

PLAN
ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO
MIASTA GDAŃSKA
/ MIASTA NA PRAWACH POWIATU /

ZAŁĄCZNIKI FUNKCJONALNE PLANU GŁÓWNEGO

Spis treści:

3.1	PROCEDURY REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO, W TYM ZWIĄZANE Z INFRASTRUKTURĄ KRYTYCZNĄ	4
3.1.1	Wyciąg z procedur operacyjnych Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku	4
3.1.2	Wyciąg z procedur operacyjnych Komendy Miejskiej Policji w Gdańsku z zakresu zarządzania kryzysowego	18
3.1.3	Wyciąg z procedur operacyjnych Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Gdańsku	34
3.1.4	Wyciąg z procedur operacyjnych Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego	36
3.2	ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI POMIĘDZY PODMIOTAMI REALIZUJĄCYMI ZADANIA Z ZAKRESU ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO	47
3.3	ORGANIZACJA SYSTEMU MONITOROWANIA ZAGROŻEŃ, OSTRZEGANIA I ALARMOWANIA	51
3.3.1	Monitorowanie zagrożeń	51
3.3.2	System wykrywania i alarmowania Miasta Gdańska	52
3.3.3	System wczesnego ostrzegania i alarmowania Miasta Gdańska	55
3.3.4	Komunikaty ostrzegawcze systemu wykrywania	56
3.3.5	Ogłaszanie i odwoływanie alarmów	59
3.3.6	Schemat alarmowania ludności	61
3.4	ZASADY INFORMOWANIA LUDNOŚCI O ZAGROŻENIACH I SPOSOBACH POSTĘPOWANIA NA WYPADEK ZAGROŻEŃ	62
3.5	ORGANIZACJA EWAKUACJI Z OBSZARÓW ZAGROŻONYCH	89
3.6	ORGANIZACJA RATOWNICTWA OPIEKI MEDYCZNEJ, POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ POMOCY PSYCHOLOGICZNEJ.	95
3.6.1	Zagrożenia o charakterze biologicznym	98
3.6.2	Schemat postępowania w zakresie organizacji ochrony przed zagrożeniami biologicznymi i chemicznymi	99
3.7	WYKAZ ZAWARTYCH UMÓW I POROZUMIEŃ ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ ZADAŃ ZAWARTYCH W PLANIE ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO	110
	ZASADY ORAZ TRYB OCENIANIA I DOKUMENTOWANIA SZKÓD	111
3.8	PROCEDURY URUCHAMIANIA REZERW PAŃSTWOWYCH	117

- 3.9 WYKAZ INFRASTRUKTURY KRYTYCZNEJ ZNAJDUJĄCEJ SIĘ
ODPOWIEDNIO NA TERENIE MIASTA GDAŃSKA. 121**
- 3.10 PRIORYTETY W ZAKRESIE OCHRONY ORAZ ODTWARZANIA
INFRASTRUKTURY KRYTYCZNEJ. .... Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

3.1 PROCEDURY REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO, W TYM ZWIĄZANE Z INFRASTRUKTURĄ KRYTYCZNĄ

3.1.1 Wyciąg z procedur operacyjnych Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku

3.1.1.1 Przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniu

1. Stanowisko Kierowania Komendanta Miejskiego KM PSP w Gdańsku realizuje zadania zintegrowanego systemu działalności operacyjnej jednostek organizacyjnych wchodzących w skład Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego na terenie Miasta.
2. Obowiązkiem merytorycznym służby dyżurnej SKKM obok innych podstawowych jest przyjmowanie, ewidencjonowanie i rejestrowanie zgłoszeń o zdarzeniach wymagających udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej.
3. Przyjmowanie zgłoszeń odbywa się poprzez odebranie bezpośredniej informacji napływającej od ludności z telefonicznej linii zgłoszeniowej „998”, przekazanie informacji z Wojewódzkiego Centrum Powiadamiania Ratunkowego „112” sygnałów z urządzeń i systemów monitorujących powstanie pożarów w zakładach i obiektach lub zgłoszenia i polecenia SKKW.
4. Przyjęcie zgłoszenia o zdarzeniu z telefonicznej linii alarmowej przez obsadę osobową SKKM polega na dokładnym wypytaniu zgłaszającego o:
  - a. gdzie się pali lub gdzie ma miejsce inne zdarzenie – dokładny adres, nazwę instytucji, kondygnację, pomieszczenie;
  - b. co się pali, czym się objawia zagrożenie – rodzaj palących się materiałów, uczestnicy zdarzenia /przy wypadku/, wielkość /rozmiar/ zdarzenia;
  - c. czy istnieje zagrożenie dla życia ludzi i zwierząt,
  - d. ewentualnie o dogodny dojazd do zdarzenia, polecenie wystawienia osoby, która wskaże drogę do miejsca zdarzenia,
  - e. numer telefonu, z którego zgłaszane jest zdarzenie i nazwisko zgłaszającego;
  - f. ewentualne potwierdzenie zdarzenia /sprawdzenie zgłoszenia/.

5. Przyjęcie zgłoszenia z systemów monitorujących o powstaniu pożarów w zakładach i obiektach polega na odebraniu wszystkich informacji z ekranu monitora zgłaszającego zdarzenie.
6. Przyjęcie zgłoszenia/polecenia z SKKW polega na odebraniu wszelkich informacji od Dyżurnego Operacyjnego Województwa.
7. Informacje dotyczące każdego przyjętego zgłoszenia należy umieścić na „Karcie Zdarzenia” z odnotowaniem daty i godziny przyjęcia zgłoszenia.

3.1.1.2 Alarmowanie i dysponowanie sił i środków systemu:

1. Dysponowanie sił i środków podmiotów systemu do działań ratowniczych na terenie Miasta oraz w obszarach chronionych następuje poprzez Stanowisko Kierowania Komendanta Miejskiego i należy do Komendanta Miejskiego PSP w Gdańsku (Załącznik nr 1, Karta nr 2).
2. Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku upoważnia dyżurnych dyspozytorów stanowiska kierowania do uruchamiania systemu na poziomie Miasta.
3. Dysponowanie sił i środków podmiotów systemu odbywa się z uwzględnieniem rodzaju i wielkości zdarzenia oraz liczby poszkodowanych, a także następujących czynników:
  - a. możliwości podjęcia działań ratowniczych w najkrótszym czasie,
  - b. aktualnego potencjału sił i środków będących w dyspozycji odpowiednio na poziomie miasta, województwa i kraju,
  - c. możliwości wykorzystania w działaniach ratowniczych sił i środków spoza systemu,
  - d. możliwości wykorzystania odwołów operacyjnych systemu,
  - e. możliwości techniczno–logistycznego wsparcia działań ratowniczych,
  - f. procedury i uzgodnień zawartych w planach działań ratowniczych,
  - g. lokalnych zagrożeń i warunków naturalnych na terenie działania podmiotów systemu, takich jak:
    - a) gęstość zaludnienia,
    - b) infrastruktura komunalna i przemysłowa,
    - c) przeszkody naturalne: rzeki, jeziora, lasy,

- d) przeszkody sztuczne: linie kolejowe, kanały, autostrady, instalacje transportujące media niebezpieczne,
  - e) charakterystyka istniejących szlaków komunikacyjnych,
  - f) tereny zajmowane przez poligony wojskowe.
4. Dysponowanie odpowiednich sił i środków do zdarzenia następuje bezzwłocznie po przyjęciu przez Służbę Dyżurną SKKM zgłoszenia o zdarzeniu.
  5. Wszelkie wątpliwości związane z obszarem działania KM PSP w Gdańsku należy bezzwłocznie przekazać do SKKW drogą telefoniczną po zadysponowaniu odpowiednich sił i środków do zdarzenia.
  6. Zadysponowane zastępy z poszczególnych JR-G w Gdańsku są zobowiązane do dotarcia na miejsce zdarzenia, a następnie rozpoznania przez KDR zagrożenia lub stwierdzenia jego braku. Zabrania się zawracania zadysponowanych zastępów w trakcie dojazdu do miejsca zdarzenia. Wyjątek stanowi skierowanie przez Dyżurnego SKKM zastępu już zadysponowanego do innego zdarzenia.
  7. Oddysponowanie zastępu skierowanego jako pomoc do zdarzenia, w którym bierze udział zastęp z innej JR-G jest możliwy wyłącznie na wyraźne polecenie KDR na miejscu zdarzenia, przekazane poprzez SKKM.

Jednostki taktyczne Państwowej Straży Pożarnej SKKM KM PSP w Gdańsku dysponuje do niżej wymienionych zdarzeń:

1. Pożar, zadymienie, gwałtowne zagrożenie pożarowe, toksyczne, wybuchowe, chemiczne lub ekologiczne,
2. Katastrofa budowlana, zawalenie się części konstrukcji, w przypadku zaistnienia niebezpieczeństwa dla życia ludzkiego lub zwierząt,
3. Katastrofa komunikacyjna, w której występuje niebezpieczeństwo powstania wybuchu, pożaru, skażenia toksycznego i zatruc – gdzie zachodzi konieczność ratowania ludzi,
4. Współdziałania ze specjalistycznymi służbami Miasta w usuwaniu skutków gwałtownych zjawisk atmosferycznych przybierających charakter klęski żywiołowej,
5. Współdziałania z Policją w zakresie udostępnienia posiadanego sprzętu na wezwanie Oficera Dyżurnego. Przypadki nietypowe współdziałania z Policją Dyżurny Operacyjny Miasta winien uzgodnić ze swoimi przełożonymi,

6. Ratowania ludzi w przypadku istnienia zagrożenia dla ich zdrowia lub życia na akwenach wodnych na bazie posiadanego sprzętu,
7. Ratownictwo medyczne w warunkach pozaszpitalnych w czasie walki z pożarami, klęskami żywiołowymi lub organizowania ratownictwa technicznego, chemicznego i ekologicznego, mające na celu ratowanie życia ludzkiego lub podczas zdarzeń prowadzących do pogorszenia się stanu zdrowia,
8. Prowadzenia specjalistycznego rozpoznania podczas nietypowych akcji ratowniczych, np. przy możliwości powstania pożaru, wybuchu, obecności cieczy żrących lub trujących,
9. Współdziałania w usuwaniu zagrożeń budowlanych itp. w oparciu o sprzęt stanowiący wyposażenie jednostek ratowniczo-gaśniczych PSP;
10. Operacyjnego zabezpieczenia ważnych prac montażowych i przewozu substancji i materiałów niebezpiecznych w szczególnych przypadkach;
11. Innych zdarzeń, w których występuje zagrożenie ludzkiego życia, mienia i środowiska.

W przypadku pożaru lub innych zdarzeń na terenie obiektów podległych korpusowi dyplomatycznemu państw obcych, wjazd na teren następuje wyłącznie na prośbę lub za zgodą zarządzającego obiektem, przy czym zawsze zastępy PSP mają obowiązek działania w obronie zagrożonych obiektów sąsiednich.

We wszystkich innych przypadkach niewymienionych, wyjazd zastępów PSP następuje tylko na polecenie lub po uzyskaniu zgody Komendanta, /Zastępcy/ lub Naczelnika Wydziału Operacyjno-Szkoleniowego KM PSP w Gdańsku, ewentualnie na polecenie SKKW KW PSP woj. pomorskiego.

Siły i środki przeznaczone do likwidacji pożarów i skutków innych zdarzeń

Do działań ratowniczych na terenie Miasta mogą być skierowane następujące siły i środki:

1. Pododdziały taktyczne straży pożarnej;
  - a. Państwowa Straż Pożarna,
  - b. Zakładowe Straże Pożarne,
  - c. Zakładowe Służby Ratownicze,
  - d. Ochotnicza Straż Pożarna.

2. Pododdziały Policji w oparciu o plan współdziałania, a w innych przypadkach w porozumieniu z oficerem dyżurnym Komendy Miejskiej Policji w Gdańsku.

3.1.1.3 Zasady alarmowania i dysponowania sił i środków jednostek współdziałających z systemem.

Do zadań jednostek współdziałających z systemem należy:

- a. Wspieranie Kierującego Działaniem Ratowniczym, podczas prowadzenia działań ratowniczych z wykorzystaniem posiadanych sił i środków,
- b. utrzymanie stałej łączności z Kierującym Działaniem Ratowniczym,
- c. współdziałanie ze wszystkimi podmiotami biorącymi udział w reagowaniu, w celu zapewnienia bezpieczeństwa ludzi, mienia i środowiska w rejonie zdarzenia,
- d. dostarczanie niezbędnych informacji Kierującemu Działaniem Ratowniczym w celu zlikwidowania zagrożenia,
- e. udział, zgodnie z właściwością rzeczową, w działaniach ewakuacyjnych ludzi i mienia,
- f. zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i ochrona mienia na miejscu zdarzenia oraz informowanie ludności o sposobach zachowania się w rejonie objętym zagrożeniem,
- g. zabezpieczenie rejonu objętego działaniem ratowniczym przed dostępem osób postronnych oraz utrudniających prowadzenie działań ratowniczych,
- h. udział w kompleksowej ocenie szkód.

Jednostki współdziałające z system na terenie Miasta Gdańska to:

- a. Policja,
- b. Straż Miejska,
- c. Dyżurny Inżynier Miasta w ramach Gdańskiego Centrum Kontaktów,
- d. Dyżurny Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego,
- e. Pogotowie Gazowe,
- f. Pogotowie Energetyczne,
- g. Pogotowie Wodociągowe,
- h. Spółka Gdańskie Wody,
- i. Inne służby techniczne Miasta.

1. Alarmowanie i powiadamianie Policji odbywa na polecenie przełożonych lub złożenia wniosku/zapotrzebowania przez Kierującego Działaniem Ratowniczym, poprzez Oficera Dyżurnego Komendy Miejskiej Policji, wykorzystując do tego celu środki łączności przewodowej i bezprzewodowej będących na wyposażeniu MCZK, (Załącznik nr 1, Karta nr 2) do każdego zdarzenia wymagającego:
  - a. zapewnienia utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz organizowania ruchu drogowego,
  - b. ochrony mienia,
  - c. egzekwowania przestrzegania poleceń kierującego działaniami ratowniczymi,
  - d. pomocy w ewakuacji oraz kierowanie ruchem na drogach przemieszczania się ewakuowanej ludności i w zależności od potrzeb pilotowanie kolumn pojazdów z ewakuowanymi,
  - e. kierowanie posiadanych w dyspozycji sił wyposażonych w specjalistyczny sprzęt techniczny do prowadzenia działań w przypadkach zaistnienia groźnych zdarzeń,
  - f. zapewnienia pilotowania kolumn pożarniczych do działań,
  - g. prowadzenie czynności dochodzeniowo-śledczych w przypadkach tego wymagających.
  - h. innych wymagających interwencji sił Policji.

Komenda Miejska Policji w Gdańsku może skierować w pierwszej godzinie akcji 14 radiowozów z 2-osobowymi załogami, natomiast po trzeciej godzinie, po uruchomieniu alarmowania funkcjonariuszy policji, około 200 osób zarówno z pionów prewencji jak i z pionów operacyjnych.

2. Alarmowanie i powiadamianie Straży Miejskiej odbywa się poprzez Dyżurnego Straży Miejskiej w Gdańsku, wykorzystując do tego celu środki łączności przewodowej i bezprzewodowej będących na wyposażeniu MCZK tj. :
  - a. ogólna sieć łączności - Załącznik nr 1, Karta nr 2
  - b. połączenia wewnętrzne - Załącznik nr 1, Karta nr 2
  - c. połączenie telefoniczne - Załącznik nr 1, Karta nr 2, na polecenie przełożonych lub złożenia wniosku/zapotrzebowania przez Kierującego Działaniem ratowniczym oraz do każdego zdarzenia wymagającego:
    - a. izolowania miejsca zdarzenia wspólnie z Policją przed dostępem ludności i pojazdów samochodowych,

- b. kierowaniu ewakuowanych osób do rejonów zbiórek oraz zapewnienie ładu i porządku w tych rejonach,
  - c. ochrony mienia ewakuowanej ludności,
  - d. zabezpieczenia budynków i mienia w miejscu zdarzenia przed włamaniem, grabieżą, podpaleniem itp.,
  - e. innych wymagających sił i środków Straży Miejskiej.
3. Alarmowanie i powiadamianie wszystkich innych służb technicznych Miasta - w szczególności Pogotowia Gazowego, Energetycznego i Wodociągowego/ odbywa się poprzez MCZK ewentualnie przez Dyżurnego Inżyniera Miasta, wykorzystując do tego celu środki łączności przewodowej i bezprzewodowej będących na wyposażeniu MCZK tj. :
- a. połączenie telefoniczne - Załącznik nr 1, Karta nr 5,

na polecenie przełożonych lub złożenia wniosku/zapotrzebowania przez Kierującego Działaniem Ratowniczym oraz do każdego zdarzenia wymagającego:

- a. określenia na miejscu istniejącego zagrożenia,
- b. realizowania niezbędnych działań mających na celu likwidację zagrożeń w ramach swoich kompetencji, /np.: odcięcia dopływu mediów do obiektów/,
- c. podniesienie ciśnienia wody we wskazanych rejonach,
- d. zamykanie przesyłu wody,
- e. innych zadań wymagających użycia sił i środków służb miejskich.

3.1.1.4 Zasady powiadamiania podmiotów odpowiedzialnych za ostrzeżenie ludzi o zagrożeniu

Procedurą ostrzegania i alarmowania objęte są wszelkie zdarzenia, których wystąpienie lub ich skutki mogą w istotny sposób powodować zagrożenie zakłócenia normalnego funkcjonowania infrastruktury lub warunków życia społeczności lokalnej. Na obszarze Miasta organem właściwym w sprawach ostrzegania i alarmowania o zagrożeniach, w tym zagrożenia powodziowego, jest Prezydent będący szefem Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego.

Dla zapewnienia możliwie dużej skuteczności podejmowania w zakresie ostrzegania i alarmowania działań zakłada się wykorzystanie następujących środków przekazu informacyjnego:

1. Łączność przewodowa (TP),

2. Łączność bezprzewodowa:
  - a. radiotelefoniczna (będąca na wyposażeniu administracji zespolonej, Policji, Straży Pożarnej, służb miejskich, instytucji i osób).
  - b. GSM.
3. Komunikaty nadawane za pośrednictwem państwowych i prywatnych ośrodków RTV.
4. Prasa ogólnokrajowa (w dziale miejskim), prasa lokalna.
5. Plakaty i ulotki rozmieszczane na obszarach zagrożonych w miejscach gromadzenia się lub przemieszczania ludności (przystanki, środki transportu masowego, punkty handlowe, szkoły itp.).
6. Urządzenia głośnomówiące, będące w posiadaniu Policji, Straży Miejskiej, służb technicznych Miasta itp. oraz organizacji społecznych.
7. System „Samorządowy Informator SMS” (w skrócie: SISMS), dzięki któremu możliwe jest przesyłanie do uprzednio zarejestrowanych odbiorców wiadomości tekstowych (sms), wiadomości na dedykowaną aplikację w urządzeniach mobilnych oraz maili treści mających istotne znaczenie dla bezpieczeństwa mieszkańców. Komunikaty są wysyłane za pośrednictwem Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego.

Za prawidłowe przygotowanie i przebieg procesu informacyjnego, obejmującego zbieranie niezbędnych do oceny sytuacji danych oraz powiadamianie ludności, instytucji i zakładów, odpowiada Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego.

Powiadamianie kierowników podmiotów tworzących i wspomagających system na poziomie miejskim:

Powiadamianie i dysponowanie przez SKKM podmiotów tworzących i wspomagających system na poziomie miejskim odbywa się poprzez dyspozytorów, stanowiska kierowania i służby dyżurne tych podmiotów, o ile takie funkcjonują.

W przypadkach potrzeby zadysponowania podmiotu nieposiadającego stałego, całodobowego toku pracy i ciągłości ruchu SKKM powiadamia kierowników tych jednostek.

Powiadamianie kierowników podmiotów tworzących i wspomagających system jest konieczne i uzasadnione w przypadkach: polecenia służbowego przełożonych, na wniosek Kierującego Działaniem Ratowniczym, wymagających podjęcia decyzji nie będącej w gestii służb dyżurujących, osobistego stawienia się na miejscu akcji /sztab/ lub w innych np.: brak odpowiedniej współpracy ze strony obsady dyżurującej.

Powiadamianie podmiotów i kierowników tych podmiotów realizowane jest przy pomocy urządzeń do komunikowania się, a będących na wyposażeniu SKKM.

3.1.1.5 Zasady alarmowania podmiotów odpowiedzialnych za transport i przyjęcie poszkodowanych:

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za transport i przyjęcie poszkodowanych na terenie Miasta Gdańska jest Pogotowie Ratunkowe.

1. Do podstawowych zadań Gdańskiego Pogotowia Ratunkowego należy:
  - a. koordynacja zabezpieczenia medycznego działań ratowniczych,
  - b. współdziałanie w zakresie medycznym w miejscu wspólnych działań z Kierującym Działaniem Ratowniczym,
  - c. transport poszkodowanych do placówek szpitalnych.
2. Alarmowanie Pogotowia Ratunkowego i kierowanie zespołów medycznych do miejsca zdarzenia ma uzasadnienie w przypadkach:
  - a. zgłoszenia zapotrzebowania przez Kierującego Działaniem Ratowniczym,
  - b. zgłoszenia występowania osoby lub osób poszkodowanych na terenie zdarzenia,
  - c. zagrożenia życia i zdrowia występującego na terenie prowadzonych działań,
  - d. zabezpieczenie medyczne prowadzonych działań ratowniczych.
3. Alarmowanie Pogotowia Ratunkowego realizowane jest przy pomocy ogólnego systemu łączności telefonicznej - Załącznik nr 1, Karta nr 1 .
4. Dysponowanie zespołów medycznych do miejsca zdarzenia odbywa się za pośrednictwem dyspozytora Pogotowia Ratunkowego PRM na terenie całego Miasta.
5. Dysponowanie zespołów medycznych powiatów ościennych odbywa się również za pośrednictwem dyspozytora Pogotowia Ratunkowego PRM.

Zasady alarmowania podmiotów odpowiedzialnych za przyjęcie i zabezpieczenie potrzeb socjalnych ewakuowanej ludności:

1. Za zabezpieczenie miejsc oraz podstawowych potrzeb socjalnych dla ewakuowanej ludności Miasta Gdańska odpowiedzialny jest Prezydent Gdańska.
2. W przypadkach wymagających rozlokowania ewakuowanej ludności z zagrożonych terenów i obiektów, należy powiadomić telefonicznie przedstawicieli Prezydenta w Miejskim Centrum Zarządzania Kryzysowego w Gdańsku, którzy to mają obowiązek uruchomienia procedur powiadamiania i alarmowania niezbędnych podmiotów i instytucji współdziałających w tym zakresie.
3. Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Gdańsku powiadamia wytypowane obiekty z poleceniem przygotowania pomieszczeń do przyjęcia ewakuowanej ludności.

Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Gdańsku zabezpiecza również środki transportu i podstawowe potrzeby socjalne dla ewakuowanej ludności ze środków własnych.

3.1.1.6 Zasady alarmowania podmiotów wspierających psychicznie i humanitarnie ewakuowaną ludność:

1. Podczas działań ratowniczo-gaśniczych, podczas których przeprowadzana jest ewakuacja ludzi z zagrożonych terenów, zagrożonych lub zniszczonych obiektów, niezbędna jest pomoc podmiotów wspierających psychicznie i humanitarnie ewakuowaną ludność.
2. Najskuteczniejszymi podmiotami wspierającymi psychicznie i humanitarnie ewakuowaną ludność są samorządy dzielnicowe.
3. Przedstawiciele tych samorządów mogą i są zobligowane do udzielenia takiej pomocy.
4. Obecność Prezydenta Miasta na terenie prowadzonych działań ewakuacyjnych, przy możliwościach prawnych i finansowych tych podmiotów, daje rękojmię udzielenia tej pomocy.
5. Pomoc psychiczna zapewniona ewakuowanej ludności, że nie pozostaną bez wsparcia socjalnego oraz wsparcia finansowego czy innych stosownych

i skutecznych rozwiązań, wypływająca z ust przedstawiciela organu odpowiedzialnego za bezpieczeństwo ludności, przyniesie zamierzone efekty.

6. W przypadkach trudniejszych, wymagających wsparcia psychicznego bardziej sprecyzowanego i ukierunkowanego, na miejsce zdarzenia kieruje się specjalistów z zakresu psychologii.
7. Wykorzystanie specjalistów z zakresu psychologii, zatrudnionych w Policji odbywa się przez Oficera Dyżurnego Stanowiska Kierowania Komendy Miejskiej Policji w Gdańsku:
  - ogólna sieć łączności - Załącznik nr 1, Karta nr 2 .
  - połączenie - Załącznik nr 1, Karta nr 2 .
8. Powiadamianie, alarmowanie i kierowanie na teren działań wyżej wymienionych podmiotów odbywa się na polecenie przełożonego lub żądanie Kierującego Działaniem Ratowniczym lub w innych uzasadnionych przypadkach.
9. Alarmowanie powyższych podmiotów SKKM realizuje za pomocą dostępnych środków łączności przewodowej i bezprzewodowej, będących na wyposażeniu SKKM.

3.1.1.7 Zasady kierowania działaniami ratowniczo-gaśniczymi obowiązujące w Państwowej Straży Pożarnej:

Zadania kierującego działaniami ratowniczo-gaśniczymi:

1. Kierujący Działaniem Ratowniczym, zwany dalej „kierującym”, oddziałuje na podległe siły podmiotów systemu na miejscu zdarzenia, zgodnie z przyjętymi procedurami i planami ratowniczymi, w celu wykonania określonych czynności ratowniczych.
2. Kierowanie prowadzone jest jednoosobowo przez uprawnioną osobę odpowiednio oznakowaną, w sposób widoczny dla innych uczestników działań ratowniczych.
3. Kierowanie rozpoczyna się z chwilą przybycia na miejsce zdarzenia pierwszych sił podmiotu systemu.
4. Kierujący oddziałuje na podległe siły poprzez:

- a. określanie rodzaju działań ratowniczych,
  - b. wydawanie rozkazów lub poleceń,
  - c. ostrzeżenie podległych sił o wielkości i rodzajach zagrożenia oraz ewentualnym stopniu ryzyka planowanego działania ratowniczego.
5. Kierujący, organizując działanie ratownicze, musi uwzględnić rodzaj i wielkość zdarzenia, występujące zagrożenia oraz prognozę ich rozwoju, a w szczególności ustalić, czy w wyniku zdarzenia są osoby poszkodowane lub bezpośrednio zagrożone.
6. Kierowanie ustaje po spełnieniu następujących warunków:
- a) zakończeniu ewakuacji ludzi, zwierząt i mienia ze strefy zagrożenia,
  - b) udzieleniu pomocy medycznej poszkodowanym na miejscu zdarzenia oraz przekazaniu ich specjalistycznym zespołom ratownictwa medycznego lub podstawowym zespołom ratownictwa medycznego,
  - c) ugaszeniu pożaru,
  - d) zatrzymaniu emisji lub wypływu substancji niebezpiecznej oraz usunięciu spowodowanego przez nią bezpośredniego zagrożenia dla ludzi i środowiska,
  - e) wykonaniu wszelkich innych czynności mających wpływ na ograniczenie lub likwidację zagrożenia.
7. Kierujący informuje uczestniczące podmioty systemu o zakończeniu działań ratowniczych.

Zasady funkcjonowania stanowisk kierowania oraz sił systemu podczas katastrof, klęsk żywiołowych i sytuacji nadzwyczajnych zagrożeń życia, zdrowia lub środowiska:

Struktura stanowisk kierowania:

1. Podstawowym elementem systemu przyjmującym informacje o zdarzeniach są stanowiska kierowania w komendach Państwowej Straży Pożarnej, zwane dalej stanowiskami kierowania.

2. Stanowiskami kierowania na poszczególnych poziomach systemu są:
  - a. Stanowisko Kierowania Komendanta Miejskiego na poziomie powiatowym,
  - b. Stanowisko Kierowania Komendanta Wojewódzkiego na poziomie wojewódzkim,
  - c. Krajowe Centrum Koordynacji Ratownictwa na poziomie krajowym.
3. SKKM i SKKW stanowią również bazę techniczną i informacyjną właściwych terenowo zespołów do spraw ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa.
4. Krajowe Centrum Koordynacji Ratownictwa zapewnia obsługę techniczną i informacyjną sztabowi Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.
5. Stanowiska kierowania dokonują bieżącej wymiany informacji niezbędnej do prognozowania zagrożeń i prowadzenia działań ratowniczych oraz stanowią centrum powiadamiania ratunkowego sił i środków podmiotów systemu lub wspomagających system.

Organizacja stanowiska kierowania:

- I. Stanowiska kierowania na poszczególnych poziomach systemu zorganizowane są w sposób zapewniający ich ciągłe funkcjonowanie oraz pozwalający na:
  1. stałe współdziałanie z dyspozytorami lub innymi osobami z poszczególnych podmiotów systemu,
  2. uruchamianie procedur alarmowania i dysponowania podległych sił i środków,
  3. zapewnienie stosownych informacji kierującemu działaniem ratowniczym,
  4. alarmowanie odwołów operacyjnych,
  5. alarmowanie członków sztabu kierującego działaniem ratowniczym oraz innych osób ujętych w planie ratowniczym,
  6. korzystanie z telefonów alarmowych, poczty elektronicznej i faksów,
  7. korzystanie z mapy cyfrowej i innych map operacyjnych,
  8. korzystanie z monitoringu pożarowego i monitoringu innych zagrożeń,
  9. korzystanie z planów operacyjnych oraz dokumentacji operacyjnej, pomocniczej lub specjalnej,

10. korzystanie z łączności przywoławczej, selektywnego wywoływania i alarmowania podmiotów systemu do działań ratowniczych,
11. korzystanie z łączności satelitarnej, radiowej, komórkowej oraz przewodowej,
12. współdziałanie ze specjalistami w sprawach ratownictwa,
13. wykorzystanie baz danych operacyjnych,
14. współdziałanie z podmiotami zajmującymi się monitorowaniem oraz prognozowaniem zagrożeń, a także z innymi podmiotami działającymi na rzecz systemu,
15. korzystanie ze sprzętu niezbędnego do rejestracji rozmów telefonicznych oraz analizowanie czasu wyjazdu i pobytu zadysponowanych sił i środków do działań ratowniczych,
16. stosowanie innych środków, urządzeń, systemów łączności i metod analizy danych, których wykorzystanie lub użycie może usprawnić działania ratownicze oraz realizację zadań poszczególnych stanowisk kierowania.

Organizacja stanowisk kierowania uwzględnia również:

- a. awaryjne zasilanie urządzeń elektroenergetycznych,
- b. awaryjne plany ewakuacji w miejsca zastępcze,
- c. procedury funkcjonowania w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń życia, zdrowia lub środowiska.

Obieg informacji:

Podmioty systemu z obszaru Miasta są obowiązane regularnie przekazywać szczegółowe dane do miejskiego stanowiska kierowania o stanie oraz dyspozycyjności swych sił i środków oraz informować o ich zadysponowaniu do działań ratowniczych w zakresie określonym przez komendanta miejskiego.

1. Stanowisko Kierowania Komendanta Miejskiego ma obowiązek zbierania i przekazywania do właściwego terenowo wojewódzkiego stanowiska koordynacji ratownictwa zbioru informacji o stanie sił i środków systemu na swym obszarze

oraz informacji o ich zadysponowaniu do działań ratowniczych w zakresie określonym przez właściwego komendanta wojewódzkiego.

2. Wojewódzkie stanowiska koordynacji ratownictwa przekazują do Krajowego Centrum Koordynacji Ratownictwa informacje w zakresie określonym przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

Dyspozytorzy Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego powiadamiają przedstawicieli osób funkcyjnych i instytucji w następujący sposób:

1. Dyżurny Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego wymienia informacje ze służbami dyżurnymi: Państwowej Straży Pożarnej, Policji, Pogotowia Ratunkowego, Powiatowych/Miejskich Centrów Zarządzania Kryzysowego.
2. Dyżurny Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w następnej kolejności powiadamia Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego oraz Szefa Centrum i osobę dyżurną z ramienia WBiZK.
3. Na polecenie Dyrektora WBiZK, Szefa Centrum lub osoby dyżurnej z ramienia WBiZK (gdy zachodzi taka potrzeba) po uzgodnieniu z Prezydentem (Szefem MZZK) powiadamia członków Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, koordynatora ostrzegania i alarmowania.

3.1.2 Wyciąg z procedur operacyjnych Komendy Miejskiej Policji w Gdańsku z zakresu zarządzania kryzysowego

3.1.2.1 Zadania kierownika jednostki policji.

Poniżej przedstawiono zadania kierownika jednostki Policji wykonywane w związku z konkretnym zagrożeniem w zakresie: alarmowania i ostrzegania, działań porządkowych, ratowniczych i związanych z przywróceniem stanu sprzed wystąpienia zagrożenia.

Alarmowanie i ostrzeżenie:

- uzyskiwanie, przetwarzanie i przekazywanie informacji o zaistniałym zdarzeniu na potrzeby kierowania, dowodzenia i współdziałania do Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego i innych służb i podmiotów działających na terenie Miasta,

- przekazywanie informacji i komunikatów o zagrożeniu poprzez policyjne systemy łączności oraz urządzenia rozgłoszeniowe,
- udostępnianie policyjnych systemów i środków łączności innym organom i służbom ratowniczym w celu przekazywania informacji o zagrożeniu oraz dla potrzeb kierowania działaniami tych organów i służb, z zachowaniem zasady, że te systemy i środki łączności obsługiwane będą wyłącznie przez funkcjonariuszy Policji.

Działania porządkowe:

- umożliwienie swobody dojazdu i wyjazdu ekipom i jednostkom ratowniczym,
- zorganizowanie objazdów rejonów zagrożonych oraz informowanie o objazdach,
- ochrona porządku w miejscach pracy ekip ratowniczych oraz zabezpieczenie miejsc mogących stanowić dodatkowe zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi,
- niedopuszczenie do tworzenia się zbiegowisk i zapobieganie objawom paniki,
- egzekwowanie przestrzegania przepisów i poleceń kierujących działaniami ratowniczymi,
- pilotowanie kolumn transportu sił ratowniczych oraz pojazdów wywożących rannych w przypadku wystąpienia utrudnień w ich przemieszczaniu.

Bezpośrednie działania ratownicze:

- pomoc w ewakuacji osobom poszkodowanym, chorym i starszym poprzez wyprowadzanie tych osób z rejonów zagrożonych oraz udostępnianie policyjnych środków transportu na potrzeby ewakuacji osób i mienia,
- udzielanie pierwszej pomocy przedlekarskiej poszkodowanym,
- udostępnianie policyjnych środków transportu na potrzeby działań ratowniczych,
- udostępnianie policyjnych obiektów na potrzeby kierowania działaniami ratowniczymi,
- udział w pracach zabezpieczających urządzenia techniczne lub tworzenia umocnień w sytuacjach bezpośrednich eskalacji zagrożeń, gdy siły i środki podmiotów odpowiedzialnych za te prace są niewystarczające lub ich nie ma, a zaniechanie spowoduje powiększenie szkód wynikających z tych zagrożeń.
- współdziałanie poprzez zabezpieczanie wprowadzanej tymczasowej organizacji ruchu.

Przywrócenie stanu pierwotnego:

- regulacja ruchu osób i pojazdów,
- ochrona miejsc dystrybucji środków pomocy humanitarnej,
- udzielanie informacji o miejscach pobytu poszkodowanych, przechowywanego mienia oraz informacji o aktualnym stanie zagrożenia.

3.1.2.1.1 Planowanie i organizacja działań w warunkach katastrof naturalnych i awarii technicznych:

Faza zapobiegania

- bieżące analizowanie sytuacji mogących spowodować zagrożenie,
- udział w opracowywaniu przez właściwe organy aktów prawnych ograniczających możliwość zaistnienia zagrożenia,
- egzekwowanie przestrzegania przepisów wydawanych przez właściwe organy administracji publicznej.

Faza przygotowania

- opracowanie planu działania w warunkach zagrożenia katastrofą naturalną lub awarią techniczną z wykorzystaniem informacji od innych podmiotów powołanych do działań ratowniczych o realnych zagrożeniach występujących w rejonie właściwości terytorialnej jednostki organizacyjnej Policji,
- zorganizowanie własnego stanowiska kierowania i systemów łączności w sposób umożliwiający wykonanie zadań w warunkach zagrożenia oraz zapewniający pełne współdziałanie z właściwymi służbami oraz organami administracji,
- przygotowanie systemów alarmowania stanów osobowych jednostki,
- gromadzenie danych o zasobach sił i środków niezbędnych do efektywnego wykorzystania,
- wyposażenie policjantów w środki i sprzęt do działania w warunkach akcji ratowniczej,

- organizowanie własnych szkoleń, ćwiczeń i treningów oraz udział w przedsięwzięciach szkoleniowych organizowanych przez właściwe służby i organy administracji.

3.1.2.2 Postępowanie policji w przypadku uzyskania informacji o substancji mogącej spowodować zagrożenie epidemiczne

Bezpośrednie zdarzenie związane z przeciwdziałaniem chorobom zakaźnym wykonują służby sanitarno-epidemiczne.

1. W przypadku uzyskania informacji o podejrzeniu zakażenia substancją mogącą stanowić zagrożenie biologiczne należy:
  - przyjąć informacje,
  - ustalić tożsamość, adres i telefon osoby zawiadamiającej,
  - polecić pozostanie na miejscu zdarzenia,
  - powiadomić właściwego miejscowo Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego,
  - powiadomić Dyżurnego KWP.
2. Po uzyskaniu informacji o pozostawieniu w pomieszczeniu substancji /przesyłek itp./ mogących być źródłem zakażenia należy:
  - dopilnować zamknięcia okien, drzwi, wyłączenie wentylacji lub klimatyzacji,
  - zabezpieczyć pomieszczenie /np.: poprzez opieczętowanie drzwi/ do czasu zabrania substancji przez służby sanitarne i przeprowadzenia dezynfekcji.
3. W przypadku ujawnienia podejrzanych substancji na terenie jednostki Policji należy:
  - odizolować policjantów, którzy mieli bezpośrednią styczność z podejrzaną substancją,
  - powiadomić właściwego miejscowo Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego,
  - powiadomić Dyżurnego KWP.
4. Policja pomaga inspektorom sanitarno-epidemicznym w zakresie:
  - udzielanie pomocy w egzekwowaniu przepisów sanitarnych wprowadzonych doraźnie w związku z zdarzeniem,

- udzielanie pomocy w przewozie leków i szczepionek na potrzeby poszkodowanych (pilotowanie pojazdów),
  - wymiana informacji o zagrożeniach skażeniami i zakażeniami,
  - ustalanie danych teleadresowych potencjalnie zakażonych
5. Policja przeprowadza dokładny wywiad w celu uzyskania adresu miejsca i okoliczności zdarzenia oraz danych osób mających z nim związek.

UWAGA !!!

Z uwagi na ryzyko bezpośredniego zagrożenia dla życia i zdrowia nie są dozwolone czynności, których wykonanie wiąże się z bezpośrednim fizycznym kontaktem policjanta z potencjalnie skażoną substancją (osobą lub zwierzęciem). Niezbędne czynności mogą być wykonane wyłącznie w odpowiednim ubraniu ochronnym, na które składa się odzież ochronna osłaniająca ciało i maska zabezpieczająca drogi oddechowe.

3.1.2.3 Plan działania Komendy Miejskiej Policji w Gdańsku w przypadku zagrożenia epidemicznego.

Policja niezwłocznie informuje służby sanitarne w razie stwierdzenia zachorowania na chorobę zakaźną (zachorowanie, zgon z powodu choroby zakaźnej oraz zgon co do którego zachodzi podejrzenie, iż nastąpił z powodu choroby zakaźnej).

Z uwagi na ryzyko bezpośredniego zagrożenia dla życia lub zdrowia nie zezwala się policjantom na wykonanie czynności, które wiążą się z bezpośrednim fizycznym kontaktem policjanta z potencjalnie zagrożoną osobą lub substancją czy przedmiotem. Niezbędne czynności mogą być wykonane wyłącznie w odpowiednim ubraniu ochronnym.

Zadania szczegółowe:

Postępowanie policjantów w przypadku uzyskania informacji o substancji mogącej spowodować zagrożenie epidemiczne.

W przypadku uzyskania informacji przez policję o podejrzeniu zakażeniem substancją mogącą stanowić zagrożenie epidemiczne należy:

- przyjąć informację,
- ustalić tożsamość, adres i telefon osoby zawiadamiającej,
- nawiązać współpracę i wymianę informacji z organem administracji publicznej i innymi instytucjami, właściwymi w sprawach zwalczania chorób zakaźnych ludzi, zwierząt i roślin,
- na wniosek instytucji właściwych w sprawach zwalczania chorób zakaźnych ustalić dane teleadresowe osób potencjalnie zarażonych,
- w razie potrzeby powołać w jednostce Policji sztab kryzysowy,
- wyposażyć funkcjonariuszy w niezbędny sprzęt ochrony osobistej,
- postawić w stan gotowości i skierować do działań odpowiednie siły i środki,
- uruchamiać działania odpowiednio do rozwoju sytuacji spowodowanej zagrożeniem,
- zabezpieczyć prowadzone działania pod względem logistycznym oraz zapewnić sprawne funkcjonowanie jednostki,
- Policja przeprowadza dokładny wywiad, w celu określenia miejsca i okoliczności zdarzenia oraz danych osób mających z nim związek.

W zakresie alarmowania i ostrzegania:

- uzyskiwanie, przetwarzanie i przekazywanie informacji o zaistniałym zdarzeniu na potrzeby kierowania, dowodzenia i współdziałania,
- przekazywanie informacji i komunikatów o zagrożeniu poprzez policyjne systemy łączności oraz urządzenia rozgłoszeniowe,
- udostępnianie policyjnych systemów i środków łączności innym organom i służbom ratowniczym w celu przekazywania informacji o zagrożeniu oraz dla potrzeb kierowania działaniami tych organów i służb, z zachowaniem zasady, że te systemy i środki łączności obsługiwane będą wyłącznie przez policjantów.

Działania porządkowe:

- umożliwienie swobodnego dojazdu i wyjazdu ekipom i jednostkom ratowniczym,
- zorganizowanie objazdów rejonów zagrożonych oraz informowanie o objazdach,
- ochrona porządku w miejscach pracy ekip ratowniczych oraz zabezpieczenie miejsc mogących stanowić dodatkowe zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi,
- niedopuszczenie do tworzenia się zbiegowisk i zapobieganie objawom paniki,

- egzekwowanie przestrzegania przepisów i poleceń kierujących działaniami ratowniczymi,
- pilotowanie kolumn transportu sił ratowniczych oraz pojazdów wywożących rannych w przypadku wystąpienia utrudnień w ich przemieszczaniu,
- pomoc w wyznaczaniu miejsc zbiórek lub parkowania pojazdów służących do ewakuacji,
- informowanie ludności o kierunkach, odległościach, sposobie dojścia lub dojazdu do miejsc zbiórek lub ewakuacji,
- pozyskiwanie i przekazywanie informacji o punktach pomocy medycznej,
- kierowanie ruchem na drogach przemieszczania się ewakuowanej ludności i w zależności od potrzeb pilotowanie kolumn pojazdów z osobami ewakuowanymi,
- ochrona porządku w miejscach pracy punktów medycznych i punktów zbiórek uszkodzonych itp.,
- ochrona pozostawionego mienia,
- ochrona miejsc składowania mienia porzuconego i ewakuowanego oraz punktów pomocy humanitarnej,
- pozyskiwanie i przekazywanie informacji o miejscach przechowywania mienia,
- w miarę potrzeby udostępnianie policyjnych środków transportu na potrzeby działań ratowniczych,
- identyfikacja ofiar śmiertelnych.

Przywrócenie do stanu istniejącego przed wystąpieniem zagrożenia:

- regulacja ruchu osób i pojazdów,
- ochrona miejsc dystrybucji środków pomocy humanitarnej,
- udzielanie informacji o miejscach pobytu osób uszkodzonych,
- udzielanie informacji o miejscach przechowywania zabezpieczonego mienia.

Po uzyskaniu informacji o pozostawieniu w pomieszczeniu substancji, przesyłek, przedmiotów mogących być źródłem zakażenia, należy:

- dopilnować zamknięcia okien, drzwi, wyłączenie wentylacji lub klimatyzacji,

- zabezpieczyć pomieszczenie, na przykład poprzez opieczętownienie drzwi do czasu zabrania substancji przez służby sanitarne i przeprowadzenie dezynsekcji.

W przypadku ujawnienia podejrzanych substancji, przesyłek, przedmiotów mogących być źródłem zakażenia na terenie jednostki Policji należy:

- odizolować policjantów, którzy mieli bezpośrednią styczność z podejrzaną substancją, przesyłką itp.,
- powiadomić właściwego miejscowo Inspektora Sanitarnego,
- powiadomić Dyżurnego KWP.

UWAGA !!!

Z uwagi na ryzyko bezpośredniego zagrożenia dla życia i zdrowia nie są dozwolone czynności, których wykonanie wiąże się z bezpośrednim fizycznym kontaktem policjanta z potencjalnie skażoną substancją (osobą lub zwierzęciem). Niezbędne czynności mogą być wykonane wyłącznie w odpowiednim ubraniu ochronnym, na które składa się odzież ochronna osłaniająca ciało i maska zabezpieczająca drogi oddechowe.

3.1.2.4 Plan działania jednostek organizacyjnych KMP w Gdańsku na okres zagrożenia powodziowego i powodzi na terenie Miasta Gdańska

Ocena zagrożenia powodziowego na terenie Miasta Gdańska:

Powódź to tymczasowy wylew wód, powodujących straty na terenach zazwyczaj suchych. Powodzie są zdarzeniami losowymi, nie można więc przewidzieć dokładnie miejsca, czasu wystąpienia i ich wielkości, lecz jedynie oszacować rozmiary i skutki posługując się pojęciami ryzyka i prawdopodobieństwa. Każde zagrożenie powodziowe jest unikalne i wymaga wszechstronnej oceny przyczyn i następstw.

Na tego rodzaju niebezpieczeństwo wpływ ma sytuacja w całym dorzeczu, ponieważ to, co się dzieje w górze rzeki oddziałuje na poziom wody w jej dolnym biegu. Powódź rozwija się zazwyczaj na znacznym obszarze i jest zjawiskiem naturalnym. Powstaje ona, gdy natężenie dopływu wody z opadów deszczu lub z topniejącego śniegu przekracza zdolność przepustową koryta rzeki. Wówczas

rzeka wylewa i powoduje straty - najczęściej w rolnictwie. Inną przyczyną rozlewu może być utrudniony odpływ z koryta rzeki na skutek: ograniczenia przepustowości przez zator lodowy, podpiętrzenie sztormowe w ujściu do morza lub przez inne przeszkody. Innymi powodami występowania powodzi mogą być awarie budowli piętrzących lub nieprawidłowa eksploatacja: zapór, wałów lub śluz.

W dolinach rzecznych posiadających żyzne gleby rozwinęło się rolnictwo i mimo zagrożenia powstały miasta wraz z przebiegającymi szlakami komunikacyjnymi.

Rejon Miasta Gdańska graniczy od północy z morzem Bałtyckim; pocięty dolinami rzek: Wisły i Raduni jest potencjalnie zagrożony czterema podstawowymi rodzajami powodzi:

- powódzie opadowe oraz roztopowe - spowodowane gwałtownym topnieniem pokrywy śnieżnej, mogą wystąpić na terenie całego województwa,
- powódzie sztormowe - wywołane spiętrzeniami wód u brzegu morza - stwarzają zagrożenie dla terenów położonych nad Bałtykiem oraz dla Miasta Gdańska,
- powódzie zatorowe, powstające w wyniku nagromadzenia w korycie rzeki lodu i śryżu ograniczającego przepływ wody lub utworzenia się zatoru, zagrażające Miastu Gdańsk. Możliwość katastrofalnych zatopień występuje praktycznie przez cały rok mimo chronienia obszaru województwa przez urządzenia i budowle hydrotechniczne.

Duże prawdopodobieństwo zagrożenia powodziowego występuje w dzielnicach Miasta Gdańska: Dolna Orunia, Olszynka, Wrzeszcz, Brzeźno i rejonie portowo - stoczniovym (obszar ten zamieszkuje 12 000 osób).

Ponadto Miasto Gdańsk zagrożone jest powodzią opadową, która jest wynikiem niewystarczającej liczby lub zgoła braku urządzeń do retencjonowania (powstrzymania, magazynowania) wód większych deszczy. Asfaltowe lub betonowe połączenia sprawiają, że woda nie mogąc wsiąknąć w grunt spływa po powierzchni i gromadzi się w najniższych miejscach. Niektóre ulice jak na przykład Kartuska czy Nowe Ogrody zamieniają się w rwące rzeczki. Powodem tego jest zbyt mała pojemność kanalizacji burzowej. Rejony stale zagrożone powodzią to m.in. ulice Nowe Ogrody, 3 Maja, Bohaterów Getta Warszawskiego, Fiszera, Do Studzienki, Grunwaldzka, Politechniczna, Bitwy Oliwskiej oraz Chopina.

Tego typu niebezpieczeństwo występuje na terenie Miasta Gdańska, a zalewanie piwnic i tuneli pod ulicami podczas ulewnych deszczy stało się normalnością.

Szczególnie duże zagrożenie powodziowe występuje wtedy, kiedy mogą się sumować skutki: sztormu, fali wezbraniowej, katastrofalnych opadów i szybkiego topnienia śniegu.

Ogólna długość cieków otwartych w mieście Gdańsku wynosi 214,136 km. Wały przeciwpowodziowe mają długość 65,741 km. Na rzekach i kanałach znajdują się 103 budowle piętrzące wodę, z czego 4 to wrota przeciwsztormowe i przeciwpowodziowe oraz 49 zbiorników retencyjnych.

Miasto posiada 10 stacji pomp odwadniających. Na terenie Miasta Gdańska znajduje się jedna zaporą - na zbiorniku wodnym Rafinerii Gdańskiej na Żuławach.

Zadania policji do realizacji w czasie zagrożenia powodziowego i powodzi

Na okres zagrożenia powodziowego i powodzi jednostki organizacyjne Policji zobowiązane są do realizacji zadań ustawowych w zakresie ochrony życia i zdrowia obywateli oraz ich mienia, zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego w zagrożonym terenie jak również umożliwienia siłom ratowniczym niesienia skutecznej pomocy poszkodowanej ludności i zapobieganiu powstania dalszych strat w rejonach objętych powodzią.

Przedsięwzięcia podejmowane w celu wykonania w/w zadań przez jednostki organizacyjne Policji KMP Gdańsk są realizowane w następujących fazach:

- przygotowania – przed nadejściem fali powodziowej,
- reagowania – w trakcie zalania falą powodziową,
- odbudowy – po ustąpieniu fali powodziowej.

1. W fazie przygotowania służby dyżurne Policji realizują następują zadania:

- zbierają informację o skali zagrożenia,
- prowadzą rozpoznanie stanu faktycznego zdarzenia i opracowują meldunki dyżurnym wyższego szczebla oraz kierownictwu,
- powiadamiają kierownika jednostki Policji o zagrożeniu i ewentualnie na jego polecenie uruchamiają system alarmowy jednostki lub Sztabu Kryzysowego,
- w uzgodnieniu z zespołami zarządzania kryzysowego poprzez patrole policyjne przekazują informacje dla ludności o zagrożeniu,

- uzgadniają sposób działania skierowanych w rejon zagrożenia sił własnych z odpowiednimi zespołami zarządzania kryzysowego,
  - określają sposób i zakres działania sił własnych skierowanych w rejon zagrożenia powodzią,
  - współdziałają i wymieniają informacje z ośrodkami dyspozycyjnymi wojewody, prezydentów miast, starostów i innych służb biorących udział w akcji ratunkowej,
  - do czasu przejęcia kierowania działaniami przez kierownika jednostki lub Sztab Kryzysowy kierują działaniami podległymi siłami policyjnymi.
2. W fazie reagowania jednostki organizacyjne Policji kierują siły i środki Policji do następujących działań:
- izolowania terenu akcji ratunkowej,
  - pomocy w organizacji miejsc gromadzenia się osób rannych i poszkodowanych oraz udzielanie im pierwszej pomocy przedmedycznej,
  - ochrony tras i miejsc koncentracji ewakuowanej ludności,
  - organizacji objazdów i rękawów selekcyjnych dla pojazdów i ludzi,
  - zabezpieczenia dróg dojazdowych do miejsc zdarzenia,
  - informowania ekip ratowniczych udających się do akcji o rozmieszczeniu punktów medycznych i miejscach gromadzenia się osób rannych i poszkodowanych, miejscach ewakuacji ludności, punktów informacyjnych i rozdzielnictwa żywności i innych artykułów pierwszej potrzeby, miejscach gromadzenia piasku i worków,
  - zabezpieczenia mienia pozostawionego i porzuconego oraz zabezpieczenia zwłok,
  - gromadzą dane o skali zagrożenia i składają odpowiednie meldunki służbom dyżurnym odpowiedniego szczebla,
  - współdziałają i przekazują informacje, utrzymują łączność ze służbami dyżurnymi wojewody, prezydentów miast, starostów, burmistrzów i wójtów oraz innymi służbami, inspekcjami i siłami ratowniczymi,
  - przyjmują, przetwarzają i przekazują informacje o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenach zalanych i zagrożonych zalaniem odpowiednim zespołom zarządzania kryzysowego,
  - w miarę potrzeby wysyłają w rejon zagrożony pracowników operacyjnych i dochodzeniowych,
  - kierują wydzielone siły do ochrony miejsc gromadzenia darów,

- organizują pilotaż i konwojowanie kolumn z darami i powodzianami,
- udzielają pomocy w pilotowaniu transportów z żywnością i lekami itp.,
- kierują działaniem pozostałych sił policyjnych, które nie biorą bezpośredniego udziału w akcji ratunkowej.

W fazie odbudowy jednostki Policji realizują następujące zadania:

- zabezpieczają działania ekip ratowniczych podczas usuwania skutków powodzi,
- zapewniają pomoc w zabezpieczaniu dostaw i dystrybucji żywności, wody pitnej, leków i innych artykułów pierwszej potrzeby,
- zapewniają ochronę miejsc magazynowania darów,
- zapewniają ochronę miejsc składowania i rozdziału, paliw, pasz i mienia ruchomego,
- kierują działaniami sił policyjnych skierowanych do patrolowania obszarów i miejsc skąd ewakuowano ludność,
- udzielają pomocy w pilotażu kolumn pojazdów z padliną i zepsutą żywnością do miejsc utylizacji,
- udzielają pomocy w informowaniu ludności oraz lokalnych mediów (poprzez własny system łączności) o aktualnej sytuacji popowodziowej, przejezdności dróg, danych o osobach poszkodowanych, zaginionych, zagrożeniu epidemiologicznym itp.

Zadania Sztabu Policji na czas powodzi:

W celu koordynacji działań jednostek Policji na rzecz Zespołu Zarządzania Kryzysowego, inspekcji, służb oraz straży będących w dyspozycji Prezydenta, Sztab Policji będzie wykonywał następujące zadania:

- uruchomienie systemu alarmowego jednostek organizacyjnych Policji Miasta Gdańska,
- utrzymanie w gotowości do działań sił i środków w ilości dostosowanej do sytuacji powodziowej,
- całodobowy nadzór sił i środków Policji uczestniczących w akcji ratunkowej ze Stanowiska Kierowania,
- współdziałanie i wymiana informacji z ośrodkami dyspozycyjnymi – Prezydenta Miasta oraz innych inspekcji, służb i straży biorących udział w akcji ratunkowej,

- realizacja poleceń Prezydenta,
- zbieranie informacji o stanie zagrożenia w rejonie odpowiedzialności,
- prowadzenie bieżącej analizy i oceny powstałej sytuacji kryzysowej,
- precyzowanie wniosków co do możliwości i sposobu użycia sił i środków własnych,
- występowanie do jednostek nadrzędnych o wsparcie siłami i środkami technicznymi z odwołu centralnego,
- bieżące informowanie zainteresowanych o rozwoju sytuacji i zadaniach jednostek Policji,
- koordynacja jednostek Policji działających na obszarze kilku dzielnic,
- opracowanie planów, decyzji, rozkazów i zarządzeń oraz innych dokumentów wykonawczych do działań ratowniczych.

Zamiar taktyczny i cel działania Sztabu Policji na czas powodzi:

Zadania podejmowane przed nadejściem fali powodziowej:

- utrzymanie ciągłej gotowości i zdolności do działań sił i środków oraz kierowanie nimi,
- prowadzenie czynności rozpoznawczych na obiektach i terenach zagrożonych,
- nawiązywanie współpracy z terenowymi zespołami zarządzania kryzysowego,
- alarmowanie i przechowywanie informacji dla ludności o zagrożonych terenach,
- zbieranie informacji i przekazywanie ich zespołom zarządzania kryzysowego o sytuacji na zagrożonych terenach,
- pomoc w prowadzeniu ewakuacji ludzi, mienia i inwentarza,
- pomoc w zabezpieczeniu mostów i innych obiektów infrastruktury technicznej,
- zabezpieczenie własnych obiektów przed powodzią.

Zadania podejmowane w trakcie zalania falą powodziową:

- zapewnienie skuteczności działania swoim jednostkom,
- uruchomienie systemu dowodzenia jednostkami organizacyjnymi Policji,
- stałe prowadzenie czynności rozpoznawczych na terenach objętych falą powodziową,
- zabezpieczenie ewakuacji ludzi, mienia i inwentarza z terenów zalanych,

- zabezpieczenie zaopatrzenia ludności w żywność, leki i inne artykuły pierwszej pomocy,
- pomoc w ochronie mostów i obiektów o znaczeniu strategicznym,
- pomoc w utrzymywaniu łączności przy pomocy własnej sieci radiowej,
- dysponowanie swoich sił i środków w porozumieniu z zespołem zarządzania kryzysowego na tereny objęte powodzią,
- organizacja ruchu i rękawów selekcyjnych dla sił ratowniczych i ewakuowanej ludności,
- ochrona działań specjalnych prowadzonych przez Siły Zbrojne.

Zadania podejmowane po ustąpieniu fali powodziowej:

- zabezpieczenie terenów i obiektów, które ucierpiały w czasie przejścia fali powodziowej,
- ochrona dystrybucji i rozdawnictwa paliw, żywności, wody i innych artykułów pierwszej potrzeby,
- zapewnienie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenach zalanych oraz w miejscach koncentracji ewakuowanej ludności,
- zabezpieczenie przejść, przez które prowadzone są działania zmierzające do usuwania skutków powodzi.

Organizacja pracy Sztabu:

- System kierowania Sztabem funkcjonuje według ustalonych procedur i przeznaczony jest do zapewnienia informacji i danych niezbędnych do planowania operacji i kierowania, a także kontroli przedsięwzięć organizacyjnych.
- Proces dowodzenia trwa od momentu otrzymania zadań do chwili zakończenia działań i złożenia odpowiednich sprawozdań.
- Skład personalny i ogniwa Sztabu ustali każdorazowo wyznaczony dowódca operacji w zależności od stopnia zagrożenia.

Zadania doraźne Policji:

Zadania doraźne, wykonywane ze względu na zaistniałą sytuację powodziową przez siły Policji na rzecz zespołów zarządzania kryzysowego obejmują:

- pomoc w kontroli poziomu rzek w miejscach szczególnie zagrożonych,

- pomoc w patrolowaniu wałów przeciwpowodziowych w celu ujawnienia uszkodzeń lub prób ich niszczenia,
- pomoc w informowaniu ludności o aktualnej sytuacji powodziowej, przejezdności dróg, miejscach ewakuacji, osobach poszkodowanych itp.,
- pomoc w informowaniu ludności i mediów o istniejącym zagrożeniu epidemicznym oraz zgłaszanych potrzebach w zakresie dostaw piasku, worków, żywności itp. na zalanych terenach,
- pomoc w organizowaniu zabezpieczenia i koordynacji akcji ratunkowych w terenie przy wykorzystaniu posiadanej łączności radiowej i centrum dowodzenia,
- zabezpieczenie dróg dla służb ratowniczych w akcji,
- udzielanie pierwszej pomocy przedlekarskiej,
- pomoc w dowozie poszkodowanych do szpitali,
- pomoc służbom medycznym w dotarciu do osób wymagających pomocy,
- przekazywanie informacji do zespołów zarządzania kryzysowego o potrzebach ludności,
- zatrzymywanie osób dopuszczających się szabrownictwa,
- pomoc w tworzeniu i pracach zespołów zarządzania kryzysowego różnych szczebli,
- pomoc w budowie i umacnianiu wałów ochronnych,
- pomoc w negocjacjach w sytuacjach spornych pomiędzy grupami ludności,
- pomoc w kontroli stanu bezpieczeństwa zalanych budynków mieszkalnych i bieżąca informacja do właściwych służb o zagrożeniu zalaniem,
- wytyczanie objazdów przez tereny zalane i kierowanie ruchem drogowym w rejonach jego nasilenia.

3.1.2.5 Organizacja działań Policji.

- W celu zapewnienia realizacji zadań porządkowo-ochronnych oraz koordynacji działań dowodzenie operacją na szczeblu Miasta prowadzić będzie Sztab Kryzysowy KMP.
- Kierowanie działaniami sił i środkami Policji w okresie zagrożenia powodziowego i powodzi na szczeblu Miasta prowadzone będzie ze stanowiska kierowania Sztabu Kryzysowego przy wykorzystaniu środków łączności bezprzewodowej

pracujących w sieci Policji i w sieci Miejskiego Kanału Ratowniczego - Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego oraz łączności przewodowej.

- Sztab zapewni udział swoich przedstawicieli w pracach Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego. Wszelkie ustalenia na bieżąco przekazywane będą kierownictwu KMP oraz komendantom komisariatów Policji.
- Na szczeblu miejskim za kierowanie i dowodzenie siłami i środkami własnymi oraz ewentualnie przydzielonymi z odvodu KWP lub centralnego odpowiedzialny jest Komendant Miejski Policji, który zapewni również delegowanie do pracy w miejscowym Komitecie Przeciwpowodziowym i zespole ds. ewakuacji ludności swych przedstawicieli.
- Kierowanie działaniami bezpośrednio w rejonach objętych powodzią prowadzić będą dowódcy operacji, wyznaczeni przez Komendanta Miejskiego Policji z ruchomych stanowisk dowodzenia, wyposażonych w środki łączności radiowej pracujących w sieci Policji, zespołu zarządzania kryzysowego jak również, po ewentualnym wyposażeniu, z telefonów komórkowych.
- Za organizację łączności, przygotowanie stanowisk kierowania, schematów łączności i ich wyciągów oraz przygotowanie i wyposażenie w środki łączności służb i jednostek biorących udział w działaniach odpowiedzialni są naczelnicy Wydziałów/Sekcji Łączności jednostek Policji biorących udział w akcji ratunkowej, z możliwością wsparcia w te środki z Wydziału Łączności KWP Gdańsk lub Biura Logistyki Policji KGP.

3.1.2.6 Postanowienia końcowe

1. Za właściwą realizację założeń przewidzianych w niniejszym Planie, przygotowywanie dokumentów sztabowych dla potrzeb Sztabu KMP, przekazywanie aktualnych załączników dla potrzeb komendantów komisariatów Policji oraz prowadzenie kontroli stanu planistycznego przygotowania Komendy Miejskiej Policji i właściwych komórek organizacyjnych KMP do działań w warunkach zagrożenia powodziowego i powodzi odpowiedzialny jest Naczelnik Sztabu Policji KMP w Gdańsku.
2. Dyżurni jednostek organizacyjnych KMP w Gdańsku zobowiązani są do bieżącego zbierania informacji o sytuacji powodziowej na podległym terenie

i przekazywania ich przełożonemu, jak również do jednostki nadrzędnej oraz innym podmiotom zgodnie z bieżącymi ustaleniami.

3.1.3 Wyciąg z procedur operacyjnych Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Gdańsku

Odpowiedzialność za zwalczanie choroby zakaźnej zwierząt w powiecie spoczywa na Powiatowym Lekarzu Weterynarii. Za koordynację akcji oraz współdziałanie innych inspekcji i służb oraz wprowadzenia środków kontroli w przypadku wybuchu epidemii na obszarze powiatu opowiada Starosta lub Prezydent Miasta na prawach powiatu.

Przyjęcie zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt

Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego powiadamia natychmiast Powiatowego Lekarza Weterynarii, jego zastępcę lub innego pracownika Powiatowego Inspektoratu Weterynarii drogą telefoniczną i elektroniczną lub faksem.

- PLW
  - wydaje decyzję o podejrzeniu wystąpienia choroby zakaźnej,
  - powiadamia Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii,
  - powiadamia Powiatowego Inspektora Sanitarnego,
  - uruchamia działania inspektorów PIW w ognisku choroby,
  - stawia w stan gotowości Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego,
  - zarządza całodobowe dyżury do czasu otrzymania wyniku badania.
- WBiZK na wniosek PLW
  - powiadamia Komendę Powiatową Policji, Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego o podejrzeniu wystąpienia choroby zakaźnej i o konieczności przygotowania się do działań,
  - określa tymczasowy obszar kontroli (czasowe ograniczenia w przemieszczaniu ludzi i zwierząt)

Działania terenowe w ognisku podejrzanym o wystąpienie choroby:

- PLW
  - przeprowadza dochodzenie epizootyczne,
  - pobiera próbki do badań,
  - sporządza protokoły z przeprowadzanych działań.

Wynik **NEGATYWNY** badań w kierunku choroby zakaźnej zwalczanej z urzędu:

1. Otrzymanie wyników z laboratorium referencyjnego

- PLW
  - wydaje decyzję uchylającą decyzję o podejrzeniu wystąpienia choroby zwalczanej zakaźnej z urzędu,
  - powiadamia WLW o wykluczeniu podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwalczanej z urzędu,
  - wstrzymuje pracę PZK
- WBiZK
  - powiadamia Komendę Powiatową Policji, Komendę Straży Pożarnej, Powiatowego Inspektora Sanitarnego o wykluczeniu podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej.
- PLW i WBiZK
  - opracowują dokumentację opisującą zgłoszony przypadek podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwalczanej z urzędu oraz podjęte działania.

Wynik **POZYTYWNY** badań w kierunku choroby zakaźnej zwalczanej z urzędu

1. Otrzymanie wyniku z laboratorium referencyjnego.

- PLW
  - wydaje decyzję o stwierdzeniu ogniska lub ognisk choroby,
  - przekazuje informację WLW o stwierdzeniu choroby zakaźnej zwalczanej z urzędu,
  - przekazuje informacje o stwierdzeniu choroby Prezydentowi Miasta (w celu powołania Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego) oraz Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu; PLW zostaje osobą podmiotem wiodącym w MZZK,
- MZZK w porozumieniu z PLW
  - nakazuje izolację i blokadę strefy zapowietrzonej i zagrożonej we współpracy z Policją,
  - umieszcza odpowiednią informację na granicy strefy zapowietrzonej,
  - przeprowadza na bieżąco zabiegi dezynfekcji ludzi i pojazdów na granicy,
  - zwraca się do Prezydenta Miasta o wydzielenie sił i środków potrzebnych do prowadzenia zwalczania choroby,
  - wzywa jednostki Policji i Straży Pożarnej dla zapewnienia bezpieczeństwa ludzi pracujących przy likwidacji ogniska oraz zabezpieczenia sprzętu,
  - wzywa firmy do uśmiercania zwierząt, transportu i utylizacji padłych zwierząt,
  - wzywa Powiatową Inspekcję Sanitarną do objęcia nadzorem i przeprowadzenia dochodzenia epidemiologicznego,
  - współpracuje z PCZK sąsiednich powiatów.

- PLW
  - wnioskuję do WLW o odpowiednie środki finansowe z rezerw budżetu wojewody na zwalczanie choroby,
  - wnioskuję do WLW o wsparcie kadrowe i sprzętowe,
- 2. Uznanie ogniska za wygasłe.
  - PLW
    - wydaje decyzję o uznaniu ogniska za wygasłe,
    - informuje WLW i MCZK o wygaśnięciu ogniska,
    - wstrzymuje pracę PZK.
  - WBiZK
    - powiadamia Komendę Powiatową Policji, Komendę Straży Pożarnej oraz inne służby o wykluczeniu podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej.
  - PLW i WBiZK
    - opracowują dokumentację opisującą przypadek wystąpienia choroby zakaźnej zwalczanej z urzędu oraz podjęte działania.

3.1.4 Wyciąg z procedur operacyjnych Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego

Działalnością Państwowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej kieruje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gdańsku, który jest jednocześnie dyrektorem Powiatowej Stacji.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gdańsku realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych lub uciążliwych, a w szczególności w celu zapobiegania powstawania chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska, a zwłaszcza wody do spożycia,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach wyższych oraz w ośrodkach wypoczynku;
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku.

Do zakresu działań PSSE w Gdańsku w dziedzinie zwalczania i zapobiegania chorób należy między innymi:

- dokonywanie analiz i ocen epidemiologicznych,
- sprawowanie nadzoru w zakresie szczepień ochronnych,
- wydawanie zarządzeń i decyzji lub występowanie do innych organów o ich wydanie w wypadkach określonych w przepisach o zwalczaniu chorób zakaźnych,
- inicjowanie, organizowanie, prowadzenie, koordynowanie i nadzorowanie działalności oświatowo-zdrowotnej,
- współpraca z jednostkami samorządowymi, instytucjami publicznymi oraz innymi organizacjami na rzecz promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej społeczeństwa.

Procedura postępowania w przypadku zagrożenia epidemicznego oraz epidemii.

1. Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej.

Zbieranie i analiza wpływających zgłoszeń podejrzeń bądź rozpoznań zachorowań na choroby zakaźne oraz dodatnich wyników badań w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych.

2. Przekazywanie informacji.

Do PWIS w Gdańsku oraz innym instytucjom (zgodnie z opracowaną instrukcją zgłaszania) przekazywane są natychmiastowo (telefon alarmowy) wszelkie informacje o zachorowaniu na chorobę wysoko zakaźną, a także o wszystkich przypadkach choroby nienotowanej wcześniej w Polsce, o zachorowaniu związanym z użyciem czynnika biologicznego w celach terrorystycznych oraz o niepokojących wynikach analizy epidemiologicznej (np. ogniska zachorowań, nieoczekiwany wzrost liczby zachorowań, pojawienie się przypadków nowej choroby lub czynnika biologicznego)

3. Dochodzenie epidemiologiczne.

-wywiady epidemiologiczne z personelem medycznym i jeżeli to możliwe z pacjentem lub z osobami z otoczenia chorego/podejrzanego o zachorowania (miejsce zamieszkania, miejsce pracy czy nauki),

-nadzór epidemiologiczny nad chorym i osobami ze styczności,

-organizacja koniecznych badań sanitarno-epidemiologicznych,

4. Uczestnictwo w działaniach mających na celu przerwanie łańcucha epidemiologicznego zakażenia.

-kontrola stosowanych w podmiotach leczniczych ochron osobistych i procedur zmniejszających ryzyko przeniesienia się zakażenia na personel i innych pacjentów,

- kontrola stosowanych ochron osobistych przez inne osoby biorące udział w działaniach,
- kontrola transportu sanitarnego,
- ocena środowiska podejrzanego o zachorowanie/ chorego - w razie konieczności zlecenie poprawy stanu higienicznego (w drodze decyzji administracyjnej),
- nakazanie przeprowadzenia procesów dezynfekcji, dezynsekcji, deratyzacji (nakazy wydawane w drodze decyzji administracyjnej) pomieszczeń, w uzasadnionych przypadkach bagaży, przedmiotów, materiałów, środków transportu,
- nadzór nad procesami DDD prowadzonymi przez firmy specjalistyczne,
- nakazanie osobie podejrzanego o zakażenie lub chorobę zakaźną (w drodze decyzji administracyjnej) wstrzymania się od wykonywania pracy lub uczęszczania do szkół i przedszkoli,
- zakazanie osobie podejrzanego o zakażenie lub chorobę zakaźną (w drodze decyzji administracyjnej) przebywania w miejscach publicznych,
- wprowadzenie czasowego zakazu wstępu do pomieszczeń skażonych (w drodze decyzji administracyjnej),
- monitorowanie stosowania chemio-profilaktyki,
- w przypadku podejrzenia skażenia wody zakazanie (w drodze decyzji administracyjnej) korzystania z wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i na potrzeby gospodarcze,
- zakazanie (w drodze decyzji administracyjnej) spożywania żywności podejrzanego o skażenie; w razie potrzeby zarządzenie jej zbadania, odkażenia, unieszkodliwienia lub przeznaczenia do innych celów,
- nakazanie lub zakazanie (w drodze decyzji administracyjnej) sekcji zwłok,
- nakazanie (w drodze decyzji administracyjnej) poddanie się chorego/podejrzanego o zachorowanie badaniom sanitarno-epidemiologicznym, obowiązkowemu leczeniu, obowiązkowej hospitalizacji, izolacji, kwarantannie, szczepieniom, nadzorowi epidemiologicznemu lub zabiegom sanitarnym,
- współpraca z zakładami opieki zdrowotnej, Wojewodą (obowiązany do organizacji warunków izolacji lub kwarantanny), Wydziałem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego UM w Gdańsku, Policją, Strażą Miejską i innymi służbami w zakresie warunków hospitalizacji, izolacji lub kwarantanny (pomieszczenia, opieka medyczna, dowóz wody i środków spożywczych, odbiór i unieszkodliwianie odpadów, ochrony osobiste, warunki transportu i dezynfekcja środków transportu),

-przekazanie informacji oświatowych dotyczących sposobów uniknięcia lub zmniejszenia ryzyka zakażenia (w tym dostępnych szczepień),
-w przypadku wprowadzenia (rozporządzeniem) przez Ministra Zdrowia/Wojewodę stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego udział w organizacji punktów szczepień i nadzór nad prowadzonymi szczepieniami oraz inne działania związane m.in. z zakazem organizowania zgromadzeń ludności czy ograniczeniem lub zakazem używania określonych przedmiotów lub produktów spożywczych.

Załącznikami do procedury są szczegółowe zasady postępowania opracowane dla konkretnych jednostek chorobowych.

Procedura postępowania w przypadku ogniska choroby przenoszonej drogą pokarmową.

1. Przyjęcie zgłoszenia o podejrzeniu/wystąpieniu ogniska choroby przenoszonej drogą pokarmową.
2. Powołanie Zespołu prowadzącego dochodzenie epidemiologiczne, z wyznaczeniem osoby kierującej pracą Zespołu (osoby nadzorującej dochodzenie):
  - minimalny skład Zespołu to 2 osoby – pracownik pionu Epidemiologii oraz pionu Higieny Żywności, Żywnienia i Przedmiotów Użytku,
  - w skład Zespołu mogą wchodzić pracownicy innych komórek organizacyjnych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gdańsku.
3. Dokonanie wstępnych ustaleń, zbieranie danych i informacji dotyczących ogniska choroby przenoszonej drogą pokarmową. Informacja wstępna powinna zawierać:
  - czas, miejsce i okoliczności wystąpienia ogniska choroby przenoszonej drogą pokarmową,
  - orientacyjną liczbę osób narażonych, podejrzanych o zakażenie, chorych, hospitalizowanych, liczbę zgonów,
  - objawy kliniczne,
  - datę i godzinę pierwszego zachorowania,
  - wstępne ustalenia dotyczące ewentualnego źródła ogniska choroby przenoszonej drogą pokarmową.
4. Telefoniczne powiadomienie Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, o przyjęciu zgłoszenia.

5. Spotkanie członków Zespołu w sprawie planowanych działań (wywiady, kontrole, badania laboratoryjne).

6. Dochodzenie epidemiologiczne:

- przeprowadzenie wywiadów epidemiologicznych w ognisku choroby przenoszonej drogą pokarmową. W trakcie dochodzenia należy ustalić:

- dane osobowe (imię, nazwisko, data urodzenia, pesel, adres zamieszkania),
- objawy chorobowe,
- godzinę wystąpienia pierwszych objawów,
- przebieg zachorowania,
- posiłki, z wyszczególnieniem poszczególnych potraw, spożywane w przeciągu

24

i 48 godzin przed wystąpieniem ogniska choroby przenoszonej drogą pokarmową,

- zorganizowanie poboru próbek materiału (kału, wymazów z odbytu) do badań mikrobiologicznych od uczestników ogniska choroby przenoszonej drogą pokarmową (chorych i zdrowych) oraz od osób przygotowujących bądź dystrybuujących posiłki zgodnie z procedurą poboru próbek ustaloną przez Laboratorium Mikrobiologiczne WSSE,

- kontrola sanitarna miejsca przygotowywania/dystrybucji żywności,
- pobór próbek żywności i/lub próbek sanitarnych (wymazy ze sprzętu, z rąk, zgodnie z procedurą pobierania próbek),
- dostarczenie próbek do laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gdańsku,
- elektroniczne przekazanie pisemnego zgłoszenia ogniska choroby przenoszonej drogą pokarmową

7. Jeśli ognisko choroby przenoszonej drogą pokarmową spowodowane było spożyciem produktu pochodzenia zwierzęcego:

- poinformowanie o wystąpieniu ogniska choroby przenoszonej drogą pokarmową Powiatowego Lekarza Weterynarii z siedzibą w Pruszczu Gdańskim.

8. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości:

- zabezpieczenie żywności,
- zalecenie przeprowadzenia dezynfekcji sprzętu, urządzeń lub całych pomieszczeń,
- odsunięcie pracowników od pracy, wstrzymanie działalności w zakładzie (w drodze decyzji administracyjnej).

9. Analiza wyników dochodzenia epidemiologicznego, sporządzanie niezbędnej dokumentacji. Przekazywanie na bieżąco Pomorskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu informacji o wynikach dochodzenia epidemiologicznego. Przekazanie zebranych informacji WBiZK Urzędu Miejskiego w Gdańsku.

Procedura postępowania w przypadku konieczności zabezpieczenia materiału potencjalnie zakaźnego.

- 1) Przyjęcie zgłoszenia o zdarzeniu; zanotowanie informacji dotyczących rodzaju, lokalizacji i ilości odpadów niebezpiecznych/materiału potencjalnie zakaźnego.
- 2) Powiadomienie Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku, Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Gdańsku, Straży Miejskiej
- 3) Zabezpieczenie miejsca zdarzenia przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej.
- 4) Przejazd na miejsce zdarzenia przedstawicieli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku,
-stwierdzenie stanu faktycznego (w dalszym etapie notatka służbowa)
-stwierdzenie, czy odpady/materiał mogą stanowić zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi.

A. odpady/materiał nie stanowią zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi

1. powiadomienie Dyżurnego Inżyniera Miasta / Gdańskiego Centrum Kontaktów o konieczności usunięcia odpadów

B. odpady/materiał stanowią zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi

1. Zawiadomienie Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego UM w Gdańsku o konieczności usunięcia odpadów/materiału przez firmę specjalistyczną,
2. Ustalenie danych osób (imię i nazwisko, data urodzenia, adres, tel. kontaktowy), które miały kontakt z odpadami medycznymi/materiałem zakaźnym,
3. Wytypowanie osób, które mogły ulec ekspozycji podczas bezpośredniego kontaktu z odpadami/materiałem zakaźnym, to znaczy zranienie skóry igłą lub innym ostrym przedmiotem zanieczyszczonym materiałem potencjalnie zakaźnym lub kontakt uszkodzonej skóry (pęknięcia, otarcia, zmiany zapalne, rany) lub błon śluzowych z materiałem potencjalnie zakaźnym.

4. Pokierowanie osób, które uległy ekspozycji na konsultacje, do Pomorskiego Centrum Chorób Zakaźnych i Gruźlicy w Gdańsku.

5. Nadzór nad zabezpieczeniem odpadów/materiału zakaźnego do unieszkodliwienia

- stosowanie przez osobę zabezpieczającą odpady środków ochrony indywidualnej,
- stosowanie odpowiednich (wytrzymałość, kolorystyka, oznakowanie) worków lub pojemników,
- zabezpieczenie odpadów/materiału zakaźnego,
  - zapakowanie odpadów do worków,
  - zebranie płynnego materiału zakaźnego materiałem higroskopijnym,
  - właściwe zamknięcie i oznakowanie worków/pojemników,
  - dezynfekcja powierzchni (najlepiej preparatem chlorowym),
  - transport odpadów/materiału pojazdem specjalistycznym do

unieszkodliwienia,

6. Nadzór epidemiologiczny nad osobami ekspozowanymi na zakażenie.

7. Przekazanie wszystkich informacji Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Gdańsku oraz Wydziałowi Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Gdańsku i Miejskiemu Centrum Zarządzania Kryzysowego.

W odniesieniu do materiałów wysoko zakaźnych obowiązuje procedura w sprawie postępowania w przypadku zagrożenia czynnikami wysoko zakaźnymi, będąca załącznikiem Zarządzenia nr 146/02 Wojewody Pomorskiego z dn. 26 września 2002r.

Procedura postępowania w przypadku powodzi

1. Współpraca z Państwową Strażą Pożarną, Powiatowym Lekarzem Weterynarii, Wydziałem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Gdańsku celem ustalenia wspólnych działań zapobiegawczych, uzależnionych od zaistniałej sytuacji spowodowanej powodzią.
2. Inwentaryzacja źródeł zagrożeń (przede wszystkim ujęcia wody, składowiska odpadów, cmentarze, zakłady produkujące materiały niebezpieczne, przepompownie, oczyszczalnie ścieków) w odniesieniu do mapy terenów zalanych, podtopionych i zagrożonych.

3. Zbieranie danych z Pomorskiego Centrum Chorób Zakaźnych i Gruźlicy w Gdańsku oraz od innych służb medycznych o podejrzeniach i zachorowaniach na choroby zakaźne związane z występowaniem powodzi. Monitoring sytuacji epidemiologicznej na terenach zalanych.
4. Szybkie dotarcie do poszkodowanych oraz ocena sytuacji.
5. Zabezpieczenie odpowiedniej ilości środków dezynfekcyjnych (chloramina).
6. Nadzorowanie procesu dezynfekcji oraz dezynsekcji i deratyzacji.
7. Prowadzenie nadzoru epidemiologicznego.
8. Uczestnictwo w organizowaniu szczepień ochronnych.
9. Nadzór sanitarny nad zaopatrzeniem osób poszkodowanych w żywność, wodę przeznaczoną do spożycia, środki higieny oraz w leki.
10. Nadzór sanitarny nad ujęciami wody w okresie powodzi poprzez nawiązanie współpracy ze służbami odpowiedzialnymi za dostarczanie wody dla mieszkańców, monitorowanie jakości wody oraz sprawdzenie pod względem sanitarnym cystern przeznaczonych do rozwożenia wody przeznaczonej do spożycia.
11. Wydawanie komunikatów dotyczących przydatności wody do spożycia i wody przeznaczonej do kąpieli.
12. Nadzór nad ośrodkami, w których przebywają osoby bezdomne oraz poszkodowane podczas powodzi.
13. Prowadzenie akcji oświatowej podnoszącej świadomość zdrowotną ludności, polegającą na współpracy z mediami, zorganizowaniu punktów informacyjnych oraz opracowaniu i dostarczeniu informacji i wskazówek określających zasady postępowania z żywnością i wodą do spożycia, a także zasady zachowania się mieszkańców na terenach objętych klęską żywiołową.

Procedura postępowania w przypadku skażenia bakteriologicznego oraz zanieczyszczenia chemicznego wody przeznaczonej do spożycia.

A. Zgłoszenie od producenta wody.

1. Analiza informacji uzyskanych od producenta wody (SNG S.A.), o prawdopodobnym źródle i strefach skażenia oraz podjętych i planowanych działaniach, mających na celu eliminację zagrożenia.
2. Analiza dostarczanych wyników badania wody.

3. Współpraca z firmami podejmującymi działania zmierzającymi do likwidacji skutków skażenia wody.
4. Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej.
5. Wniosek do laboratorium WSSE w Gdańsku o przeprowadzenie badań prób dodatkowych (ponadplanowych).
6. Kontrolny pobór prób wody do badań.

B. zgłoszenie od osoby prywatnej

1. Przekazanie przyjętej treści interwencji właściwej firmie dostarczającej wodę dla danego rejonu miasta Gdańska.
2. Wystąpienie z wnioskiem do laboratorium badań wody WSSE o wykonanie badań prób dodatkowych (ponadplanowych).
3. Kontrolny pobór prób wody.

C. Zgłoszenie ze szpitala posiadającego własne ujęcie wody.

1. Monitorowanie działań naprawczych podjętych przez szpital po przełączeniu na zasilanie awaryjne.
2. Wniosek do laboratorium WSSE w Gdańsku o przeprowadzenie badań prób dodatkowych (ponadplanowych).
3. Pobór prób kontrolnych z instalacji wewnętrznej szpitala.
4. Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej.

D. Zgłoszenie z zakładu produkującego żywność.

1. Kontrola wstrzymania procesu produkcji żywności.
2. Wniosek do laboratorium WSSE w Gdańsku o przeprowadzenie badań prób dodatkowych (ponadplanowych).
3. Pobór kontrolnych próbek wody po zakończeniu działań naprawczych.
4. Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej.

E. Zgłoszenie od indywidualnego producenta wody

1. Monitorowanie działań naprawczych podjętych przez producenta po przełączeniu na zasilanie awaryjne.

2. Wniosek do laboratorium WSSE w Gdańsku o przeprowadzenie badań prób dodatkowych (ponadplanowych).
3. Pobór prób kontrolnych z instalacji wewnętrznej producenta.
4. Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej.

„W przypadku warunkowej przydatności wody przeznaczonej do spożycia Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gdańsku wyda komunikat wraz z informacją o zaleceniach i ewentualnych ograniczeniach jej wykorzystania. W przypadku stwierdzenia braku przydatności wody przeznaczonej do spożycia informacje wskazywać będą możliwości jej wykorzystywania do innych celów niż do spożycia przez ludzi”.

Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia niebezpiecznych środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi.

A. Pozyskanie informacji w drodze powiadomienia o wycofaniu produktu z obrotu od producenta bądź od dystrybutora.

1. Przyjęcie zgłoszenia.
2. Kontrola u przedsiębiorcy w celu stwierdzenia skuteczności i precyzjności poinformowania konsumentów o przyczynach wycofania produktów, stwierdzenia uruchomienia procedury wycofania z rynku.
3. Nadzór nad wycofaniem, zbiórką i utylizacją niebezpiecznego produktu (kontrole w zakładzie oraz kontrole dokumentów potwierdzających prawidłowe monitorowanie wycofania niebezpiecznego produktu z obrotu).

B. Pozyskanie informacji z sieci RASFF lub RAPEX o niebezpiecznych produktach.

1. Przyjęcie zgłoszenia.
2. Kontrole w obiektach, w których mogą znajdować się niebezpieczne produkty; w przypadku stwierdzenia ich w obrocie wydanie decyzji o wycofaniu.
3. Nadzór nad wycofaniem i utylizacją niebezpiecznych produktów w hurtowniach

(kontrole w zakładach i kontrole dokumentów potwierdzających prawidłowe monitorowanie wycofania niebezpiecznego produktu z obrotu).

4. Poinformowanie Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku o wynikach przeprowadzonych kontroli.

C. Stwierdzenie niebezpiecznych produktów w wyniku kontroli na rynku żywności i/lub materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

1. Kontrola w zakładzie – określenie wielkości zakwestionowanej partii, ocena ryzyka i stopnia zagrożenia powodowanego przez niebezpieczny produkt na podstawie opinii zespołu ekspertów Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku, decyzja o zakazie wprowadzania produktu do obrotu, zidentyfikowanie przedsiębiorców dostarczających i/lub odbierających zakwestionowaną żywność.

2. Opracowanie informacji na ujednoliconym formularzu powiadamiania o niebezpiecznym produkcie żywnościowym i/lub materiale lub wyrobie przeznaczonym do kontaktu z żywnością (RASFF).

3. Przesłanie powiadomienia do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku w dniu potwierdzenia informacji o niebezpieczeństwie produktu (w uzasadnionych przypadkach najpóźniej w dniu następnym).

D. Stwierdzenie niebezpiecznych produktów w kosmetykach.

1. Kontrola w zakładzie - określenie wielkości zakwestionowanej partii, decyzja o zakazie wprowadzania produktu do obrotu oraz określenie miejsc dystrybucji zakwestionowanego kosmetyku.

2. Monitorowanie procesu wycofania z miejsc dystrybucji zakwestionowanego kosmetyku.

3. Przekazanie informacji o niebezpiecznych kosmetykach do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku.

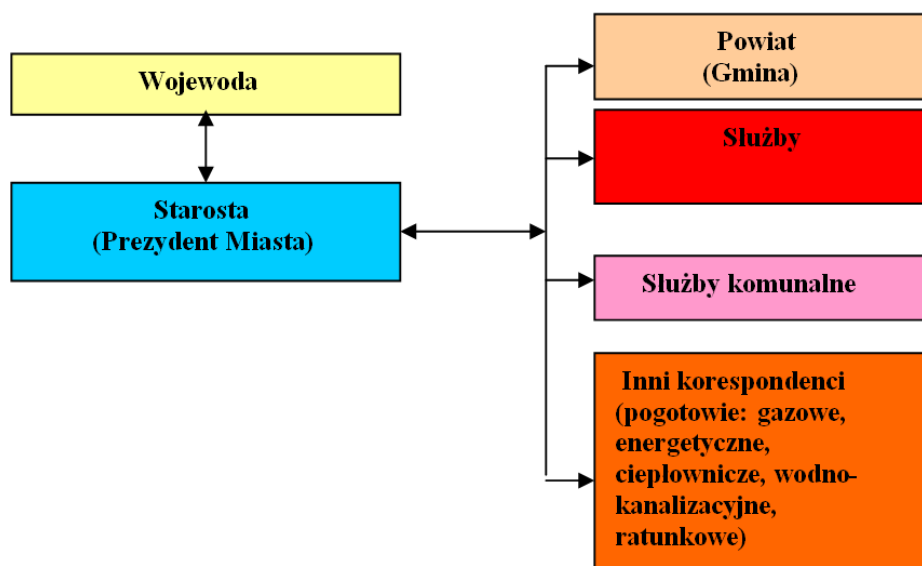
3.2 ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI POMIĘDZY PODMIOTAMI REALIZUJĄCYMI ZADANIA Z ZAKRESU ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

Zapewnia wymianę informacji, na etapach przygotowania i zapobiegania, jak również podczas prowadzenia działań ratowniczych.

W usuwaniu skutków klęsk żywiołowych, katastrof czy incydentalnych zdarzeń wykorzystywane są następujące systemy i środki łączności:

- sieć telefoniczna,
- sieć telefonii komórkowej,
- Internet,
- sieć łączności radiowej.

Organizacja łączności na administrowanym terenie podczas prowadzenia działań w sytuacji kryzysowej przedstawia się następująco:

Łączność zarządzania Wojewody / Łączność zarządzania Starosty (Prezydenta Miasta)

W sieci radiowej Wojewody korespondentami są Starostowie (Prezydenci Miast). Ośrodek łączności znajduje się w Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego w Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim.

Ośrodek łączności Prezydenta Miasta Gdańska znajduje się w Miejskim Centrum Zarządzania Kryzysowego.

W sieci radiowej Prezydenta Miasta korespondentami są poszczególne służby (PSP, Policja, Straż Miejska), służby komunalne oraz inni korespondenci. W kanale radiowym w sieci Prezydenta Miasta pracują wyłącznie stanowiska kierowania poszczególnych korespondentów. Łączność wewnętrzna poszczególnych służb i ich korespondentów odbywa się w ich własnych (zakładowych lub resortowych) sieciach. Łączność pomiędzy podmiotami realizującymi zadania z zakresu zarządzania kryzysowego, w sytuacji kryzysowej realizowana jest za pośrednictwem Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego.

Organizacja łączności pomiędzy podmiotami realizowana za pośrednictwem Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego, oparta jest o wykorzystanie :

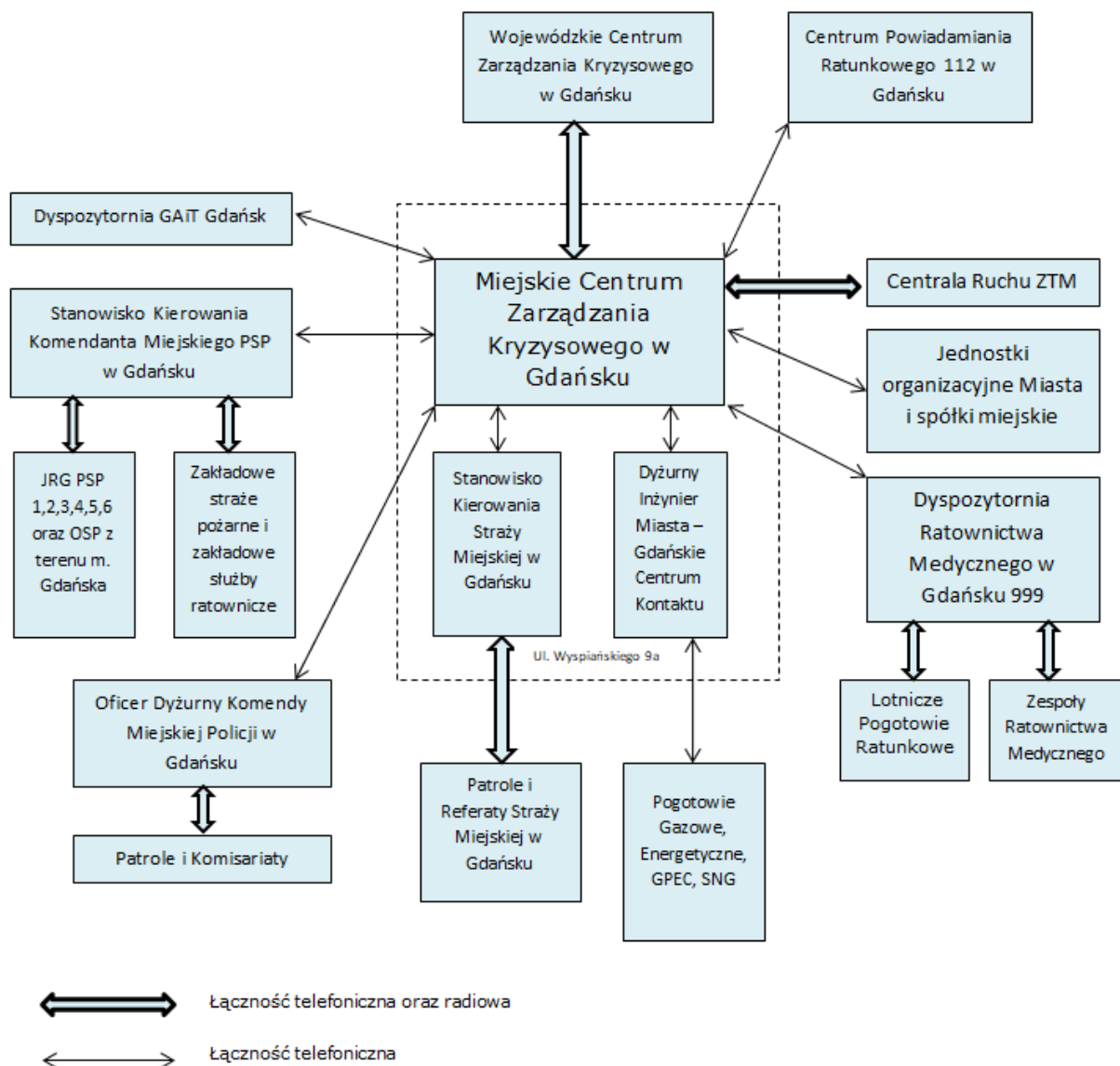
1. central telefonicznych,
2. serwerów bazodanowych i serwera komunikacyjnego,
3. łącz telekomunikacyjnych do obsługi służb wchodzących w skład MCZK,
4. rejestratora do nagrywania treści rozmów radiowych i telefonicznych,
5. wewnętrznej sieci komputerowej i telefonicznej,
6. cyfrowych terminali telefonicznych wraz z zestawami nagłownymi,
7. komputerowych stanowisk wszystkich dyspozytorów na stołach dyspozytorskich,
8. stanowiskowych zasilaczy awaryjnych UPS dla stanowisk Centrum oraz centralnego UPS, pracujących do czasu zadziałania agregatu prądotwórczego,
9. agregatu prądotwórczego z systemem automatycznego startu w chwili zaniku zasilania z sieci elektroenergetycznej, zapewniającego zasilanie wszystkich urządzeń elektrycznych w Centrum przez czas nieograniczony.
10. systemu informatycznego wspomaganie pracy dyspozytorów, dostosowany do specyfiki służb i współdziałania.
11. analogowego i cyfrowego systemu łączności bezprzewodowej opartego o radiotelefony, niezależnego dla każdej ze służb.

12. urządzeń i wyposażenia do współpracy Centrum z jednostkami ratowniczymi,

13. Powszechnego Systemu Ostrzegania i Alarmowania Ludności (syreny alarmowe).

SCHEMAT ŁĄCZNOŚCI MIEJSKIEGO CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO W GDAŃSKU W SYTUACJI KRYZYSOWYCH

3.3 ORGANIZACJA SYSTEMU MONITOROWANIA ZAGROŻEŃ, OSTRZEGANIA I ALARMOWANIA

3.3.1 Monitorowanie zagrożeń

System monitorowania zagrożeń na terenie Miasta Gdańska obejmuje:

1. Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego,
2. Służby dyżurne Komendy Miejskiej Policji w Gdańsku – w zakresie bezpieczeństwa publicznego,
3. Służby dyżurne Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku – w zakresie powstawania pożarów i innych miejscowych zagrożeń,
4. Służby dyżurne Straży Miejskiej w Gdańsku – w zakresie miejscowych zagrożeń,
5. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gdańsku – w zakresie stanu sanitarno-epidemiologicznego oraz skażenia promieniotwórczego żywności,
6. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego – w zakresie bezpieczeństwa budynków i budowli,
7. Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Gdańsku – w zakresie monitorowania zakażeń zwierząt,
8. Samodzielny Publiczny ZOZ Stacja Pogotowia Ratunkowego w Gdańsku – w zakresie stanu sanitarno-epidemiologicznego,
9. Morski Oddział Straży Granicznej w Gdańsku – w zakresie bezpieczeństwa publicznego,
10. Biuro Meteorologicznych Prognoz Morskich Oddziału Morskiego Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Gdyni – w zakresie warunków atmosferycznych i anomalii pogodowych,
11. Biuro Prognoz Hydrologicznych Oddziału Morskiego Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Gdyni – w zakresie stanów wód,
12. Gdański Zarząd Dróg i Zieleni – w zakresie bezpieczeństwa komunikacyjnego na drogach gminnych,

13. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Gdańsku – w zakresie bezpieczeństwa komunikacyjnego na drogach krajowych / Obwodnica/,
14. Jednostki Wojskowe znajdujące się na terenie Gdańska – w zakresie zagrożeń miejscowych,
15. Służby dyspozytorskie zakładów pracy – w zakresie zagrożeń miejscowych, występujących na terenie zakładów pracy,
16. Stowarzyszenia taksówkarzy – w zakresie zagrożeń miejscowych,

Z wyżej wymienionymi podmiotami (poza podmiotami ustawowo zobowiązanymi do przekazywania informacji o zagrożeniach) Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Gdańsku posiada podpisane umowy i porozumienia dotyczące przekazywania informacji o ujawnionych zagrożeniach.

Zadaniem Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego jest uzyskiwanie informacji o zagrożeniach, a następnie poddawanie ich sprawdzeniu, wstępnej analizie, weryfikacji. Informacja o zagrożeniu przekazywana jest z Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego, do właściwych podmiotów miejskiego systemu monitorowania, a także do Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Gdańsku.

3.3.2 System wykrywania i alarmowania Miasta Gdańska

Celem systemu wykrywania i alarmowania jest stworzenie optymalnych warunków do jak najszybszego i najpełniejszego zrealizowania przedsięwzięć zapewniających powiadomienie, ostrzeżenie lub zaalarmowanie mieszkańców Miasta o wystąpieniu zagrożeń czasu pokoju i wojny.

- 1) powiadamianie – przekazanie przy użyciu wszelkich dostępnych środków określonych sygnałów i informacji, mających na celu zaalarmowanie właściwych władz i ludności o możliwości wystąpienia, wystąpieniu lub ustąpieniu zagrożenia oraz przekazanie sposobu postępowania w danym przypadku;
- 2) ostrzeżenie – działania mające na celu przekazanie komunikatów i informacji uprzedzających o prawdopodobnych zagrożeniach i zalecających podjęcie

działań zabezpieczających i ochronnych oraz instruujące o sposobach wykonania takich działań;

- 3) alarmowanie – działania mające na celu natychmiastowe przekazanie sygnału do właściwych terytorialnie władz, służb i ludności na danym terenie informującego o zagrożeniu skażeniem, skażeniu lub o innym zagrożeniu, wymagającym natychmiastowego działania;
- 4) system wykrywania i alarmowania – system obserwacji, pomiarów, analiz, prognozowania i powiadamiania o zagrożeniach, funkcjonujący lub uruchamiany i rozwijany w sytuacjach wystąpienia zagrożeń powstałych na skutek katastrof naturalnych, technologicznych i działań terrorystycznych lub w sytuacji zagrożenia wojennego i wojny.

Przygotowanie i zapewnienie działania systemu wykrywania, alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach należy do zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej – Prezydenta Miasta.

System wykrywania i alarmowania został zorganizowany i funkcjonuje w oparciu o Zarządzenie Szefa Obrony Cywilnej – Prezydenta Miasta Gdańska.

Nadzór nad funkcjonowaniem systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania ludności sprawuje Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego.

System wykrywania i alarmowania Miasta Gdańska SWA uruchamiany jest i rozwijany w ramach jednolitego krajowego systemu wykrywania skażeń i alarmowania w przypadku wprowadzenia stanów nadzwyczajnych, w szczególności stanu klęski żywiołowej, w celu zapobieżenia skutkom katastrofy naturalnej, awarii technicznej lub działań terrorystycznych, mogących spowodować wystąpienie skażeń chemicznych, biologicznych lub promieniotwórczych oraz w czasie zagrożenia wojennego i wojny. SWA rozwijany jest również w przypadku prowadzenia ćwiczeń i treningów.

W skład SWA w Gdańsku wchodzi jednostki organizacyjne, służby i inspekcje wykonujące zadania związane z wykrywaniem zagrożeń oraz powiadamianiem, ostrzeganiem i alarmowaniem ludności:

1. Formacje zbierania i analizowania informacji o zagrożeniach oraz ostrzegania i alarmowania mieszkańców:

- a) Miejski Ośrodek Analizy Danych i Alarmowania (MOADA) UM w Gdańsku,
  - b) Telewizyjna drużyna alarmowania TVP O/Gdańsk,
  - c) Radiofoniczna drużyna alarmowania Polskiego Radia „Radio Gdańsk” S.A.w Gdańsku.
2. Formacje wykrywania zagrożeń:
- a) Drużyny wykrywania zagrożeń,
  - b) Portu Lotniczego Gdańsk Sp. z o.o.
  - c) Remontowa Lighting Technologies S.A
3. Punkty Alarmowania zakładów przemysłowych wykorzystujących w produkcji TŚP (Toksyczne Środki Przemysłowe), a w tym ZDR (Zakłady Dużego Ryzyka) oraz obiekty infrastruktury krytycznej, które w przypadku uszkodzenia lub awarii instalacji mogą stanowić źródło zagrożenie dla ludności i środowiska.:
4. Jednostki organizacyjne, których statutowa działalność przewiduje wykonywanie czynności realizowanych w ramach SWA oraz SWO w zakresie ustalonym przez Szefa Obrony Cywilnej Miasta:
- a) Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Gdańsku,
  - b) Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku,
  - c) Komenda Miejska Policji w Gdańsku,
  - d) Straż Miejska w Gdańsku,
  - e) Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gdańsku,
  - f) Powiatowy Inspektorat Weterynaryjny w Gdańsku,
  - g) Kapitanat Portu Gdańsk,
  - h) Zakład Komunikacji Miejskiej w Gdańsku,
  - i) Zarząd Transportu Miejskiego w Gdańsku,
  - j) Ośrodek Ratownictwa Zarządu Morskiego Portu Gdańsk S.A.,
  - k) Florian Sp. z o.o. Portowa Straż Pożarna,
  - l) Dyżurny Ruchu Dworca PKP Gdańsk Główny,
5. Stanowiska dyżurne dostawców mediów technicznych – energia elektryczna, ogrzewanie, woda, gaz:
- a) Energa –Operator S.A. Oddział w Gdańsku,
  - b) Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.,
  - c) SAUR Neptun Gdańsk S.A.,
  - d) Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o., Oddział w Gdańsku

3.3.3 System wczesnego ostrzegania i alarmowania Miasta Gdańska

System wczesnego ostrzegania ludności o zagrożeniach /SWO/ Miasta Gdańska funkcjonuje w ramach jednolitego krajowego systemu wykrywania skażeń i alarmowania. Wchodzi w skład nadzorowanych przez Wojewodę Pomorskiego wojewódzkich systemów wykrywania i alarmowania oraz wczesnego ostrzegania o zagrożeniach. SWO Miasta Gdańska został zorganizowany w oparciu o zarządzenie Wojewody Pomorskiego z dnia 12 kwietnia 1999 roku.

Celem funkcjonowania SWO jest uzyskanie jak najszybszych informacji o wystąpieniu zagrożeń niezbędnych do zorganizowania ochrony ludności przed zagrożeniami oraz usuwania ich skutków.

W skład systemu wczesnego ostrzegania ludności o zagrożeniach wchodzi jednostki organizacyjne, służby i inspekcje wykonujące zadania związane z monitoringiem zagrożeń oraz powiadamianiem, ostrzeganiem i alarmowaniem:

1. Jednostki organizacyjne zbierania, przekazywania i analizowania informacji o zagrożeniach i alarmowania:

- Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Gdańsku;
- Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego w Gdańsku;
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gdańsku;
- Państwowy Powiatowy Inspektor Weterynaryjny;
- Wydział Środowiska Urzędu Miejskiego w Gdańsku;
- Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Gdańsku;
- Komenda Miejska Policji w Gdańsku;
- Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku;
- Straż Miejska w Gdańsku;
- Służby nadzorujące urządzenia hydrotechniczne:
  - a) Spółka Gdańskie Wody,
  - b) Wydział Gospodarki Komunalnej UM Gdańsk.
  - c) Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej,
  - d) Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych Województwa Pomorskiego.

- Pogotowia :
  - a) energetyczne;
  - b) gazowe;
  - c) ciepłownicze;
  - d) wodno-kanalizacyjne;
  - e) ratunkowe.

Służby dyspozytorskie zakładów dysponujące Materiałami Niebezpiecznymi /MN/, w tym zakładów o Zwiększonym Ryzyku Powstania Poważnej Awarii Przemysłowej /ZZR/ i Zakładów o Dużym Ryzyku Powstania Poważnej Awarii Przemysłowej /ZDR/;

- Ośrodek Ratownictwa Morskiego Portu Gdańsk;
- Kapitanat Portu Gdańsk;
- Dyżurni ruchu PKP w Gdańsku;
- Dyspozytorzy spółki Gdańskie Autobusy i Tramwaje
- Centrum Bezpieczeństwa i Dozoru Technicznego Portu Lotniczego Gdańsk

2) Jednostki organizacyjne zbierania i przekazywania oraz analizowania informacji o zagrożeniach ludności i środowiska współdziałające z systemem wczesnego ostrzegania Miasta Gdańska:

- Państwowa Służba Hydrologiczno-Meteorologiczna;
- Państwowa Agencja Atomistyki poprzez Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Gdańsku;
- Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa /SAR/;
- Centrum Operacyjne Zwalczania Zagrożeń i Zanieczyszczeń na Morzu;
- Urząd Morski,
- Urząd Żeglugi Śródlądowej;
- Straż Graniczna;
- Wojewódzki Sztab Wojskowy.

3.3.4 Komunikaty ostrzegawcze systemu wykrywania

1. Elementy składowe komunikatu ostrzegawczego

1) Data przekazania komunikatu dla mediów:

- 2) Podmiot przekazujący komunikat dla mediów: Referat Prasowy (Kancelaria Prezydenta) Urzędu Miejskiego w Gdańsku;
- 3) Osoba odpowiedzialna za treść komunikatu ostrzegawczego: Szef MCZK w Gdańsku, /Szef MZZK w Gdańsku/;
- 4) Osoba do kontaktu ze strony podmiotu przekazującego komunikat; Kierownik Referatu Prasowego (Kancelaria Prezydenta) Urzędu Miejskiego w Gdańsku lub Rzecznik Prasowy Prezydenta;
- 5) Rodzaj środka masowego przekazu:
  - TVP O/Gdańsk;
  - Polskie Radio O/Gdańsk;
  - Portal Miasta Gdańska (gdansk.pl);
  - Internet – ciągła ekspozycja.
- 6) Powód przygotowania komunikatu;
- 7) Obecny stan zagrożenia;
- 8) Prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenia;
- 9) Osoby, do których kierowany jest komunikat: zagrożone dzielnice miasta;
- 10) Zalecenia i inne informacje dla ludności: numer telefonu całodobowej informacji - 58 7786000 (Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego);
- 11) Inne informacje: miejsca ewakuacji, adresy punktów pomocy medycznej, organizacja pomocy humanitarnej;

2. Przykładowy komunikat ostrzegawczy:

Komunikat nr 1

Tu Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Gdańsku, Radio Gdańsk. Przerwywamy nasz program, aby nadać ważny komunikat Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Gdańsku.

Trwające od godzin porannych w województwie pomorskim /Trójmieście/ gwałtowne burze połączone z nawałnym deszczem i wyładowaniami atmosferycznymi doprowadziły do powstania podtopień niżej położonych dzielnic Miasta.

Obecnie nie występuje bezpośrednie zagrożenie powodzią, jednakże w przypadku trwania nawałnych deszczów istnieje realne zagrożenie powodzią mieszkańców dzielnic: Orunia, Św. Wojciech, Dolne Miasto, Letniewo. Dlatego już teraz trzeba podjąć niezbędne działania zabezpieczające. Powtarzam: już teraz należy podjąć działania zabezpieczające:

1. Sprawdzić, czy latarka i radio na baterie właściwie działają;
2. Sprawdzić zapasowe źródła zasilania, doładować telefon komórkowy;
3. Przygotować odzież na zmianę, środki higieny osobistej, podstawowe leki, zapas wody i żywności;
4. Słuchać komunikatów radiowych nadawanych przez Radio Gdańsk i telewizyjnych nadawanych przez Telewizję Polską O/Gdańsk;
5. Informujemy, że służby ratownicze są przygotowane do niesienia pomocy osobom poszkodowanym w czasie powodzi;
6. Ponadto informujemy, że Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Gdańsku uruchomiło dla mieszkańców całodobową linię informacyjną pod numerem telefonu.

UWAGA! UWAGA!

Powtarzam komunikat Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Gdańsku.

System ostrzegania i alarmowania ludności umożliwia szybkie przekazanie informacji o nadchodzącym zagrożeniu. Do tego celu na administrowanym terenie są wykorzystywane:

- Sygnały dźwiękowe za pomocą syren alarmowych;
- środki łączności (radiotelefony, sieć telefoniczna, komórkowa, faksy, Internet, poczta elektroniczna, telewizja, radio);
- ruchome środki nagłaśniające,
- Samorządowy Informator SMS.

Na terenie Gdańska decyzję o nadaniu sygnałów alarmowych podejmuje Prezydent Miasta w zależności od skali zagrożenia. On też decyduje, kiedy nadać sygnał o odwołaniu zagrożenia.

Na obszarze Miasta system syren alarmowych umożliwia sterowanie drogą radiową. Syreny elektroniczne mogą być też uruchamiane przez Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego Wojewody Pomorskiego.

3.3.5 Ogłaszanie i odwoływanie alarmów

Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Gdańsku wyposażone jest w system zdalnego uruchamiania syren alarmowych znajdujących się na terenie Miasta. System ten umożliwia nadanie i odwołanie alarmu o klęskach żywiołowych i zagrożeniu środowiska oraz o skażeniach.

Sygnał może być nadany przez:

- pojedynczo wybrane syreny,
- syreny rozmieszczone w poszczególnych sektorach Miasta,
- wszystkie syreny rozmieszczone na terenie Miasta.

Do wydania polecenia dyżurnemu MCZK lub innemu upoważnionemu pracownikowi WBiZK o ogłoszeniu alarmu upoważniony jest Dyrektor WBiZK UM

RODZAJE ALARMÓW, SYGNAŁY ALARMOWE

Lp.	Rodzaj alarmu	Sposób ogłoszenia alarmów		
		akustyczny system alarmowy	środki masowego przekazu	wizualny sygnał alarmowy
1	Ogłoszenie alarmu	Sygnał akustyczny - modulowany dźwięk syreny w okresie trzech minut	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Uwaga! Ogłaszam alarm (podać przyczynę, rodzaj alarmu itp.) ..... dla	Znak żółty w kształcie trójkąta lub w uzasadnionych przypadkach innej figury geometrycznej
2	Odwołanie alarmu	Sygnał akustyczny - ciągle dźwięk syreny w okresie trzech minut	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Uwaga! Odwołuję alarm (podać przyczynę, rodzaj alarmu itp.) ..... dla	

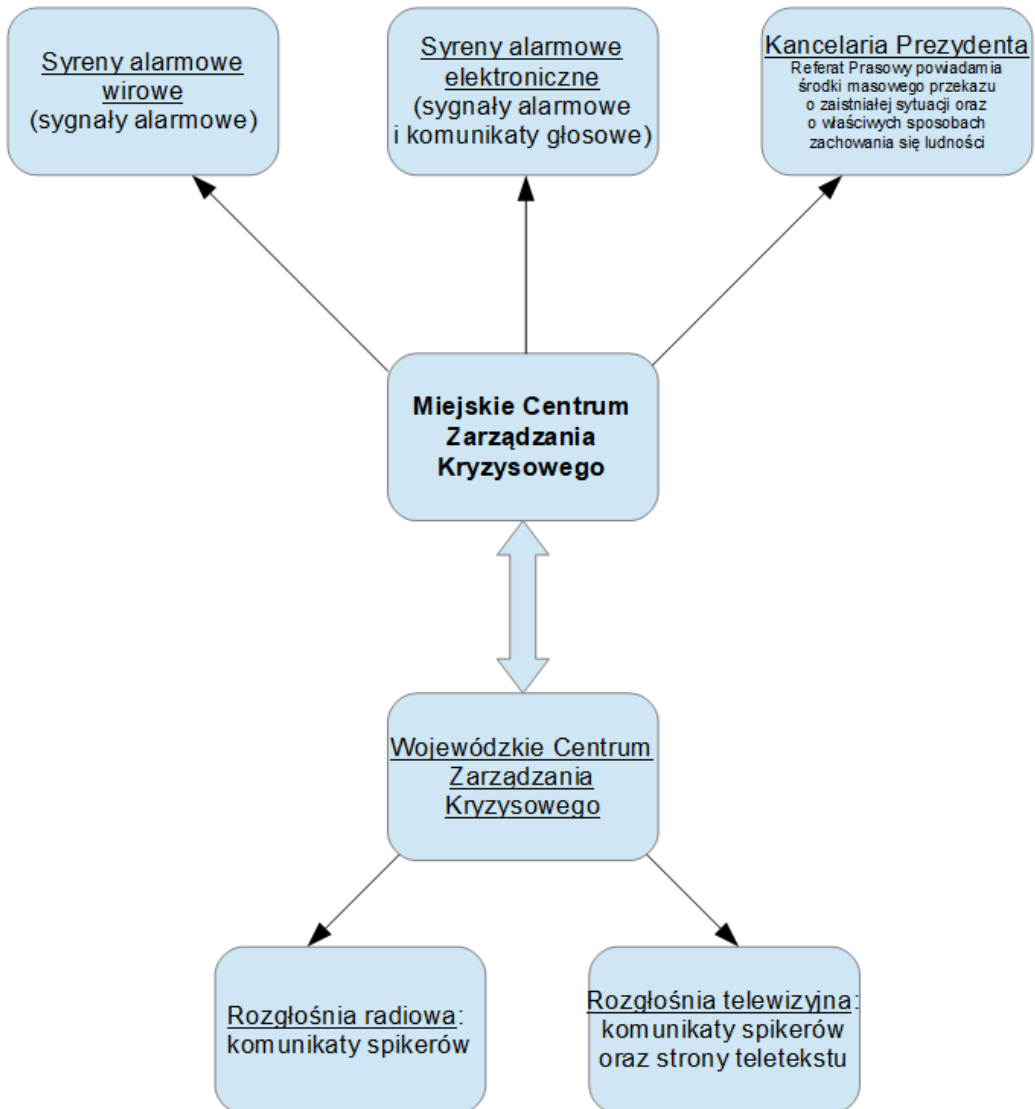
KOMUNIKATY OSTRZEGAWCZE

Lp.	Rodzaj komunikatu	Sposób ogłoszenia komunikatu		Sposób odwołania komunikatu	
		akustyczny system alarmowy	środki masowego przekazu	akustyczny system alarmowy	środki masowego przekazu
1	Uprzedzenie o zagrożeniu skażeniami 		Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Osoby znajdujące się na terenie ..... około godz. .... min. .....może nastąpić skażenie ..... (podać rodzaj skażenia) w kierunku ..... (podać kierunek)		Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu ..... (podać rodzaj skażenia) dla .....
2	Uprzedzenie o zagrożeniu zakażeniami 		Formę i treść komunikatu uprzedzenia o zagrożeniu zakażeniami ustalają organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej		Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu ..... (podać rodzaj zakażenia) dla .....
3	Uprzedzenie o kłęskach żywiołowych i zagrożeniu środowiska 		Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Informacja o zagrożeniu i sposobie postępowania mieszkańców ..... (podać rodzaj zagrożenia, spodziewany czas wystąpienia i wytyczne dla mieszkańców)		Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu ..... (podać rodzaj kłęski) dla .....

Podstawa:

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2013 r. w sprawie systemów wykrywania skażeń i powiadamiania o ich wystąpieniu oraz właściwości organów w tych sprawach (Dz. U. z 2013 r., poz.96)

3.3.6 Schemat alarmowania ludności

3.4 ZASADY INFORMOWANIA LUDNOŚCI O ZAGROŻENIACH I SPOSOBACH POSTĘPOWANIA NA WYPADEK ZAGROŻEŃ

Stosownie do art. 17 ust.5 w zw. z art. 14 ust. 8.2 Ustawy o zarządzaniu kryzysowym przekazywanie do wiadomości publicznej informacji związanych z zagrożeniami należy do zadań Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego.

W wypadku ogłoszenia stanu klęski żywiołowej redaktorzy naczelni dzienników oraz nadawcy programów radiowych i telewizyjnych są obowiązani, na żądanie Prezydenta Miasta Gdańska albo pełnomocnika, do nieodpłatnego, niezwłocznego publikowania lub zamieszczania komunikatów Prezydenta związanych z działaniami w celu zapobieżenia skutkom klęski żywiołowej lub ich usunięcia na podstawie art. 26 Ustawy o stanie klęski żywiołowej.

Przy przekazywaniu informacji ludności o zagrożeniu stosuje się następujące zasady:

1. O wszystkich istotnych zagrożeniach ujawnionych lub przewidywanych należy powiadomić ludność oraz zainteresowane instytucje i przedsiębiorstwa.
2. Informacja powinna być przekazana niezwłocznie.
3. Informacja powinna być przekazana w taki sposób oraz w takim zakresie, aby nie spowodowała paniki wśród ludności.
4. Przekazywane informacje powinny być prawdziwe, zgodne z wiedzą fachową w danym zakresie oraz oparte o znajomość stanu faktycznego.
5. Służby, straże i inspekcje działające na terenie Gdańska mają obowiązek informowania Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Gdańsku o ujawnionych lub przewidywanych zagrożeniach.
6. W sytuacjach niecierpiących zwłoki informacje o zagrożeniu przekazuje:
  - a) -kierujący akcją ratowniczą osobiście lub za pośrednictwem wyznaczonej osoby,
  - b) -Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego.
7. W pozostałych sytuacjach informację o zagrożeniu przekazuje:
  - a) -Prezydent Miasta,
  - b) -Rzecznik prasowy Prezydenta Miasta,

- c) -Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego,
  - d) -rzecznik prasowy MZZK lub osoba wyznaczona.
8. Informacja powinna zawierać:
- a) -rodzaj zagrożenia,
  - b) -miejsce zagrożenia,
  - c) -konsekwencje dla ludności bądź instytucji i przedsiębiorstw mogące wyniknąć z zagrożenia.
  - d) -w jaki sposób można uniknąć zagrożenia lub je zmniejszyć, a w tym na przykład o wyznaczonych objazdach w ruchu drogowym, uruchomionej komunikacji zastępczej, miejscach dostawy wody itp.
9. Nie należy informować o:
- a) -danych osobowych pokrzywdzonych w wyniku zdarzeń,
  - b) -danych osobowych osób, które przyczyniły się do powstania zdarzenia ani przesądzać winy poszczególnych osób i instytucji w zakresie przyczynienia się do powstania zagrożenia do czasu dokonania ustaleń w tym zakresie przez właściwe organy.
10. W przypadku udzielania informacji dokonuje tego przedstawiciel jednej ze służb podejmującej działania, a informacji udziela wyłącznie w zakresie działania reprezentowanej przez siebie służby.
11. Kierujący działaniami, w których zaangażowane są znaczne siły i środki bądź o dużym działaniach cechującymi się znacznym zainteresowaniem medialnym utrudniającym kierowanie tymi działaniami, wyznacza on osobę do kontaktu z mediami. Osoba ta przebywa na miejscu zdarzenia i koordynuje kontakty z mediami.
12. Do udzielania informacji na miejscu zdarzenia uprawniony jest kierujący działaniami lub wyznaczona przez niego osoba. Funkcjonariusze i pracownicy służb, inspekcji, straży i instytucji podejmujących działania na miejscu zdarzenia nie udzielają informacji, chyba, że nieudzielenie informacji może spowodować bezpośrednio zagrożenie życia, zdrowia lub mienia. Kierujący działaniami może zlecić funkcjonariuszom i pracownikom służb, inspekcji, straży i instytucji podejmujących działania na miejscu zdarzenia udzielanie informacji dla zmniejszenia zagrożenia dla życia, zdrowia lub mienia.

Formy przekazywania informacji:

1. telefonicznie,
2. przez Internet,
3. drogą pocztową,
4. w postaci komunikatów sporządzonych i przekazywanych przez organy samorządu terytorialnego w zakresie sytuacji kryzysowych, o których mowa w ustawie o zarządzaniu kryzysowym i przekazanych mediom do opublikowania na zasadzie z art. 34 ust. 2 i 3 prawa prasowego. Komunikaty te redaktor naczelny dziennika lub czasopisma jest obowiązany opublikować, w uzgodnionym terminie, bez dokonywania zmian, zamieszczania uwag i zaprzeczeń, a w razie braku uzgodnienia terminu - w najbliższym przygotowywanym wydaniu,
5. w formie innych komunikatów medialnych,
6. konferencje prasowe,
7. wystąpienia przed kamerami TV i mikrofonami radiowymi,
8. osobiście na miejscu zdarzenia /działań/, jeżeli jest to konieczne dla zmniejszenia negatywnych skutków zdarzenia lub zapobiegnięcia zwiększenia negatywnych rozmiarów zdarzenia,
9. spotkania z mieszkańcami.

Niniejsze zasady nie naruszają obowiązków w zakresie informowania o zagrożeniach poszczególnych służb, inspekcji, straży i instytucji stosownie do obowiązujących je przepisów prawa.

Do przekazywania informacji dla ludności o zagrożeniach i sposobach postępowaniach na wypadek zagrożeń można wykorzystywać uprzednio przygotowane informacje w formie ulotek:

- Jak zachować się wobec zagrożenia gazem – załącznik nr 1
- Jak zachować się wobec katastrofy budowlanej – załącznik nr 2
- Jak zachować się wobec katastrofy – uwolnienia się toksycznych środków przemysłowych – załącznik nr 3
- Jak zachować się wobec zagrożenia niewybuchami i niewypałami – załącznik nr 4

- Jak zachować się w wypadku powodzi – załącznik nr 5
- Jak zachować się w wypadku pożaru – załącznik nr 6
- Jak postępować w wypadku silnych wiatrów i huraganów – załącznik nr 7
- Jak zachować się po wypadku w elektrowni jądrowej – załącznik nr 8
- Jak zachować się wobec zagrożenia biologicznego i chemicznego – załącznik nr 9
- Jak zachować się wobec zagrożenia epidemiologicznego – załącznik nr 10
- Jak zachować się wobec zagrożenia sanitarnego – załącznik nr 11
- Jak zachować się w przypadku otrzymania przesyłki niewiadomego pochodzenia – załącznik nr 12.

Informacja dla mieszkańców Jak zachować się wobec zagrożenia gazem

GAZ ZIEMNY (metan)	GAZ BUTLOWY PŁYNNY (propan, butan)
WŁAŚCIWOŚCI FIZYCZNE	
<ul style="list-style-type: none"> • nie trujący; • lżejszy od powietrza, unosi się do góry; • bez zapachu, sztucznie nawaniany dla odbiorców • WYBUCHA !!!	<ul style="list-style-type: none"> • nie trujący • cięższy od powietrza, zalega najniższe punkty • zapach nieprzyjemny • WYBUCHA !!!
CO ROBIĆ GDY ULATNIA SIĘ GAZ	
<ul style="list-style-type: none"> • zamknąć zawór przed urządzeniem gazowym lub przed gazomierzem; • wietrzyć pomieszczenie otwierając okna, drzwi; • nie włączać i wyłączać światła i urządzeń iskrzących, nie używać otwartego ognia, nie palić tytoniu; • nie posługiwać się telefonem; powiadomić pogotowie gazowe lub straż pożarną, policję;	<ul style="list-style-type: none"> • zakręcić zawór butli lub wynieść butlę z pomieszczenia na otwartą przestrzeń, gdy uszkodzony jest zawór butli; • wietrzyć pomieszczenie otwierając okna i drzwi; • nie włączać i wyłączać światła i urządzeń iskrzących, nie używać otwartego ognia, nie palić tytoniu; • nie posługiwać się telefonem; • powiadomić specjalistę, który montował butlę gazową lub straż pożarną dla wydmuchania gazu zalegającego najniższe punkty pomieszczenia;

Informacja dla mieszkańców Jak zachować się wobec katastrofy budowlanej

Najczęściej katastrofy budowlane powodowane są:

1. Wybuchami gazu w instalacjach budynku lub nagromadzeniem gazu w niektórych pomieszczeniach
2. Obsunięciem stropów lub nadwyrężeniem ważnych elementów konstrukcyjnych budynków

Co robić na wypadek katastrofy budowlanej:

- ❖ Przed każdym opuszczeniem domu (mieszkania) upewnij się, że instalacja gazowa jest wyłączona
- ❖ W przypadku wystąpienia katastrofy budowlanej twojego budynku i trwania zagrożenia jego skutkami:
  - wyłącz instalację elektryczną (w miarę możliwości),
  - wyłącz instalację gazową,
  - opuść dom - zabierz ze sobą dokument tożsamości i inne ważne dokumenty oraz, o ile jest to możliwe, żywność na trzy dni, koce, odzież, pieniądze
- ❖ Opuszczając dom zabierz wszystkich domowników
- ❖ Przy wychodzeniu z domu (mieszkania) zachowaj szczególną ostrożność. Uważaj na stropy, klatki schodowe
- ❖ O ile nie możesz opuścić budynku (mieszkania) drzwiami wyjściowymi - przez klatkę schodową, z powodu zagrożenia lub innych przeszkód:
  - słuchaj komunikatów i poleceń służb ratowniczych i postępuj według ich wskazań,
  - spróbuj uciec przez okno lub przez drzwi, okna sąsiadów
- ❖ O ile nie masz możliwości opuszczenia domu (mieszkania), wywieś w oknie białe prześcieradło, obrus itp. jako znak dla ratowników, że potrzebujesz pomocy

Informacja dla mieszkańców

Jak zachować się wobec katastrofy – uwolnienia się toksycznych środków przemysłowych

Gdy jesteś świadkiem wypadku z udziałem toksycznych środków przemysłowych / wykolejenia wagonu-cysterny, wywrócenia samochodu-cysterny i t.p./ - powiadom natychmiast straż pożarną lub policję – TELEFON 112 lub 998 lub 997.

- ❖ Podaj istotne dane:
  - miejsce zdarzenia
  - charakter zdarzenia

- ❖ ZAPAMIĘTAJ: pojazdy samochodowe - cysterny przewożące niebezpieczne toksyczne środki przemysłowe /TSP/ są oznakowane żółtymi prostokątnymi tablicami z czarnymi napisami cyfrowymi umieszczonymi z tyłu i z przodu pojazdu. Cyfry oznaczają rodzaj niebezpiecznej substancji np. benzyny-paliwa silnikowe "33" - nr rozpoznawczy niebezpieczeństwa, "1203" - nr substancji wg wykazu ONZ

33	- numer rozpoznawczy niebezpieczeństwa
1203	- numer substancji wg wykazu ONZ

- ❖ podaj swoje dane

- ❖ Nie bądź kibicem zdarzenia, ale oddal się z miejsca wypadku, aby zminimalizować ryzyko zatrucia.

- ❖ Idź w kierunku prostopadłym do kierunku wiatru - szybko wydostaniesz się ze strefy skażenia.

- ❖ Chronь swoje drogi oddechowe, oczy - wykonaj filtr z dostępnych ci materiałów (szalik, rękawiczki, połą kurtki czy płaszcz), zasłoń oczy.

- ❖ Jeśli jesteś w samochodzie zamknij okna, włącz wentylację wewnętrzną - staraj się jak najszybciej opuścić strefę skażenia.

- ❖ Stosuj się ściśle do poleceń służb ratowniczych lub komunikatów przekazywanych przez lokalne środki przekazu - radio, TV, megafony.

**Informacja dla mieszkańców
Jak zachować się wobec zagrożenia
niewybuchami i niewypałami**

ZAPAMIĘTAJ:

- Nie wchodź na tereny oznakowane zakazem wstępu (poligony, place ćwiczeń, strzelnice, magazyny).
- Nie dotykaj, nie manipuluj przy znalezionych niewypałach, bombach, pociskach, amunicji, granatach.
- Nie przenoś w inne miejsce znalezionych przedmiotów mogących być niewypałami lub niewybuchami
- Jeżeli zauważyłeś niewypał lub niewybuch - zabezpiecz miejsce znaleziska, aby nie rzucało się w oczy osobom postronnym. Natychmiast powiadom o miejscu "znaleziska":
  - Policję – telefon 112 ; 997 lub
  - Straż Pożarną – telefon 998
- Jeśli możesz, to poczekaj do przyjazdu Policji na miejscu znalezienia niewypału lub niewybuchu w celu niedopuszczenia do niego innych osób, a szczególnie dzieci
- ZAPOZNAJ swoje dzieci ze sposobem postępowania (podaj znane Tobie przykłady lekkomyślności dzieci i młodzieży w tym względzie)

NIE LEKCEWAŻ NIEBEZPIECZEŃSTWA!!!

**LEKKOMYŚLNOŚĆ I GŁUPOTA GROZI UTRATĄ ZDROWIA A NAWET ŻYCIA
TWOJEGO LUB NAJBLIŻSZYCH.**

Informacja dla mieszkańców Jak zachować się w wypadku powodzi

Czy wiesz że:

- Powódź to jedno z najczęściej występujących, naturalnych niebezpieczeństw.
- Powódź może wystąpić, gdy kilka dni wieją silne, sztormowe wiatry z kierunków północnego, północno-zachodniego i zachodniego. Wówczas wiatry wdmuchują te masy wód do jezior, cieków wodnych, rzek, kanałów melioracyjnych itp. mamy tutaj do czynienia ze zjawiskiem tzw. "cofki wód morskich". Wówczas poziom wód podnosi się do stanów niebezpiecznych i grozi wystąpieniem poprzez wały lub inne urządzenia melioracyjne lub ochronne. Zjawisko to ma najczęściej miejsce w okresach jesienno-zimowych i zimowo-wiosennych.
- Oprócz powodzi spowodowanej "cofką wód morskich" może również dojść do powodzi powodowanych takimi czynnikami jak: długotrwałe opady, szybkie, gwałtowne topnienie śniegów, tworzenie się zatorów lodowych lub duże przybory wód spływających z gór i łączących się rzek.
- Najgroźniejsze powodzie mogą mieć miejsce wówczas, gdy wyżej wymienione czynniki powodziotwórcze nałożą się na siebie i wystąpią jednocześnie.

Przygotuj się do powodzi, zanim ona nastąpi:

- Posiadaj sprawny sprzęt przydatny w czasie zagrożenia powodziowego:
  - radiodbiornik bateryjny,
  - telefon komórkowy
  - latarki elektryczne,
  - zapasowe baterie do radia, telefonu i latarek,
  - inny sprzęt oświetleniowy jak świece i lampy,
  - latarnie naftowe z zapasem nafty, zapalniczki itp.

- W czasie zagrożenia powodzią radioodbiornik ustaw na programy lokalne i słuchaj komunikatów, do których dostosuj postępowanie. Już dziś zapisz częstotliwości lokalnych i miejscowych rozgłośni radiowych.
- Odwiedź swoje władze lokalne tj. swój urząd miasta i spytaj się o to:
  - jakie zagrożenie może wystąpić w twoim miejscu zamieszkania,
  - jak zorganizowana jest ewakuacja ludzi i zwierząt gospodarskich,
  - jakie są drogi ewakuacji, gdzie są miejsca przyjęć ludzi i zwierząt,
  - jakie sposoby (metody) alarmowania będą zastosowane podczas powodzi np. syreny, dzwony kościelne, komunikaty radiowe lub inne sygnały,
  - kto jest wyznaczony do pomocy przy załadunku zwierząt hodowlanych na środki transportu do ewakuacji.
- Przekaż rodzinie jak ma się zachować na wypadek zagrożenia powodzią:
  - gdzie i jak ma się ewakuować,
  - zrób listę telefonów i adresów rodziny, gdzie możesz szukać pomocy lub gdzie będzie "puszka kontaktowa",
  - pokaż, gdzie się znajdują główne wyłączniki instalacji elektrycznej, gazowej, wodnej,
  - jak zabezpieczyć mieszkanie, dom i obejście przed powodzią i grabieżą.
- Przygotuj zestaw rzeczy przydatnych w czasie ewakuacji do 30-50 kg na osobę, takie jak:
  - śpiwory, koce
  - dokumenty, wartościowe rzeczy
  - zapasowe ubranie, buty
  - zestaw apteczny pierwszej pomocy, apteczka samochodowa
  - zapas żywności na 3 doby
  - zestaw sztućców
- W domu:
  - przygotuj flagi koloru: białego, czerwonego i niebieskiego,
  - przygotuj zapasowe źródło oświetlenia i radioodbiornik bateryjny,
  - zgromadź zapasy wody pitnej i żywności,
  - przenieś wszystkie przygotowane na górne kondygnacje domu,

- Jeżeli mieszkasz w gospodarstwie:
  - przygotuj zapas paszy dla zwierząt gospodarskich na 3 doby.
  - przenieś zapasy żywności i pasz na górne kondygnacje,
  - zgromadź dodatkowe zapasy wody pitnej - przeznaczone dla zwierząt,
  - przygotuj pozostawione bydło do ewakuacji na wyżej położone miejsca,
  - porozmawiaj z sąsiadami o wzajemnej pomocy przy załadunku zwierząt gospodarskich do ewakuacji - wybierz, wytypuj najwartościowsze sztuki.
- Za pośrednictwem rozgłośni radiowych oraz miejscowych telewizji kablowych będą podawane komunikaty związane z powodzią, prowadzonymi akcjami ratunkowymi przeciwpowodziowymi, o ewakuacji i innych przedsięwzięciach wykonywanych w danej sytuacji. Działaj zgodnie z treścią tych komunikatów.

Co robić, w czasie zagrożenia powodzią:

1. W przypadku niebezpieczeństwa natychmiast przemieszczaj się na wyżej położone tereny, miejsca. Nie czekaj na wezwanie do ewakuacji, w miarę możliwości ewakuuj się sam (ewakuacja samorzutna), pamiętaj o uzyskaniu zgody od terenowej administracji samorządowej. Ewakuuj się zgodnie z wytycznymi władz lub służb przeciwpowodziowych gmin.
2. Jeżeli władze lokalne ogłoszą ostrzeżenie powodziowe i przewidziany jesteś do ewakuacji kierowanej, bądź przygotowany wraz z rodziną do ewakuacji. Przygotuj zwierzęta hodowlane do ewakuacji.
3. Zabezpiecz swoje mieszkanie, swój dom tj. przenieś wartościowe rzeczy na wyższe piętra domu. Wszystkie rzeczy schowaj w budynku lub je przywiąż do czegoś stabilnego, aby nie popłynęły.
4. W czasie powodzi odłącz urządzenia elektryczne, ale nie dotykaj ich gdy są wilgotne lub stoją w wodzie. Wyłącz sieć gazową, wodociągową.
5. W miarę możliwości na wyższych piętrach napełnij wannę i inne pojemniki wodą po wcześniejszym dezynfekowaniu preparatami typu: ACE, Bielinka, Chlorobis, inne.
6. Napełnij bak samochodu, ciągnika paliwem.
7. Nie używaj w gospodarstwie domowym wód gruntowych, mogą być zatrute, skażone.

8. Jeżeli woda przemieszcza się szybko, nie chodź na obszarach zalanych wodą. Fala o głębokości kilkunastu centymetrów może przewrócić i przemieścić dorosłego człowieka.
9. Jeżeli musisz przekroczyć zalany obszar, użyj do badania gruntu przed sobą tyczki. Do przejścia wybieraj miejsca bez prądu powodziowego.
10. Po ostrzeżeniu, że spodziewana jest duża powódź, zapewnij swobodny wlew wód powodziowych do piwnicy twego domu lub sam wypełnij ją czystą wodą. Unikniesz w ten sposób zagrożenia uszkodzenia fundamentów domu przez ciśnienie napierających wód powodziowych.
11. Dzieciom i osobom z ograniczoną świadomością należy przymocować w widocznym miejscu kartkę z imieniem, nazwiskiem oraz miejscem zamieszkania.
12. Jeżeli zostaniesz wytypowany do pomocy w pracach przeciwpowodziowych, np. do układania lub wypełniania worków z piaskiem, pomagaj - od tego zależy bezpieczeństwo twojego gospodarstwa.
13. W miarę możliwości zapobiegaj tworzeniu się atmosfery paniki, bądź rozsądny, zachowaj trzeźwość umysłu - to połowa sukcesu.

Uwaga!!! Zostałeś w gospodarstwie - potrzebujesz pomocy - wywieś flagę o następującym kolorze:

BIAŁA - potrzeba ewakuacji

CZERWONA - potrzeba żywności i wody

NIEBIESKA - potrzeba pomocy medycznej

KAŻDY POWINIEN BYĆ PRZYGOTOWANY DO BYCIA SAMOWYSTARCZALNYM NA OKRES 3 DNI I ZDOLNYM DO POMOCY SOBIE I INNYM.

Co należy zrobić po powodzi:

1. Jak najdłużej pozostań poza zasięgiem wód powodziowych. Mogą być one pod napięciem z uszkodzonych linii energetycznych lub mogą być skażone np. benzyną, ropą lub innymi produktami ropopochodnymi, różnymi nieczystościami, nieoczyszczonymi ściekami, bakteriami chorobotwórczymi itp. Nie używaj ich do picia!
2. Bądź ostrożny gdy wjeżdżasz na tereny dotknięte powodzią. Drogi mogą być osłabione i nie wytrzymać ciężaru twojego samochodu, ciągnika czy innego pojazdu.
3. Miej zawsze włączone radio bateryjne w celu uzyskania informacji lokalnych dotyczących udzielanej pomocy, tj. zaopatrzenia w żywność i wodę zdatną do picia i użytku ogólnego. Słuchanie radia pomaga też rozładować stres związany z zaistniałą sytuacją.
4. Zwracaj uwagę na zdrowie i bezpieczeństwo twoje i twojej rodziny. Często myj ręce mydłem w czystej wodzie (dezynfekcja rąk) jeśli miałeś kontakt z wodami powodziowymi.
5. Wyrzuć żywność, która miała kontakt z wodami powodziowymi.
6. Poinformuj odpowiednie służby o zerwanych liniach energetycznych, nieszczelności rurociągu gazowego lub o innych zagrożeniach występujących na twoim terenie.
7. Mieszkanie i wszystkie sprzęty, które przydatne są do dalszego użytkowania trzeba zdezynfekować, gdyż naniesiony muł zawiera duże ilości grzybów i bakterii chorobotwórczych, które zagrażają zdrowiu ludzi i zwierząt.
8. Przygotuj do wymiany podłogi i mury, które nasiąkły wodami powodziowymi.
9. Dopilnuj, aby instalacje domowe elektryczne, gazowe i wodno-kanalizacyjne zostały sprawdzone przez fachowców i ewentualnie naprawione przed ich ponownym użytkowaniem.
10. Jeżeli byłeś ubezpieczony przed powodzią, skontaktuj się z firmą ubezpieczeniową, aby uniknąć nieporozumień z odszkodowaniem.

Informacja dla mieszkańców

Jak zachować się w wypadku pożaru

Zasady bezpieczeństwa pożarowego:

1. W miarę możliwości:
  - zainstaluj w mieszkaniu, domu i obejściu gospodarskim wykrywacze dymów, pożaru i eksploatuj je zgodnie z instrukcją,
  - zaopatrz mieszkanie, dom i obejście w podręczne gaśnice i naucz rodzinę posługiwać się nimi, przestrzegaj terminów badania sprawności gaśnic i ich legalizacji.
2. Zapisz i zapamiętaj numer telefonu Straży Pożarnej: 998. Naucz dzieci w jaki sposób należy informować przez telefon o pożarze.
3. Określ w mieszkaniu, domu i obejściu gospodarskim drogi ewakuacyjne oraz zapoznaj z nimi domowników, a nawet przetrenuj z rodziną taką ewakuację. Winny być ustalone co najmniej dwie drogi ewakuacyjne.
4. Poinstruuj rodzinę, jak należy się przemieszczać (blisko przy podłodze) w czasie ucieczki z miejsc objętych pożarem.
5. Nie dopuszczaj do nagromadzenia się stert starych gazet i czasopism w domu i obejściu oraz utrzymuj czystość pomieszczeń.
6. Sprawdź instalację elektryczną, czy nie jest wadliwa. **NIE NAPRAWIAJ BEZPIECZNIKA DRUTEM.**
7. Sprawdź przedłużacz i gniazdka oraz domowe urządzenia elektryczne (odbiorniki energii).
8. Nie przeciążaj sieci elektrycznej. Nie włączaj kilku odbiorników do jednego gniazdka. Używaj rozgałęźników zaopatrzonych w bezpieczniki w celu uniknięcia iskrzenia i krótkich spięć.
9. Nie używaj nigdy benzyny, ropy, nafty oraz innych paliw i podobnych materiałów wewnątrz budynków - przechowuj je w dobrze wentylowanych pomieszczeniach w odpowiednich pojemnikach.
10. Nigdy nie pal w pobliżu paliw płynnych.
11. Po użyciu usuń wszelkie nasączone palnymi cieczami szmaty i materiały.

12. Skontroluj domowe źródła ogrzewania pod kątem tego, czy nie są uszkodzone lub wadliwe, czy są czyste i działają dobrze, czy przewody kominowe, paleniska i piece są sprawne. Wezwij kominiarza.
13. Zachowuj ostrożność, gdy używasz zastępczych źródeł ogrzewania takich jak przenośne grzejniki elektryczne i gazowe, piecyk naftowy, drewno i węgiel (piecyki na drewno i węgiel).
- upewnij się, czy wentylacja zewnętrzna jest właściwa,
  - umieszczaj grzejniki nie bliżej niż 15 cm od materiałów palnych,
  - sprawdź, czy podłoga i pobliski fragment ściany są dobrze izolowane,
  - używaj odpowiedniego paliwa, właściwego dla danego piecyka zgodnie z instrukcją producenta,
  - gromadź popiół w metalowych pojemnikach w oddaleniu od budynków,
  - dopilnuj, by otwarty ogień nie dotykał materiałów ścian i materiałów palnych (firany, zasłony, kotary, meble, i inne),
  - zainstaluj niepalny ekran przed frontem paleniska kominka.
14. Upewnij się, czy izolacja domowa nie dotyka przewodów elektrycznych.
15. Poznaj sam i zapoznaj rodzinę z położeniem głównych wyłączników energii elektrycznej i bezpieczników elektrycznych, zaworu instalacji gazowej oraz jak je wyłączyć w razie wypadku. Jeśli z jakiegoś powodu wyłączyłeś główny wyłącznik gazu, w razie potrzeby ponownego jego włączenia wezwij pracowników zakładu gazowniczego.

Co robić w czasie pożaru:

1. Używaj wody lub gaśnic do gaszenia małych ognisk pożaru.
  - nigdy nie próbuj gasić ognia, którego nie jesteś w stanie opanować.
  - jeśli nie jesteś pewien czy potrafisz ugasić ogień, zabierz wszystkich z domu i wezwij Straż Pożarną od sąsiadów.
2. Nigdy nie gaś urządzeń elektrycznych wodą. Używaj tylko i wyłącznie gaśnic przeznaczonych do gaszenia instalacji elektrycznych.
3. Palący się tłuszcz lub ogień powstały w kuchni, ugaś solą kuchenną lub sodą do pieczenia (oczyszczoną) albo przykryj naczynie przykrywką o ile ogień powstał w naczyniu (np. garnku, patelni itp.).

4. Gdy zapaliło się twoje ubranie zatrzymaj się, połóż na ziemi i obracaj do chwili zdużenia ognia. Ucieczka spowoduje zwiększenie płomienia.
5. Śpij przy drzwiach zamkniętych. Gdy obudzi Cię sygnał pożaru, np. dźwięk wykrywacza dymów, swąd dymu czy inne objawy, zbadaj drzwi zanim je otworzysz.
  - Jeżeli drzwi są zimne, wyjdź natychmiast w gotowości do czołgania się. Dym i gorące powietrze unoszą się do góry. Powietrze jest bardziej czyste i chłodne przy podłodze.
  - Jeśli drzwi są gorące, uciekaj przez okno.
  - Jeśli nie możesz uciec, trzymaj białe lub jasne prześcieradło (na przykład obrus) w oknie i wzywaj w ten sposób na pomoc strażaków (ratowników).

Co robić po pożarze:

1. Nie wchodź do zniszczonego przez ogień budynku zanim właściwe służby (władze, straż) nie stwierdzą, że jest bezpieczny.
2. Jeśli wchodzisz do osłabionego przez pożar budynku, uważaj na oznaki dymu i gorąca.
3. Nie włączaj instalacji elektrycznej w budynku (pomieszczeniu) po pożarze przed jej sprawdzeniem przez elektryka. Nie podłączaj żadnych urządzeń elektrycznych zanim zostaniesz upewniony przez elektryka, że jest to bezpieczne. Zleć tę czynność fachowcom.
4. Zachowaj czujność i uwagę, gdyż po pożarze elementy konstrukcyjne budynku (zabudowania) mogą być osłabione (np. dachy i stropy) i mogą wymagać naprawy.
5. Bądź w kontakcie z władzami gminy oraz organizacjami pomagającymi poszkodowanym, gdyż możesz potrzebować żywności, lekarstw, odzieży czy miejsca do spania.
6. Skontaktuj się z firmą ubezpieczeniową w przypadku, gdy twoje mieszkanie, twój dom, zabudowania gospodarcze i pozostałe mienie ubezpieczyłeś od pożaru.
7. Jeśli jesteś najemcą lub dzierżawcą, powiadom właściciela.
8. Zabezpiecz osobiste przedmioty lub przenieś je na inne miejsce.
9. Wyrzuć produkty żywnościowe, napoje i lekarstwa, które były narażone na działanie wysokiej temperatury, dymu i płomieni. Dotyczy to również

zawartości lodówki i zamrażarki. Nie wolno też ponownie zamrażać rozmrożonej żywności.

10. Jeżeli sejf lub metalowa, masywna skrzynia uległy oddziaływaniu pożaru nie próbuj ich otwierać. W ich wnętrzu przez długi czas (wiele godzin) może utrzymywać się wysoka temperatura. Jeśli otworzysz drzwi sejfu lub skrzyni przed wychłodzeniem, powietrze z zewnątrz w połączeniu z wysoką temperaturą wnętrza skrzyni lub sejfu może spowodować zapalenie się zawartości.
11. Jeśli fachowcy (inspektor budowlany) stwierdzą, że budynek po pożarze jest niebezpieczny, należy dom opuścić.
  - Powiadom policję o konieczności opuszczenia domu, aby wzięła go i pozostawione mienie pod ochronę.
  - Zabierz ze sobą dowód tożsamości i inne ważne dokumenty, niezbędne i cenne przedmioty (dokumenty, okulary, lekarstwa, polisy ubezpieczeniowe, pieniądze, biżuterię).
12. O fakcie opuszczenia mieszkania (domu) poinformuj krewnych, przyjaciół, Straż Pożarną, Policję, zakład pracy, szkołę oraz inne instytucje i osoby związane z Tobą współpracą i interesami.

Informacja dla mieszkańców

Jak postępować w wypadku silnych wiatrów i huraganów

Przed wystąpieniem zagrożenia:

1. Zabezpiecz swoje mieszkanie /dom/:
  - zamknij okna, zabezpiecz rynny i inne części budynku,
  - upewnij się, czy konstrukcja dachu jest mocno przytwierdzona do konstrukcji budynku,
  - zabezpiecz lampy i inne urządzenia, które mogą ulec zniszczeniu,
  - usuń z parapetów i balkonów przedmioty, które mogą zagrażać przechodniom.
2. Zapewnij sobie odpowiednią ilość źródeł światła takich jak: latarki elektryczne, baterie do latarek i odbiorników radiowych, świece, lampy naftowe wraz z zapasem nafty.
3. Przygotuj rzeczy, które mogą być przydatne w czasie ewakuacji, tj. dokumenty, odzież, żywność, wartościowe rzeczy.
4. Nie parkuj pojazdów w pobliżu drzew, słupów i trakcji elektrycznych.

W czasie trwania zagrożenia:

1. Jeśli nie musisz, to nie wychodź z domu.
2. Włącz radio lub telewizor w celu śledzenia informacji meteorologicznych i informacji o bieżącej sytuacji pogodowej.
3. Postępuj według wskazań określonych w komunikatach.
4. W przypadku ogłoszenia komunikatu o ewakuacji weź ze sobą tylko podręczny bagaż - najpotrzebniejsze rzeczy.
5. Opuszczając mieszkanie wyłącz energię elektryczną i gaz, zamknij dopływ wody, wygaś ogień w piecach oraz zabezpiecz dom i zabudowania gospodarcze przed złodziejami.
6. O WSZYSTKICH ZDARZENIACH MAJĄCYCH ISTOTNE ZNACZENIE DLA BEZPIECZEŃSTWA LUDZI INFORMUJ:
  - Policję służby dyżurne Straży Pożarnej -
  - pogotowie energetyczne

Informacja dla mieszkańców

Jak zachować się po wypadku w elektrowni jądrowej

Co robić po wiadomości o wypadku w elektrowni jądrowej?

- Zachowaj spokój.
- Nie każdy wypadek związany z wydostaniem się substancji promieniotwórczej jest dla Ciebie niebezpieczny,
- Wypadek może dotyczyć tylko terenu zakładu elektrowni atomowej i nie powodować żadnych zagrożeń zewnętrznych.
- Uważnie i stale słuchaj radia, oglądaj telewizję krajową lub o zasięgu lokalnym. Komunikaty określą charakter wypadku, stopień zagrożenia oraz jego zasięg i szybkość rozprzestrzeniania się. Wykonaj zalecenia wynikające z komunikatów - bądź gotowy do szczepień swoich dzieci do lat 12.
- Jeśli otrzymasz polecenie ewakuacji, wykonaj je niezwłocznie, według zaleceń władz lub służb ratowniczych.
- W wypadku nie podjęcia decyzji o ewakuacji, pozostań w domu:
  - zamknij okna i drzwi,
  - wyłącz wentylatory i zabezpiecz inne otwory w mieszkaniu /budynku/,
  - miej przy sobie cały czas włączone baterijne radio,
  - jeśli musisz wyjść na zewnątrz, okryj nos i usta chusteczką, tamponem itp.
- Ukryj inwentarz i nakarm go przechowaną w zamknięciu paszą.
- Nie używaj telefonu jeśli nie jest to konieczne. Linie telefoniczne są niezbędne dla akcji ratowniczej.
- Jeśli byłeś na zewnątrz budynku weź prysznic, zmień buty i odzież, schowaj używane rzeczy do plastikowej torby lub worka.
- Przechowuj żywność w szczelnych pojemnikach lub lodówce - niezabezpieczoną żywność dokładnie opłucz przed schowaniem.

- Dalej postępuj zgodnie z reżimem postępowania określonym przez władze lub służby ratownicze do czasu odwołania zagrożenia skażeniem promieniotwórczym.

**Informacja dla mieszkańców
Jak zachować się wobec zagrożenia
biologicznego i chemicznego**

Większość zagrożeń o charakterze biologicznym i chemicznym może się zdarzyć, gdy nastąpi uwolnienie do środowiska niebezpiecznych ilości substancji toksycznych. Możesz być narażony na działanie tych substancji poprzez:

- wdychanie ich,
- spożywanie skażonego jedzenia, wody lub lekarstw,
- dotykanie lub wchodzenie w jakikolwiek inny kontakt ze skażonymi rzeczami.

W czasie wystąpienia niebezpiecznego zdarzenia o charakterze chemicznym lub biologicznym władze wydadzą Ci odpowiednie instrukcje:

- możesz zostać poproszony o ewakuowanie się,
- udanie się na wyżej położony obszar,
- pozostanie w mieszkaniu lub udanie się w wyznaczone miejsce.

Jeżeli znajdujesz się w bezpośrednim sąsiedztwie zdarzenia i nie zdasz sobie sprawy z istniejącego niebezpieczeństwa, kiedy zauważysz ludzi wymiotujących, w konwulsjach lub zdezorientowanych to:

- natychmiast poinformuj służby medyczne,
- opuść to miejsce i szukaj pomocy medycznej.

Jak postępować w przypadku otrzymania przesyłki niewiadomego pochodzenia:

w przypadku otrzymania jakiegokolwiek przesyłki niewiadomego pochodzenia lub budzącej podejrzenia z jakiegokolwiek innego powodu:

- brak nadawcy
- brak adresu nadawcy
- przesyłka pochodzi od nadawcy lub z miejsca z którego nie spodziewamy się

należy:

- Nie otwierać tej przesyłki!

- Umieścić tę przesyłkę w grubym worku plastikowym, szczelnie zamknąć.
- Worek ten należy umieścić w drugim grubym plastikowym worku, szczelnie należy zamknąć: zawiązać supeł i zakleić taśmą klejącą.
- Paczki nie należy przemieszczać. Należy pozostawić ją na miejscu.
- Powiadomić lokalny posterunek Policji (nr Policji: 997; WCPR: 112) lub Straż Pożarną (tel. nr 998).

Służby te podejmą wszystkie niezbędne kroki w celu bezpiecznego przejęcia przesyłki.

W przypadku, gdy podejrzana przesyłka została otwarta i zawiera jakąkolwiek podejrzaną zawartość w formie stałej (pył, kawałki, blok, galaretę, pianę lub inną) lub płynnej należy:

- Możliwie nie naruszać tej zawartości: nie rozsypywać, nie przenosić, nie dotykać, nie wachać, nie powodować ruchu powietrza w pomieszczeniu (wyłączyć systemy wentylacji i klimatyzacji, zamknąć okna).
- Należy całą zawartość umieścić w worku plastikowym, zamknąć go i zakleić taśmą lub plastrem.
- Należy dokładnie umyć ręce.
- Zaklejony worek umieścić w drugim worku, zamknąć go i zakleić.
- Ponownie dokładnie umyć ręce.
- Bezzwłocznie powiadomić lokalny posterunek policji (nr Policji: 997; WCPR: 112) lub Straż Pożarną (tel. nr 998) i stosować się do ich wskazówek.

Po przybyciu właściwych służb należy bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.

Ścisłe przestrzeganie tych zaleceń pozwoli zwiększyć Twoje bezpieczeństwo i Twoich bliskich.

Informacja dla mieszkańców

Jak zachować się wobec zagrożenia epidemiologicznego

Epidemia to masowe szerzenie się określonej choroby (zwłaszcza zakaźnej) w zbiorowisku ludzkim w określonym czasie na obszarze, na którym choroba o tym samym nasileniu w poprzednich latach nie występowała.

Masowe szerzenie się choroby zakaźnej wśród zwierząt nazywa się epizootią. Wystąpienie choć jednego przypadku groźnej choroby zakaźnej może sugerować początek epidemii.

Epidemia stanowi duże zagrożenie dla naszego zdrowia i życia. Bakterie chorobotwórcze mogą przedostać się do naszego organizmu poprzez spożycie zakażonej żywności, wody, poprzez kontakt z chorym człowiekiem, poprzez wdychanie powietrza, w którym mogą być rozpylone niebezpieczne mikroby. Wystąpienie epidemii może być skutkiem bioterroryzmu, a więc świadomej działalności człowieka.

Co robić, aby w przypadku zagrożenia chronić siebie i najbliższych:

- nie lekceważ ostrych objawów chorobowych, które wystąpiły nagle i skontaktuj się z lekarzem w celu przebadania,
- nie lekceważ sytuacji, kiedy te same objawy chorobowe w krótkim czasie wystąpiły u Ciebie i osoby lub osób, z którymi miałeś kontakt,
- przestrzegaj terminów szczepień ochronnych,
- skontaktuj się z lekarzem jeśli wystąpią u Ciebie nagle nietypowe objawy chorobowe, a Ty niedawno powróciłeś z egzotycznego kraju.

Jak się zachować, gdy wystąpi podejrzenie epidemii :

- unikaj dużych zbiorowisk ludzkich,
- unikaj kontaktu z osobą chorą twarzą w twarz,

- jeśli wystąpiły u Ciebie objawy chorobowe lub kontaktowałeś się z osobą chorą, załóż na twarz maskę z gazy lub bibuły co zmniejszy ryzyko zakażenia innych,
- przestrzegaj podstawowych zasad higieny osobistej,
- rygorystycznie przestrzegaj zaleceń, zakazów i nakazów wydawanych przez władze i służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo sanitarno-epidemiologiczne.

W przypadku zagrożenia epizootycznego:

- rygorystycznie stosuj się do zaleceń, zakazów i nakazów służb weterynaryjnych i sanitarno-epidemiologicznych,
- zgłoś przypadki zachorowań u zwierząt, także w swoim gospodarstwie,
- stosuj się do zasad kwarantanny,
- przestrzegaj rygorystycznie zasad w zakresie utylizacji zwierząt,
- pamiętaj o świadectwie miejsca pochodzenia zwierząt.

Informacja dla mieszkańców

Jak zachować się wobec zagrożenia sanitarnego

Zagrożenie to wystąpić może w wyniku różnorodnych sytuacji lub zdarzeń, które mogą być zależne zarówno od działalności człowieka, jak i zdarzeń niezależnych, np.:

- uszkodzenia instalacji sanitarnych w wyniku awarii technicznych,
- niestosowanie prawidłowych technik składowania odpadów komunalnych,
- skażenie terenu, ujęć wody, studni w wyniku powodzi,
- przedostanie się ścieków do ujęć wody w wyniku awarii.

Zagrożenia sanitarne w zależności od skali wystąpienia mogą stanowić bezpośrednie zagrożenie dla środowiska i zdrowia człowieka.

Co robić, aby chronić siebie i najbliższych:

- wątpliwości związane ze stanem sanitarnym obiektów lub ujęć wody zgłoś do właściwej terenowo stacji sanitarno-epidemiologicznej,
- w czasie powodzi nie spożywaj żywność, która uległa zamoczeniu; nie pij wody z ujęcia lub studni, która została zalana,
- nie spożywaj warzyw, owoców i innych plonów z terenów popowodziowych,
- nie kąp się w zbiornikach wodnych, niedopuszczonych przez służby sanitarne do kąpieli,
- po awarii instalacji sanitarnych oczyść otoczenie (dezynfekcja),
- nie spożywaj żywności z niepewnych źródeł, przeterminowanej,
- nie pij wody z niezbadanych ujęć, źródeł,
- zgłoś do służb sanitarnych nietypowe (nieprzeznaczone do tego celu) miejsca składowania odpadów komunalnych.

Informacja dla mieszkańców
Jak zachować się w przypadku otrzymania
przesyłki niewiadomego pochodzenia

I. W przypadku otrzymania jakiegokolwiek przesyłki niewiadomego pochodzenia lub budzącej podejrzenia z jakiegokolwiek innego powodu:

- brak nadawcy,
- brak adresu nadawcy,
- pochodzi od nadawcy lub z miejsca z którego nie spodziewamy się, należy:
  - Zabezpieczyć miejsce składowania podejrzanego materiału przed dostępem osób trzecich,
  - Nie otwierać tej przesyłki!
  - Powiadomić lokalny posterunek Policji (nr Policji: 997, WCPR: 112) lub Straż Pożarną (tel. nr 998) i ściśle wykonywać ich polecenia. Służby te podejmą wszystkie niezbędne kroki w celu bezpiecznego przejęcia przesyłki,
  - Umieścić podejrzaną przesyłkę w grubym worku plastikowym i szczelnie go zamknąć.
  - Worek ten należy umieścić w drugim szczelnym plastikowym worku i również szczelnie go zamknąć (mocno zawiązać i zakleić taśmą klejącą),
  - Zabezpieczyć worek przed przemieszczaniem (pozostawić go na miejscu),
  - Dokładnie umyć ręce.

II. W przypadku, gdy podejrzana przesyłka została otwarta i zawiera jakąkolwiek nieznanego pochodzenia zawartość w formie stałej (pył, kawałki materiału, galarete, pianę itp.) lub płynnej, należy:

- Możliwie nie naruszać tej zawartości: nie rozsypywać, nie przenosić, nie dotykać, nie wachać, nie powodować ruchu powietrza w pomieszczeniu (wyłączyć systemy wentylacji i klimatyzacji, zamknąć okna),
- Bezzwłocznie powiadomić lokalny posterunek Policji (nr Policji: 997, WCPR: 112) lub Straż Pożarną (nr 998) i ściśle wykonywać ich polecenia,

- Całą zawartość przykryć ostrożnie izolującym materiałem (np. arkusz papieru, worek foliowy itp.), aby nie powodować rozprzestrzeniania się niebezpiecznej substancji.
- Dokładnie umyć ręce,
- Zaklejony worek umieścić w drugim worku i również szczelnie go zamknąć (mocno zawiązać i zakleić taśmą klejącą),
- Ponownie dokładnie umyć ręce.
- W przypadku braku odpowiednich opakowań należy unikać poruszania i przemieszczania przesyłki.

Po przybyciu właściwych służb należy bezwzględnie stosować się do ich zaleceń, co pozwoli zwiększyć bezpieczeństwo Twoje i Twoich bliskich.

3.5 ORGANIZACJA EWAKUACJI Z OBSZARÓW ZAGROŻONYCH

Po zaistnieniu zagrożenia dla zdrowia i życia ludności realizuje się ewakuację, polegającą na natychmiastowym przemieszczeniu tej ludności z rejonów, w których wystąpiło nieprzewidziane, bezpośrednie zagrożenie.

W wypadkach niecierpiących zwłoki, np. zawalenie się budynku, rozszczelnienie sieci gazowej na znacznym obszarze czy szybko przemieszczający się pożar zagrażający bezpieczeństwu na kierunku jego przemieszczania, decyzję o ewakuacji ludności podejmuje osoba kierująca akcją ratowniczą na terenie zagrożonym kierując ludzi poza tę strefę, realizując ją przy użyciu służb i współdziałaniu Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego.

W wypadku przedłużającej się sytuacji kryzysowej lub zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi o dużym rozmiarze, realizowane są następujące czynności:

- a) Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego informuje Prezydenta Miasta za pośrednictwem Dyrektora WBiZK lub bezpośrednio i Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego o występującym zagrożeniu,
- b) Prezydent Miasta poleca zwołać w trybie pilnym Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego w składzie adekwatnym do zagrożenia,
- c) w zależności od występującego zagrożenia skład Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego może zostać rozszerzony o przedstawicieli niezbędnych służb i instytucji,
- d) w oparciu o wnioski Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego Prezydent Miasta podejmuje decyzje o zakresie i kierunku ewakuacji,
- e) Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego przy wykorzystaniu właściwych służb, inspekcji i straży oraz instytucji i zakładów pracy realizuje decyzje o ewakuacji.

Z oceny zagrożenia Miasta Gdańska wynika, że ewakuacją najczęściej będzie objęta ludność zamieszkała w pobliżu zakładów pracy stosujących w procesach technologicznych toksyczne środki przemysłowe oraz załogi tych zakładów tj.:

W przypadku ewakuacji wyróżnia się okresy:

- a) powiadamiania,
- b) ewakuacji,
- c) powrotu ludności do mieszkań, instytucji, zakładów pracy itp.

W okresie powiadamiania realizowane są następujące przedsięwzięcia:

1. Zakład pracy, w którym nastąpiła awaria substancji toksycznych:

- a) ogłasza alarm o skażeniach na swoim terenie,
- b) powiadamia Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego i sąsiadów o awarii TSP,
- c) organizuje i prowadzi zabezpieczenie załogi,
- d) siłami i środkami własnymi zabezpiecza przed osobami postronnymi rejon awarii oraz rozpoczyna akcję ratowniczą i likwidację awarii,
- e) po przybyciu służb ratowniczych Miasta udziela wszelkich informacji dotyczących awarii oraz podporządkowuje im swoje siły ratownicze,
- f) wydziela dla potrzeb służb ratowniczych i ewakuacji swoje środki transportowe.

2. Dyrektor WBiZK lub Szef Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w wypadku ewakuacji doraźnej:

- a) powiadamia o awarii, rozpoczęciu akcji ratowniczej oraz ewakuacji doraźnej Prezydenta Miasta, Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego Wojewody oraz wszystkie instytucje i służby niezbędne do prowadzenia akcji ratowniczej i ewakuacyjnej przy pomocy MCZK.
- b) na podstawie analizy warunków „Meteo” wybiera kierunek ewakuacji,
- c) na kierunku ewakuacyjnym wyznacza miejsca wyczekiwania,
- d) przy pomocy służb ratowniczych i środków masowego przekazu powiadamia mieszkańców, instytucje i zakłady pracy o grożącym niebezpieczeństwie oraz o ewakuacji doraźnej,

Przy długotrwałym zagrożeniu, współdziałając z Miejskim Zespołem Zarządzania Kryzysowego, Szef MCZK realizuje decyzje Prezydenta Miasta, określa i przekazuje do zainteresowanych:

- a) ilość i miejsca rozmieszczenia ewakuowanej ludności,
- b) niezbędną ilość środków transportowych do przewiezienia ewakuowanej ludności do miejsc wyczekiwania,
- c) miejsca podstawienia autobusów do załadowania ewakuowanych mieszkańców,

- d) zadania i rejon działania służb zaangażowanych w procesie ewakuacyjnym,
- e) zabezpiecza poprzez członków Zespołu warunki bytowe ewakuowanym mieszkańcom,
- f) zbiera dane o przebiegu i zakończeniu ewakuacji, a następnie w formie meldunku przekazuje Prezydentowi Miasta,
- g) poprzez MCZK utrzymuje łączność ze służbami ratowniczymi i realizującymi działania ewakuacyjne.

W czasie ewakuacji realizowane są następujące przedsięwzięcia:

1. Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego:

- a) przyjmuje i przekazuje wszelkie sygnały do Szefa MCZK,
- b) w razie potrzeby przekazuje odpowiednie sygnały do kierującego ewakuacją w terenie,
- c) utrzymuje stałą łączność ze wszystkimi służbami ratowniczymi i ewakuacyjnymi,
- d) koordynuje działania ewakuacyjne.

2. Służby ratownicze:

- a) likwidują awarię,
- b) poszukują i udzielają pierwszej pomocy medycznej rannym,
- c) podają załogom i mieszkańcom rejonów zagrożonych informacje dotyczące:
- d) zakładów pracy, instytucji i budynków mieszkalnych podlegających ewakuacji,
- e) rejonów (miejs) rozmieszczenia wyewakuowanej ludności,
- f) punktów zbiórek, załadowania i wyładowania ewakuowanej ludności.
- g) w rejonie awarii i zagrożonym określają i śledzą stężenie TSP,
- h) po likwidacji awarii i spadku stężenia TSP ogłaszają koniec akcji i zarządzają powrót do domów i miejsc pracy.

3. Policja i Straż Miejska:

- a) podaje, z których ulic i domów ludność podlega ewakuacji oraz gdzie znajdują się punkty zbiórek i załadowania, a także odjazdu środków transportowych,
- b) zamyka lub ogranicza ruch kołowy i pieszy w rejonie ewakuacji (zagrożonym),
- c) organizuje objazdy rejonu awarii, zagrożonego (ewakuacji),
- d) wystawia posterunki regulacji ruchu i kieruje ruchem ulicznym i objazdami w rejonie awarii (ewakuacji),
- e) zabezpiecza opuszczony teren patrolami pieszymi i zmotoryzowanymi.

4. Zarząd Transportu Miejskiego w Gdańsku:

- a) kieruje określoną ilość środków transportowych na punkty załadowania ewakuowanej ludności,
- b) przewozi ewakuowaną ludność w rejon bezpieczny (do wskazanych szkół i innych budynków użyteczności publicznej),
- c) nadzoruje sprawność techniczną pojazdów.

5. Pogotowie Ratunkowe:

- a) siłami własnymi i we współdziałaniu z siłami służby zdrowia Miasta udziela pomocy medycznej ludności znajdującej się w rejonie awarii, strefie oddziaływania TSP i rejonie ewakuacji,
- b) zabezpiecza pod względem medycznym osoby likwidujące awarie i prowadzące ewakuację mieszkańców z ewakuowanych domów czasowy pobyt wyewakuowanej ludności.

6. Pogotowie Energetyczne, Gazowe, Wodno-Kanalizacyjne, Ciepłownicze:

- a) siłami i środkami własnymi wykonują swoje statutowe zadania w rejonie awarii, ewakuacji i miejscach czasowego pobytu wyewakuowanych mieszkańców.

7. Właściciele i administratorzy budynków mieszkalnych:

- b) w rejon ewakuacji kierują swoich pracowników celem odcięcia dopływu gazu, prądu, wody, zabezpieczenia wejść do budynków,
- c) udzielają pomocy służbom ratowniczym,

8. Mieszkańcy z rejonów zagrożonych oddziaływaniem TSP:

- a) po zabraniu dokumentów, lekarstw, rzeczy osobistych itp., powiadomieniu sąsiadów oraz zabezpieczeniu swoich mieszkań udają się na punkt zbiórki lub swoimi samochodami jadą bezpośrednio do obiektów czasowego pobytu.

W okresie powrotu ludności i załóg do uprzednio ewakuowanych budynków, zakładów pracy, instytucji, itp. realizowane są następujące przedsięwzięcia:

1. Dowodzący akcją ratowniczą przy ewakuacji doraźnej lub Prezydent Miasta w oparciu o wnioski Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego:

- b) po otrzymaniu pozytywnego wyniku o braku skażeń w rejonie awarii lub informacji o braku zagrożenia zarządza powrót mieszkańców i załóg zakładów pracy do wyewakuowanych rejonów,
- c) nadzoruje i koordynuje powrót ludności.

2. Mieszkańcy i załogi wyewakuowane:

- a) po otrzymaniu sygnału do powrotu powracają do swoich domów (zakładów pracy) środkami własnymi, komunikacją miejską lub transportem doraźnie zorganizowanym.

3. Właściciele i administratorzy uprzednio ewakuowanych budynków:

- b) przywracają do funkcjonowania (pracy) wszystkie urządzenia i instalacje w tych budynkach.

3.6 ORGANIZACJA RATOWNICTWA OPIEKI MEDYCZNEJ, POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ POMOCY PSYCHOLOGICZNEJ.

Organizacja opieki społecznej

W sytuacjach kryzysowych szeroko pojęta opieka społeczna spoczywa głównie na takich podmiotach jak:

1. Dyrektor Wydziału Spraw Społecznych

Do jego zadań należy:

- a) uwolnienie środków budżetowych i mienia komunalnego na rzecz poszkodowanych osób,
- b) współpraca z administracjami budynków komunalnych w sprawach wykorzystania lokali mieszkalnych dla poszkodowanych,
- c) wykonywanie zadań z zakresu przepisów o świadczeniach rodzinnych,
- d) planowanie środków w budżecie Miasta,

2. Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie

Do jego zadań należy:

- a) uruchomienie procedury organizowania pomocy społecznej w czasie sytuacji kryzysowej,
- b) organizowanie i koordynowanie logistycznego zaopatrzenia osób potrzebujących.

Do podstawowych form pomocy udzielanej ludziom w sytuacji kryzysowej należą:

- a) - schronienie,
- b) - posiłek,
- c) - niezbędne ubranie.

W sytuacji kryzysowej pomocne będą następujące struktury MOPR:

Centra Pracy Socjalnej MOPR:.

- CPS 1 – ul. Modrzewskiego 2a (Wrzeszcz Dolny, Zaspą Młyniec, Zaspą Rozstaje)
- CPS 2 – ul. Pl. Gustkowicza 13 (Brzeźno, Nowy Port, Letnica, Młyniska)

- CPS 3 – ul. Powstańców Warszawskich 25 (Chełm, Orunia, Św. Wojciech, Lipce)
- CPS4 – al. Lecha 1 (Przymorze Małe, Wielkie, Żabianka, Jelitkowo, Wejhera, Tysiąclecia)
- CPS 5 – ul. Spadzista 5 (Przeróbka, Stogi, Krakowiec, Górki Zachodnie, Rudniki, Olszynka, Wyspa Sobieszewska)
- CPS 6 – ul. Powstańców Warszawskich 25 (Aniołki, Brętowo, Matarnia, Kokoszki, Jasień, Piecki-Migowo, Ujeścisko-Łostowice, Siedlce, Suchanino, Wzgórze Mickiewicza)
- CPS 7 – ul. Marynarki Polskiej 134A (Oliwa, Osowa, Strzyża, Wrzeszcz Górny, VII Dwór)
- CPS 8 – ul. Elbląska 66 (Śródmieście)
- CPS 9 – ul. Piekarnicza 16
- Samodzielny Referat Reintegracji - al. Wolności 16a, -
- Wydział Integracji i Reintegracji (PFRON) ul. Dyrekcyjna 5 –
- Samodzielny Referat Usług ul. Dyrekcyjna 5 –

Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta:

Noclegownia dla bezdomnych mężczyzn - ul. Żaglowa 1, Schronisko dla bezdomnych mężczyzn - ul. Starowiślna 3, Schronisko dla bezdomnych mężczyzn - ul. Przegalińska 135 –

Gdańska Fundacja Kultury Chrześcijańskiej im. Św. Brata Alberta. Dom dla bezdomnych mężczyzn. Organizacja pozarządowa –

Pomorskie Centrum Pomocy Bliźniemu- Stowarzyszenie MONAR. Ośrodek dla matek z dziećmi i osób starszych. Organizacja pozarządowa -

Stowarzyszenie Opiekuńczo- Resocjalizacyjne „Prometeusz”.

Schronisko dla bezdomnych kobiet i matek z dziećmi. Organizacja pozarządowa ul. Sucharskiego 1!

Diecezjalny Dom Samotnej Matki im. Jana Pawła II - ul. Matemblewska 9

Noclegownia Towarzystwa Wspierania Potrzebujących „Przystań” – ul. Mostowa 1 -
Dyrektor Placówki Terenowej Polskiego Czerwonego Krzyża

Do jego zadań należy:

a) inicjowanie zbiórki darów rzeczowych oraz pieniędzy na rzecz poszkodowanej ludności,

b)zapewnienie możliwości wykorzystania Grup Ratownictwa Drogowego oraz Młodzieżowych Zespołów Ratowniczych PCK w akcjach ratowniczych przy udzielaniu pomocy poszkodowanym,

c)przygotowania i wyposażenia przez PCK wytypowanych przez samorządy lokalne doraźnych powierzchni na potrzeby tymczasowego zakwaterowania ludności ewakuowanej z rejonów klęsk żywiołowych i katastrof,

d)ściślego współdziałania z koordynatorem pomocy społecznej w celu realizacji zadań pomocy społecznej.

Organizacja opieki medycznej

Organizacja opieki medycznej oparta jest o Wojewódzki Plan Działania Systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne dla województwa pomorskiego.

Na system opieki medycznej na terenie Gdańska składa się:

1. Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego realizujące zadania przyjęcia zgłoszenia alarmowego i koordynacji działań,
2. System PRM na terenie Miasta Gdańska:
  - a) ZRM (Zespoły Ratownictwa Medycznego) na terenie Miasta Gdańska,
  - b) Szpitalne Oddziały Ratunkowe mieszczące się w następujących szpitalach:
    - UCK (Uniwersyteckie Centrum Kliniczne, ul. Dębinki 7, 80-952 Gdańsk;
    - COPERNICUS Podmiot Leczniczy Sp. z o.o., 80-803 Gdańsk, ul. Nowe Ogrody 1-6,
    - COPERNICUS Podmiot Leczniczy Sp. z o.o., 80-462 Gdańsk, ul. Jana Pawła II 50;
  - c) Jednostki współpracujące z systemem, których rejestr prowadzi Wojewoda, które ujęte są w Wojewódzkim Planie Działania Systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne dla województwa pomorskiego;
  - d) Jednostki organizacyjne szpitali wyspecjalizowane w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych, które ujęte są w Wojewódzkim Planie

Działania Systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne dla województwa pomorskiego.

ORGANIZACJA OCHRONY PRZED ZAGROŻENIAMI CHARAKTERYSTYCZNYMI DLA DANEGO REGIONU.

3.6.1 Zagrożenia o charakterze biologicznym

1. zatrucia pokarmowe,
2. epidemie wywołane drobnoustrojami powodującymi skażenie gleby, wody i powietrza,
3. epidemie chorób zakaźnych,
4. bioterroryzm, a w tym powodujący:
  - zachorowania ludności na choroby wywołane przez bakteryjne i wirusowe czynniki etiologiczne chorób wysoko zakaźnych (czynniki te mogą być genetycznie zmodyfikowane),
  - zachorowania ludności na choroby wywołane przez toksyny bakteryjne, roślinne, zwierzęce,
  - zatrucia pokarmowe ludności wywołane przez bakteryjne i wirusowe czynniki etiologiczne,
5. epidemia chorób zakaźnych zwierząt.

W zakresie zagrożeń wymienionych w punktach od 1 do 4 podmiotem wiodącym jest Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny.

W zakresie zagrożenia wymienionego w punkcie 5 podmiotem wiodącym jest Powiatowy Inspektorat Weterynaryjny.

Podmiotami współdziałającymi są :

- a) Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego,
- b) Inspektor Ochrony Środowiska,
- c) Powiatowy Inspektor Sanitarny ,
- d) dyżurny Synoptyk Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej

- e) dyżurny Komendy Miejskiej Policji w Gdańsku,
- f) Lekarz Wojewódzki,
- g) zakłady opieki zdrowotnej,
- h) dyżurny Straży Granicznej,
- i) Państwowy Graniczny Inspektor Sanitarny w Gdyni,
- j) Graniczny Lekarz Weterynarii w zakresie epidemii chorób zakaźnych zwierząt.
- k) wytwórcy, odbiorcy odpadów.

Zagrożenia o charakterze chemicznym

Konsekwencją rozwoju przemysłu jest powstanie zagrożeń dla człowieka i środowiska – toksycznych środków przemysłowych.

Na terenie Miasta Gdańska zlokalizowanych jest szesnaście zakładów wykorzystujących w procesach technologicznych toksyczne środki przemysłowe (TSP). Procesom użytkowania i składowania ww. substancji niebezpiecznych towarzyszy ryzyko wystąpienia zdarzeń awaryjnych mających znamiona nadzwyczajnego zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi oraz degradacji środowiska, z oddziaływaniem ewentualnych skutków poza obszar zakładu.

Skutkiem wystąpienia sytuacji awaryjnych związanych z uwolnieniem TSP i materiałów niebezpiecznych mogą być:

- a) zanieczyszczenia /skażenia/ powierzchni gleby, wód i powietrza substancjami chemicznymi,
- b) zatrucia lub porażenia ludzi toksycznymi środkami przemysłowymi,
- c) wystąpienie zagrożeń kombinowanych wynikłych z łącznego oddziaływania wysokiej temperatury pożaru, fali uderzeniowej w strefie wybuchu oraz wysokich stężeń substancji chemicznych w powietrzu, glebie i wodzie.

Najbardziej narażeni na skutki takiej awarii są mieszkańcy dzielnic przylegających do portu gdańskiego.

3.6.2 Schemat postępowania w zakresie organizacji ochrony przed zagrożeniami biologicznymi i chemicznymi

1 . Monitorowanie (nadzór sanitarno-epidemiologiczny).

Nie ma potrzeby podejmowania skoordynowanych działań przez Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego.

Organem odpowiedzialnym za nadzór sanitarno-epidemiologiczny Miasta Gdańska jest Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gdańsku, który dokonuje analizy sytuacji epidemiologicznej Miasta i w porozumieniu z Pomorskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym wnioskuje do Wojewody o ogłoszenie lub odwołanie na obszarze Miasta stanu zagrożenia epidemiologicznego lub stanu epidemii.

2. Wprowadzenie stanu zagrożenia epidemiologicznego i podjęcie działań zapobiegających epidemii

Stan zagrożenia epidemiologicznego ogłasza Wojewoda w rozporządzeniu. W zależności od sytuacji może wprowadzić następujące ograniczenia i zakazy:

- a) czasowe ograniczenia w ruchu osobowym,
- b) czasowe ograniczenia lub zakaz obrotu i używania przedmiotów lub artykułów spożywczych,
- c) czasowe ograniczenia funkcjonowania określonych instytucji lub zakładów pracy, (szkoły),
- d) zakaz organizowania widowisk, zgromadzeń i innych skupisk ludności,
- e) obowiązek wykonania określonych zabiegów sanitarnych, jeżeli wykonanie ich wiąże się z funkcjonowaniem określonych obiektów produkcyjnych, usługowych, handlowych i innych,
- f) nakaz poddania się określonym szczepieniom ochronnym,
- g) nakaz udostępnienia nieruchomości, lokali, terenów i dostarczenia środków transportu do działań przeciw epidemiologicznym.

3. Wprowadzenie stanu epidemii i prowadzenie działań mających na celu powstrzymanie i likwidację epidemii

Jeżeli działania podjęte w stanie zagrożenia epidemiologicznego nie odniosą skutków – wystąpi epidemia. Dalsze czynności i przedsięwzięcia polegają na prawnym wprowadzeniu stanu epidemii z jednoczesnym wprowadzeniem nakazów i zakazów mających na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się epidemii i jej powstrzymanie.

Wojewoda w rozporządzeniu ogłaszającym stan epidemii może wprowadzić ograniczenia i zakazy jak w stanie zagrożenia epidemiologicznego, jeśli nie zostały wprowadzone, a ponadto w drodze decyzji administracyjnej kieruje do pracy przy zwalczaniu epidemii pracowników zakładów opieki zdrowotnej i inne osoby.

Powyższe działania realizowane są przez Wojewodę przy pomocy Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, działającego w składzie odpowiednim do skali epidemii. Na szczeblu Miasta Gdańska zadania związane z wprowadzeniem stanu epidemii realizuje Prezydent Miasta Gdańska przy pomocy Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, ściśle przestrzegając ustaleń wprowadzonych przez wyższy szczebel administracyjny.

Wiodącą rolę w realizacji działań zmierzających do likwidacji zagrożenia epidemiologicznego oraz w zwalczaniu epidemii pełni Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny.

Wiodącą rolę w kontroli przestrzegania ograniczeń i zakazów wprowadzonych w rozporządzeniu Wojewody ogłaszającym stan epidemii lub zagrożenia epidemiologicznego pełni Policja. W tym zakresie współpracują z nią organy samorządu terytorialnego oraz wszystkie służby inspekcje i straże.

Zadania Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego / Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego polegają na:

- a) Przekazaniu informacji do służby dyżurnej Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku,
- b) Przekazaniu informacji do służby dyżurnej Komendy Miejskiej Policji w Gdańsku,
- c) Przekazaniu informacji do Państwowego Powiatowego Inspektora sanitarnego w Gdańsku,

- d) Włączeniu do akcji wszystkich wskazanych przez Prezydenta Miasta w Gdańsku służb, inspekcji i straży oraz podmiotów ujętych w planie reagowaniu kryzysowego Miasta Gdańska, niezbędne na miejscu zdarzenia,
- e) Ustaleniu zasad postępowania pomiędzy wszystkimi wskazanymi przez Prezydenta Miasta Gdańska służbami, inspekcjami i strażami oraz podmiotami ujętymi w planie zarządzania kryzysowego,
- f) Określeniu sposobu wymiany informacji epidemiologicznych pomiędzy wszystkimi wskazanymi przez Prezydenta Miasta Gdańska służbami, inspekcjami i strażami oraz podmiotami ujętymi w planie zarządzania kryzysowego Miasta Gdańska,
- g) Określeniu sposobu powiadamiania o wykrywaniu ognisk czynników wysoko zakaźnych /dotyczy chorób, które mogą być przenoszone ze zwierząt na ludzi lub z ludzi na zwierzęta/,
- h) Na polecenie Prezydenta Miasta Gdańska zapewnienie z zasobów własnych sprzętu kwatermistrzowskiego niezbędnego na pobyt osób w strefie kwarantanny / dotyczy przypadków, gdy kwarantanna będzie prowadzona w miejscu improwizowanym – uruchomionym doraźnie /,
- i) Zapewnieniu spowodowania odkażenia obiektu na zlecenie właściciela, zarządzającego lub administrującego obiektem,
- j) Zamówieniu specjalistycznego środka transportu do przewozu z miejsca wystąpienia zagrożenia:
  - a. Próbek materiału do badań bakteriologicznych / laboratorium wskaże Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gdańsku /,
  - b. Materiału wysoce zakaźnego do miejsca jego utylizacji / miejsce utylizacji wskaże Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gdańsku /,
- k) Zapewnieniu w uzgodnieniu z Komendą Miejską Policji w Gdańsku pilotażu środka transportu, który będzie przewoził przesyłki z materiałem wysoko zakaźnym do laboratorium lub utylizacji oraz w drodze powrotnej do miejsca jego dezynfekcji,
- l) Zapewnieniu specjalistycznego postępowania jednostce straży pożarnej,
- m) Składaniu informacji o przebiegu zdarzenia do Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego.

**Informacja dla mieszkańców
Jak zachować się wobec zagrożenia
biologicznego i chemicznego**

Większość zagrożeń o charakterze biologicznym i chemicznym może się zdarzyć, gdy nastąpi uwolnienie do środowiska niebezpiecznych ilości substancji toksycznych. Możesz być narażony na działanie tych substancji poprzez:

- wdychanie ich,
- spożywanie skażonego jedzenia, wody lub lekarstw,
- dotykание lub wchodzenie w jakikolwiek inny kontakt ze skażonymi rzeczami.

W czasie wystąpienia niebezpiecznego zdarzenia o charakterze chemicznym lub biologicznym władze wydadzą Ci odpowiednie instrukcje:

- możesz zostać poproszony o ewakuowanie się,
- udanie się na wyżej położony obszar,
- pozostanie w mieszkaniu lub udanie się w wyznaczone miejsce.

Jeżeli znajdujesz się w bezpośrednim sąsiedztwie zdarzenia i nie zdasz sobie sprawy z istniejącego niebezpieczeństwa, kiedy zauważysz ludzi wymiotujących, w konwulsjach lub zdezorientowanych to:

- natychmiast poinformuj służby medyczne,
- opuść to miejsce i szukaj pomocy medycznej.

Jak postępować w przypadku otrzymania przesyłki niewiadomego pochodzenia: w przypadku otrzymania jakiegokolwiek przesyłki niewiadomego pochodzenia lub budzącej podejrzenia z jakiegokolwiek innego powodu:

- brak nadawcy,
- brak adresu nadawcy,
- przesyłka pochodzi od nadawcy lub z miejsca z którego nie spodziewamy się.

Należy:

- Nie otwierać tej przesyłki!
- Umieścić tę przesyłkę w grubym worku plastikowym, szczelnie zamknąć.
- Worek ten należy umieścić w drugim grubym plastikowym worku, szczelnie należy zamknąć: zawiązać supeł i zakleić taśmą klejącą.
- Paczki nie należy przemieszczać. Należy pozostawić ją na miejscu.
- Powiadomić lokalny posterunek Policji (nr Policji: 997) lub Straż Pożarną (tel. nr 998).

Służby te podejmą wszystkie niezbędne kroki w celu bezpiecznego przejęcia przesyłki.

W przypadku, gdy podejrzana przesyłka została otwarta i zawiera jakąkolwiek podejrzaną zawartość w formie stałej (pył, kawałki, blok, galaretę, pianę lub inną) lub płynnej należy:

- Możliwie nie naruszać tej zawartości: nie rozsypywać, nie przenosić, nie dotykać, nie wachać, nie powodować ruchu powietrza w pomieszczeniu (wyłączyć systemy wentylacji i klimatyzacji, zamknąć okna).
- Należy całą zawartość umieścić w worku plastikowym, zamknąć go i zakleić taśmą lub plastrem.
- Należy dokładnie umyć ręce.
- Zaklejony worek umieścić w drugim worku, zamknąć go i zakleić.
- Ponownie dokładnie umyć ręce.
- Bezwzględnie powiadomić lokalny posterunek Policji (nr Policji: 997; WCPR: 112) lub Straż Pożarną (tel. nr 998) i stosować się do ich wskazówek.

Po przybyciu właściwych służb należy bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.

Ścisłe przestrzeganie tych zaleceń pozwoli zwiększyć Twoje bezpieczeństwo i Twoich bliskich.

Informacja dla mieszkańców

Jak zachować się wobec zagrożenia epidemiologicznego

Epidemia to masowe szerzenie się określonej choroby, zwłaszcza zakaźnej w zbiorowisku ludzkim w określonym czasie na obszarze, na którym choroba o tym samym nasileniu w poprzednich latach nie występowała.

Masowe szerzenie się choroby zakaźnej wśród zwierząt nazywa się epizootią. Wystąpienie choć jednego przypadku groźnej choroby zakaźnej może sugerować początek epidemii.

Epidemia stanowi duże zagrożenie dla naszego zdrowia i życia. Bakterie chorobotwórcze mogą przedostać się do naszego organizmu po przez spożycie zakażonej żywności, wody, po przez kontakt z chorym człowiekiem, po przez wdychanie powietrza, w który mogą być rozpylone niebezpieczne mikroby. Wystąpienie epidemii może być skutkiem bioterroryzmu, a więc świadomej działalności człowieka.

Co robić aby w przypadku zagrożenia chronić siebie i najbliższych:

- nie lekceważ ostrych objawów chorobowych, które wystąpiły nagle i skontaktuj się z lekarzem w celu przebadania,
- nie lekceważ sytuacji kiedy te same objawy chorobowe w krótkim czasie wystąpiły u ciebie i osoby lub osób, z którymi miałeś kontakt,
- przestrzegaj terminów szczepień ochronnych,
- skontaktuj się z lekarzem jeśli wystąpią u ciebie nagle nietypowe objawy chorobowe a ty nie dawno powróciłeś z egzotycznego kraju.

Jak się zachować gdy wystąpi podejrzenie epidemii :

- unikaj dużych zbiorowisk ludzkich,

- unikaj kontaktu z osobą chorą twarzą w twarz,
- jeśli wystąpiły u Ciebie objawy chorobowe lub kontaktowałeś się z osobą chorą załóż na twarz maskę z gazy lub bibuły co zmniejszy ryzyko zakażenia innych,
- przestrzegaj podstawowych zasad higieny osobistej,
- rygorystycznie przestrzegaj zaleceń, zakazów i nakazów wydawanych przez władze i służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo sanitarno-epidemiologiczne.

W przypadku zagrożenia epizootycznego:

- rygorystycznie stosuj się do zaleceń, zakazów i nakazów służb weterynaryjnych i sanitarno-epidemiologicznych,
- zgłoś przypadki zachorowań u zwierząt także w swoim gospodarstwie,
- stosuj się do zasad kwarantanny,
- przestrzegaj rygorystycznie zasad w zakresie utylizacji zwierząt,
- pamiętaj o świadectwie miejsca pochodzenia zwierząt.

Informacja dla mieszkańców

Jak zachować się wobec zagrożenia sanitarnego

Zagrożenie to wystąpić może w wyniku różnorodnych sytuacji lub zdarzeń, które mogą być zależne od działalności człowieka jak i zdarzeń nie zależnych np.:

- uszkodzenia instalacji sanitarnych w wyniku awarii technicznych,
- nie stosowanie prawidłowych technik składowania odpadów komunalnych,
- skażenie terenu, ujęć wody, studni w wyniku powodzi,
- przedostanie się ścieków do ujęć wody w wyniku awarii.

Zagrożenia sanitarne w zależności od skali wystąpienia mogą stanowić bezpośrednie zagrożenie dla środowiska i zdrowia człowieka.

Co robić aby chronić siebie i najbliższych:

- wątpliwości związane ze stanem sanitarnym obiektów, ujęć wody zgłoś do właściwej terenowo stacji sanitarno-epidemiologicznej,
- w czasie powodzi nie spożywaj żywności, która uległa zamoczeniu, nie pij wody z ujęcia lub studni, która została zalana,
- nie spożywaj warzyw, owoców i innych plonów z terenów popowodziowych,
- nie kąp się w zbiornikach wodnych nie dopuszczonych przez służby sanitarne do kąpieli,
- po awarii instalacji sanitarnych oczyść otoczenie (dezynfekcja),
- nie spożywaj żywności z niepewnych źródeł, przeterminowanej,
- nie pij wody z niezbadanych ujęć, źródeł,
- zgłoś do służb sanitarnych nietypowe (nie przeznaczone do tego celu) miejsca składowania odpadów komunalnych.

Informacja dla mieszkańców
Postępowanie w przypadku otrzymania
przesyłki niewiadomego pochodzenia

I. W przypadku otrzymania jakiegokolwiek przesyłki niewiadomego pochodzenia lub budzącej podejrzenia z jakiegokolwiek innego powodu:

- brak nadawcy,
- brak adresu nadawcy,
- pochodzi od nadawcy lub z miejsca z którego nie spodziewamy się,

należy:

- Zabezpieczyć miejsce składowania podejrzanego materiału przed dostępem osób trzecich,
- Nie otwierać tej przesyłki!
- Powiadomić lokalny posterunek Policji (nr Policji: 997) lub Straż Pożarną (tel. nr 998) i ściśle wykonywać ich polecenia. Służby te podejmą wszystkie niezbędne kroki w celu bezpiecznego przejęcia przesyłki,
- Umieścić podejrzaną przesyłkę w grubym worku plastikowym i szczelnie go zamknąć.
- Worek ten należy umieścić w drugim szczelnym plastikowym worku i również szczelnie go zamknąć (mocno zawiązać i zakleić taśmą klejącą),
- Zabezpieczyć worek przed przemieszczaniem (pozostawić go na miejscu),
- Dokładnie umyć ręce.

II. W przypadku, gdy podejrzana przesyłka została otwarta i zawiera jakąkolwiek nieznanego pochodzenia zawartość w formie stałej (pył, kawałki materiału, galaretę, pianę itp.) lub płynnej, należy:

- Możliwie nie naruszać tej zawartości: nie rozsypywać, nie przenosić, nie dotykać, nie wąchać, nie powodować ruchu powietrza w pomieszczeniu (wyłączyć systemy wentylacji i klimatyzacji, zamknąć okna),
- Bezzwłocznie powiadomić lokalny posterunek Policji (nr Policji: 997, WCPR: 112) lub Straż Pożarną (nr 998) i ściśle wykonywać ich polecenia,
- Całą zawartość przykryć ostrożnie izolującym materiałem (np. arkusz papieru, worek foliowy itp.), aby nie powodować rozprzestrzeniania się niebezpiecznej substancji.
- Dokładnie umyć ręce,
- Zaklejony worek umieścić w drugim worku i również szczelnie go zamknąć (mocno zawiązać i zakleić taśmą klejącą),
- Ponownie dokładnie umyć ręce.
- W przypadku braku odpowiednich opakowań należy unikać poruszania i przemieszczania przesyłki.

Po przybyciu właściwych służb należy bezwzględnie stosować się do ich zaleceń, co pozwoli zwiększyć bezpieczeństwo Twoje i Twoich bliskich.

3.7 WYKAZ ZAWARTYCH UMÓW I POROZUMIEŃ ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ ZADAŃ ZAWARTYCH W PLANIE ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

1. Umowa zawarta w dniu 30 kwietnia 2007 roku pomiędzy Gminą Miasta Gdańska, Miejskim Ogrodem Zoologicznym, a Gabinetami lekarzy weterynarii w sprawie postępowania z dzikimi zwierzętami na terenie Miasta Gdańska.
2. Porozumienie zawarte pomiędzy Gminą Miasta Gdańska, a Zakładem Komunikacji Miejskiej w Gdańsku (aktualna nazwa firmy to: Gdańskie Autobusy i Tramwaje), w sprawie ewakuacji doraźnej mieszkańców Gdańska poszkodowanych w wyniku nadzwyczajnych zagrożeń życia i zdrowia oraz w celu zapobiegania skutkom katastrof i klęsk żywiołowych.
3. Porozumienie zawarte 15 maja 2014 pomiędzy Gminą Miasta Gdańska a Związkiem Stowarzyszeń – Bank Żywności w sprawie pomocy żywnościowej dla osób poszkodowanych w wyniku zdarzeń mających znamiona kryzysu.
4. Porozumienie zawarte 7 kwietnia 2014 pomiędzy Gminą Miasta Gdańska a Komendantem Miejskim Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku, mające na celu zapewnienie ciągłości funkcjonowania Stanowiska Kierowania Komendanta Miejskiego PSP w Gdańsku oraz stanowiska Dyżurnego Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego Prezydenta Miasta Gdańska.
5. Porozumienie zawarte 28 kwietnia 2015 pomiędzy Gminą Miasta Gdańska a Szkolnym Schroniskiem Młodzieżowym w Gdańsku w sprawie tymczasowego zakwaterowania osób objętych pomocą.
6. Porozumienie trójstronne z dnia 29.10.2004 r. zawarte pomiędzy Miejską Stacją Pogotowia Ratunkowego w Gdyni, Stacją Pogotowia Ratunkowego w Gdańsku oraz Miejską Stacją Pogotowia Ratunkowego w Sopocie w sprawie świadczenia usług w zakresie Ratownictwa Medycznego w ramach wzajemnej pomocy,
7. Porozumienie zawarte w dniu 17.03.2008 r., pomiędzy Prezydentem Miasta Gdańsk a Wojskowym Komendantem Uzupelnień Gdańsk-I w sprawie współdziałania w zakresie powiadamiania, związanego z zarządzaniem kryzysowym na terenie Miasta.
8. Porozumienie zawarte w dniu 28.11.2007 r., pomiędzy Prezydentem Miasta Gdańsk i Komendantem Miejskim Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku,

a Komendantem Zakładowej Straży Pożarnej „Lotos Straż”, Komendantem Zakładowej Straży Pożarnej Odcinka Pomorskiego PERN „Przyjaźń”, Kierownikiem Zakładowej Służby Ratowniczej Gdańskiej Stoczni „Remontowa”, Komendantem Zakładowej Straży Pożarnej Portu Lotniczego Gdańsk, Komendantem Portowej Straży Pożarnej „Florian” i Komendantem Morskiej Straży Pożarniczo – Ratowniczej w sprawie określenia obszaru, warunków i okoliczności działania jednostek ochrony przeciwpożarowej.

ZASADY ORAZ TRYB OCENIANIA I DOKUMENTOWANIA SZKÓD

Stosowne wytyczne zostały opracowane przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji jako: Usuwanie skutków klęsk żywiołowych – obowiązujące dokumenty, dostępne są na stronie pod adresem:

Zadania Prezydenta Miasta w zakresie oceniania i dokumentowania szkód spowodowanymi klęskami żywiołowymi:

1. Niezwłoczne powiadomienie Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w przypadku wystąpienia na terenie miasta zdarzenia o charakterze klęski żywiołowej – / zadanie wykonuje Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego /,
2. Powołanie komisji ds. ustalenia szkód i szacowania strat powstałych wskutek klęski żywiołowej,
3. Sporządzenie przez komisję protokołu szkód uwzględniającego następujące informacje:
  - a) datę i miejsce oraz numer sporządzonego protokołu,
  - b) skład komisji,
  - c) datę i miejsce wystąpienia oraz charakter klęski żywiołowej / powódź, huragan, gradobicie, osuwisko itp./,
  - d) wyliczenie szkód powstałych w mieniu komunalnym /drogi, mosty, przepusty, obiekty, urządzenia i sieć kanalizacyjna, obiekty, urządzenia i sieć wodociągowa, obiekty sportowe, szkoły, obiekty użyteczności publicznej i inne/,
4. Sporządzenie planu usuwania skutków klęsk żywiołowych zawierającego:

- a) wykaz zadań podlegających odbudowie lub remontowi po wystąpieniu klęski żywiołowej z określeniem hierarchii ich ważności,
  - b) bilans potrzeb finansowych w zakresie ich likwidacji w rozbiciu na poszczególne lata oraz z uwzględnieniem możliwości finansowych gminy,
5. Wystąpienie do wojewody z prośbą o dokonanie weryfikacji strat oszacowanych przez komisję działającą na szczeblu miejskim.

Przy dokumentowaniu szkód należy stosować następujące zasady:

1. Wysokość strat powinna być ustalona z wykorzystaniem wytycznych zawartych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym / Dz. U. Nr 130, poz. 1389/ oraz innych przepisów wydanych na podstawie art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych /Dz.U. Nr 19, poz. 177 z późn. zm./,
2. Każdy obiekt zniszczony przez klęskę żywiołową i umieszczony w protokole szkód powinien zostać ujęty i opisany odrębnie z uwzględnieniem:
  - a) urzędowej nazwy miejscowości, na terenie której położony jest zniszczony obiekt,
  - b) charakterystyki obiektu,
  - c) charakteru oraz wielkości szkód,
  - d) wysokości strat na danym obiekcie.

Gdańsk, dnia .....

PROTOKÓŁ

Komisji ds. szacowania szkód .....(rodzaj klęski) w infrastrukturze komunalnej spowodowanych przez ..... która wystąpiła w dniach .....

Komisja powołana zarządzeniem nr ..... przez .....
w składzie:

1. ....

2.....

3.....

4.....

(ew.)

przy udziale :

Komisja w składzie jw. przeprowadziła wizję w terenie dotkniętym skutkami ..... i stwierdziła uszkodzenia na następujących obiektach :

Rodzaj obiektu	Wartość [zł]
1.Drogi ..... na długości ..... oraz .....przepusty w ciągach dróg	
2..... mosty i ..... kładki	
3..... budynki komunalne w tym :	
4..... sieć wodociągowa i .....obiekty (nazwa)	
5..... sieć kanalizacyjna i .....obiekty (nazwa)	
6..... (podać typ) urządzenia melioracyjne	
7.Inne (wyszczególnić)	
Razem:	

W tym :

1. Drogi ..... oraz przepusty .....

Lp.	Miejscowość	Nazwa drogi (miejscowa), numer drogi	Długość, powierzchnia zniszczeń	(Kilometraż) od km do km lub w km	Opis zniszczeń	Wartość [zł]
Razem:						

2. Mosty i Kładki:

Lp.	Miejscowość	Nazwa drogi (miejscowa), numer drogi	(Kilometraż) w km	Opis zniszczeń	Wartość [zł]
Razem:					

3. Budynki komunalne:

Lp.	Miejscowość	Nazwa	Opis zniszczeń	Wartość [zł]

Razem:	
--------	--

4. Sieć wodociągowa i obiekty:

Lp.	Miejscowość	Rodzaj	Wielkość zniszczeń	Opis zniszczeń	Wartość [zł]
Razem:					

5. Sieć kanalizacyjna i obiekty:

Lp.	Miejscowość	Rodzaj	Wielkość zniszczeń	Opis zniszczeń	Wartość [zł]
Razem:					

6..... (podać typ) urządzenia melioracyjne :

Lp.	Miejscowość	Rodzaj	Wielkość zniszczeń	Opis zniszczeń	Wartość [zł]
Razem:					

6. Inne (wyszczególnić):

Lp.	Miejscowość	Rodzaj	Wielkość zniszczeń	Opis zniszczeń	Wartość [zł]

Razem:					

Podpisy Komisji:

1.....

2.....

3.....

4.....

(ew.)

przy udziale :

Uwaga: każda strona winna być parafowana przez członków komisji.

3.8 PROCEDURY URUCHAMIANIA REZERW PAŃSTWOWYCH

1) Stan Klęski Żywiłowej

- Jeżeli z przeprowadzonej analizy sytuacji jednoznacznie wynika, że najskuteczniejszym sposobem zapobieżenia lub likwidacji skutków zagrożenia będzie wprowadzenie stanu klęski żywiłowej na terenie Miasta, Prezydent Miasta występuje z propozycją do Wojewody Pomorskiego o podjęcie stosownych działań w tym zakresie;
- Projekt dokumentu zawierającego propozycję wprowadzenia stanu klęski żywiłowej opracowuje Dyrektor WBiZK – Zastępca Przewodniczącego MZZK;
- W czasie obowiązywania stanu klęski żywiłowej, działaniami prowadzonymi w celu zapobieżenia skutkom klęski żywiłowej lub ich usunięcia kieruje Prezydent Miasta;
- W czasie obowiązywania stanu klęski żywiłowej, prowadząc działania reagowania kryzysowego mające na celu zapobieżenia skutkom klęski żywiłowej lub ich usunięcie:
- Prezydent Miasta podlega Wojewodzie Pomorskiemu;
- Prezydent Miasta wykonuje zadania reagowania kryzysowego przy pomocy Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego;
- Prezydent Miasta wydaje polecenia wiążące kierownikom jednostek organizacyjnych utworzonych przez Miasto, kierownikom powiatowych służb, inspekcji i straży, kierownikom jednostek ochrony przeciwpożarowej działających na obszarze Miasta oraz kierownikom jednostek organizacyjnych czasowo przekazanych przez właściwe organy do jego dyspozycji i skierowanych do wykonywania zadań na obszarze Miasta,
- Prezydent Miasta Gdańska współdziała z władzami sąsiednich powiatów;
- jeżeli posiadane siły i środki są niewystarczające, Prezydent Miasta może wprowadzić obowiązek świadczeń osobistych i rzeczowych,
- Prezydent Miasta kieruje wykorzystaniem sił i środków wsparcia przydzielonych przez Wojewodę Pomorskiego;

- Prezydent Miasta zarządza rozwinięcie, uzupełnienie stanu osobowego i ciągły tryb pracy Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego;
- raporty doraźne i okresowe Prezydent Miasta przekazuje Wojewodzie Pomorskiemu za pośrednictwem Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego;
- W czasie obowiązywania stanu klęski żywiołowej, jeżeli użycie innych sił i środków jest niemożliwe lub niewystarczające, system reagowania kryzysowego Miasta może być wsparty przez pododdziały lub oddziały Sił Zbrojnych RP – na podstawie pisemnej prośby Prezydenta Miasta skierowanej do Wojewody Pomorskiego.

2) Stan Wyjątkowy

W czasie stanu wyjątkowego, organ samorządu Miasta działa w dotychczasowych strukturach organizacyjnych państwa i w ramach przysługujących mu kompetencji, z zastrzeżeniem przepisów ustawy o stanie wyjątkowym.

1. W czasie stanu wyjątkowego, wszelkie działania reagowania kryzysowego podejmowane przez Prezydenta Miasta podlegają akceptacji Wojewody Pomorskiego w ramach pełnionej przez niego funkcji kontrolno – koordynacyjnej.
2. W przypadku, gdy w czasie obowiązywania stanu wyjątkowego, na terenie Miasta dojdzie do zagrożenia wywołującego sytuację kryzysową i wymagającą uruchomienia działań reagowania kryzysowego, Prezydent Miasta uruchamia je zgodnie z uwarunkowaniami stosownymi do czasu zaistnienia i skali wystąpienia tego zagrożenia.
3. W czasie obowiązywania stanu wyjątkowego, prowadząc działania reagowania kryzysowego mające na celu zapobieżeniu sytuacji kryzysowej i likwidacji jej skutków:
  - Prezydent Miasta wykonuje zadania reagowania kryzysowego przy pomocy Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego;
  - Prezydent Miasta kieruje wykorzystaniem sił i środków wsparcia przydzielonych przez Wojewodę Pomorskiego;

- Prezydent Miasta zarządza rozwinięcie, uzupełnienie stanu osobowego i ciągły tryb pracy Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego,
- raporty doraźne i okresowe Prezydent Miasta przekazuje Wojewodzie Pomorskiemu za pośrednictwem Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego.
  4. W sytuacji, gdy do przywrócenia normalnego funkcjonowania państwa użyte zostaną pododdziały i oddziały Sił Zbrojnych RP, Prezydent Miasta realizując wydawane w tym zakresie polecenia Wojewody Pomorskiego, zabezpiecza działania wojska na terenie Miasta.
  5. W czasie stanu wyjątkowego, w celu poszerzenia obszaru działań reagowania kryzysowego, Wojewoda Pomorski może nakazać Prezydentowi Miasta:
    - wykonywanie na terenie Miasta czynności technicznych niezbędnych do prowadzenia kontroli i cenzury;
    - ograniczenie działalności edukacyjnej w podległych placówkach oświatowych;
    - ograniczenie dostępu do towarów konsumpcyjnych;
    - ograniczenie wolności działalności gospodarczej;
    - ograniczenie funkcjonowania transportu.

3) Stan Wojenny

W czasie stanu wojennego, organ samorządu Miasta działa w dotychczasowych strukturach organizacyjnych państwa i w ramach przysługujących mu kompetencji, z zastrzeżeniem przepisów ustawy o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej.

- W przypadku, gdy w czasie obowiązywania stanu wojennego, na terenie Miasta dojdzie do zagrożenia wywołującego sytuację kryzysową, wymagającą uruchomienia działań reagowania kryzysowego, Prezydent Miasta uruchamia je zgodnie z uwarunkowaniami stosownymi do czasu zaistnienia i skali wystąpienia tego zagrożenia;
- W czasie stanu wojennego, wszelkie działania reagowania kryzysowego podejmowane przez Prezydenta Miasta podlegają akceptacji Wojewody

Pomorskiego w ramach pełnionej przez niego funkcji kontrolno – koordynacyjnej;

- W trakcie obowiązywania stanu wojennego, do działań reagowania kryzysowego Prezydent Miasta wykorzystuje siły i środki obrony cywilnej Miasta, zgodnie z Planem Obrony Cywilnej Miasta.
- W czasie obowiązywania stanu wojennego, prowadząc działania reagowania kryzysowego mające na celu zapobieżenia skutkom klęski żywiołowej lub ich usunięcie:
  - a) Prezydent Miasta podlega Wojewodzie Pomorskiemu,
  - b) Prezydent Miasta wykonuje zadania reagowania kryzysowego przy pomocy Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego,
  - c) Prezydent Miasta kieruje wykorzystaniem sił i środków wsparcia przydzielonych przez Wojewodę Pomorskiego,
  - d) Prezydent Miasta występuje z prośbą do Wojewody Pomorskiego o wprowadzenie stosownych ograniczeń wolności i praw człowieka i obywatela,
  - e) Prezydent Miasta zarządza rozwinięcie, uzupełnienie stanu osobowego i ciągły tryb pracy Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego,
  - f) raporty doraźne i okresowe Prezydent Miasta przekazuje Wojewodzie Pomorskiemu.

W czasie stanu wojennego, w celu poszerzenia obszaru działań reagowania kryzysowego, Wojewoda Pomorski może nakazać Prezydentowi Miasta:

- wykonywanie na terenie miasta czynności technicznych, niezbędnych do prowadzenia cenzury i kontroli;
- ograniczenie działalności edukacyjnej w podległych placówkach oświatowych;
- ograniczenie dostępu do towarów konsumpcyjnych;
- ograniczenie wolności działalności gospodarczej;
- ograniczenie funkcjonowania transportu.

3.9 WYKAZ INFRASTRUKTURY KRYTYCZNEJ ZNAJDUJĄCEJ SIĘ ODPOWIEDNIO NA TERENIE MIASTA GDAŃSKA.

Wykaz „Infrastruktury Krytycznej” znajduje się w zasobach WBiZK i jest opatrzony klauzulą „**ZASTRZEŻONY**”

Infrastruktura krytyczna obejmuje systemy:

- zaopatrzenia w energię i paliwa,
- łączności i sieci teleinformatycznych,
- finansowe,
- zaopatrzenia w żywność i wodę,
- ochrony zdrowia,
- transportowe i komunikacyjne,
- ratownicze,
- zapewniające ciągłość działania administracji publicznej,
- produkcji, składowania, przechowywania i stosowania substancji chemicznych i promieniotwórczych, w tym rurociągi substancji niebezpiecznych.